

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Βουλής 1

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 100.—

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Δ. Α. 1.—
ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.—

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

Ε

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 37

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ἐλευθερία καὶ ἐλευθεριότης τοῦ τύπου

ΑΛ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ:

Ἡ Διεθνὴς Ἑκδεις τῆς Θεσσαλονίκης

Ε. ΛΕΜΠΕΣΗ:

Οἱ παράγοντες τῶν γερμανικῶν ἐκλογῶν

Κ. ΓΟΝΤΙΚΑ:

Ἀνεργία καὶ ἀστυφιλία

Μ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ:

Ἡ 11η σύνοδος τῆς Κ. τ. Ε.

ΑΠ. ΔΟΞΙΑΔΗ:

Ἡ προστασία τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ

ΑΛ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ:

Τὸ ζήτημα τοῦ βάμβακος

**

Τὸ νέον ἀμερικανικὸν δασμολόγιον

ΣΠ. Α. ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ:

Προβλέψεις ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν κρίσεων

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Ἡ μόρφωσις ἡγέτιδος τάξεως

Μ. Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ὁ συγχρονισμὸς τῶν νηπιαγωγείων

Δ. Κ. ΣΦΑΕΛΛΟΥ:

Ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Πανεπιστημίου

ΑΛΚΗ ΘΡΥΛΟΥ:

Ἡ ζωὴ στὰ βιβλία

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ — ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ — ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

Κεφάλαιον μελοχικόν και άωοδεμαλικόν Δρχ. 1.205.000.000
Καλαδέσεις (Κατάστασις τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1930) » 6.900.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ι. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Αγοράζει και πωλεί μετοχές και χρεώγραφα εις τὸ ἐν Ἀθήναις και τὰ ξένα Χρηματιστήρια διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν και ὁμολογιῶν ἐταιριῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἵδους και κιβώτια ἀδήλου περιεχομένου.

Ἐπιμελεῖται τῆς ὑπὲρ τοῦ καταθέτου ἐγκαίρου εἰσπράξεως τῶν μετοχο-μεριδίων κα τοκομεριδίων τῶν κατατεθειμένων παρ' αὐτῇ χρηματογράφων ὡς και τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν.

Ἐνοικιάζει χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

Α. Ε. Β. Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡ. 51.250.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18, ΤΗΛΕΦ. 4-25 & 7-43

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΝΟΤΑΡΑ 48, ΤΗΛΕΦ. 2-87

ΤΜΗΜΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ

Γενική Ἀντιπροσωπεία τῆς SHELL Co (HELLAS) Ltd. — Ἐγκαταστάσεις ἐν Πειραιεῖ, Θεσσαλονίκῃ και Βόλῳ. — Διαρκὴς παρακαταθήκη βενζινῶν, πετρελαίων (φωτιστικοῦ και καύσεως), ὀρυκτελαίων, ἀσφάλτου, παραφίνης κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΙΚΟΝ

Ἀντιπροσωπεία τῶν Ἑταιριῶν: Bell Telephone Manufacturing Co, Corn Products Refining Co, Société Marseillaise du Sulfure de Carbon, Pure Cane Malasse Co Ltd, Egyptian Salt & Soda Co Ltd.

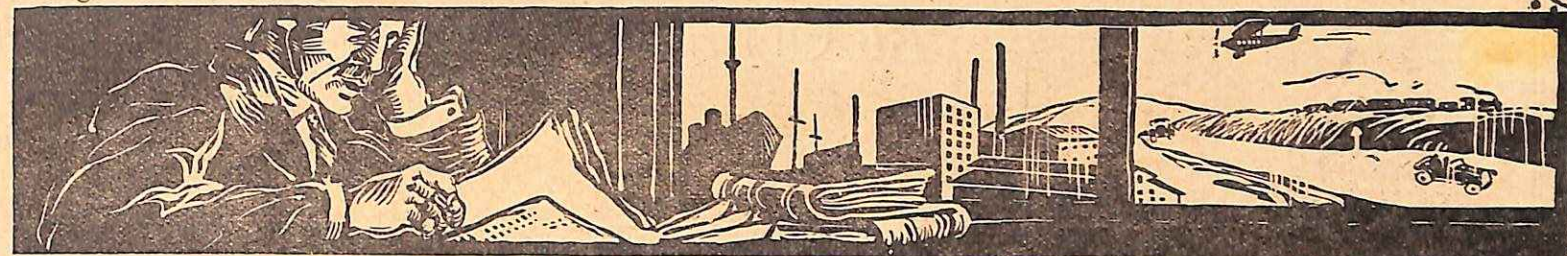
ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΠΟΙΤΑΣ

Παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ λειτουργεῖ εἰδικὸν τεχνικὸν γραφεῖον διὰ τὴν παροχὴν πάσης πληροφορίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀσφάλτου και διὰ τὰ σχετικὰ μηχανήματα εἰς πάντα αἰτοῦντα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΗΜΕΡΟΜ. 4-5-92
45667

ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Ἡ ΑΧΑΛΙΝΩΤΟΣ ἐλευθερία μετὰ τῆς ὁποίας μία προϋπὸν ἐφημερίς ἐξήγησε νὰ ὁρμουλκήσῃ τοὺς δυστυχούντας, τοὺς ἀπόρους και τοὺς ἀφελεῖς ὁπίσω ἀπὸ τὸ ἄρμα τῆς δημαγωγίας και ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ χρεωστασίου τῶν ιδιωτῶν και τῆς χρεωκοπίας τοῦ Κράτους, ἐπανεφέρειν, ὅπως συχνά, ἐπὶ τάπητος τὸ περίφημον ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τῆς τύπου. Καὶ ἐπειδὴ βέβαια ὁ τύπος εἶνε ἐλεύθερος μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ συζητῇ περὶ τῆς ιδίας τοῦ ἐλευθερίας, αἱ συζητήσεις αὗται διεξάγονται μάλλον ἐκτὸς τῆς δημοσιογραφίας, ἐκτὸς και τῆς δημοσιότητος. Καὶ συνήθως οἱ πολιτικοὶ μέμφονται τοὺς ἐφημεριογράφους ὅσον τοῦλάχιστον και οἱ ἐφημεριογράφοι τοὺς πολιτικούς: «Κάμετέ μας ἕνα νέον περὶ τύπου νόμον», ζητοῦν ἀπὸ τοὺς οἱ ἄλλοι. «Κάμετε εἰς τρόπον, ἀπαντοῦν οἱ πολιτευόμενοι, ὥστε νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ παραμείνωμεν φιλελεύθεροι!» Καὶ ἴσως κατ' οὐσίαν, νὰ θέλουν τὸν νέον νόμον ἐκεῖνοι ἀκριβῶς ποὺ δὲν τὸν ζητοῦν, και νὰ τὸν ἀποστέρουν ἐκεῖνοι ποὺ τὸν προτείνουν! Ἰσως-ἴσως και ὅλοι νὰ τὸν θέλουν, ἀλλὰ νὰ μὴ τολμοῦν νὰ φανοῦν ἀντιφιλελεύθεροι! Ἰσως-ἴσως ἀκόμη, και κανεὶς νὰ μὴ τὸν ποθῇ, διότι ὅλοι τὸν φοβοῦνται... Ἰσως... Τὸ μυστήριον εἶνε δυσεξηγίαστον, και ὁ κύκλος φαῦλος.

Τὸ ζήτημα εἶνε παλαιόν, παλαιότερον και... τῆς γεννήσεως τοῦ τύπου ἀκόμη. Διότι δὲν ἐγκτεῖται ἀλλοῦ παρὰ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ παναρχαίου κινδύνου τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῆς ἐλευθερίας εἰς ἐλευθεριότητα, τῆς δημοσιότητος εἰς δημαγωγίαν, τῆς χρήσεως τῆς ἐξουσίας—πάσης ἐξουσίας—εἰς κατάχρησιν ταύτης. Καὶ ἀνέκαθεν, τὰ ὅρια μεταξὺ χρήσεως και καταχρήσεως ὑπῆρξαν δυσκαθόριστα. Καὶ ἀνέκαθεν, ἡ δυνατότης τῆς εὐκόλου καταστολῆς μᾶς καταχρήσεως ἐγέννα αὐτομάτως τὸν κίνδυνον τῆς διευκολύνσεως μᾶς ἄλλης καταχρήσεως: τῆς τοῦ καταστέλλοντος. Καὶ συνεπῶς, εἴτε περὶ ἐλευθερίας ἐν τῷ κυβερνᾶν, εἴτε περὶ ἐλευθερίας ἐν τῷ λόγῳ, εἴτε περὶ ἐλευθερίας τοῦ τύπου ἐπρόκειτο, πάντοτε ἡ ἀνθρωπότης εὐρέθῃ κλυδωνιζομένη μεταξὺ τῆς Σκύλλας τῆς τυραννίδος και τῆς Χαρύβδως τῆς ἀναρχίας, εἰς μάτην δ' ἀνεζήτησε τὴν νομοθετικὴν ἰσορροπίαν τῶν δικαιωμάτων και ὑποχρεώσεων τῶν διαφόρων παραγόν-

των τῆς δημοσίας τῆς ζωῆς, μέσα εἰς τὸ πέλαγος τῶν παθῶν, τῶν ἐγωισμῶν και τῆς κοινῆς πάντων αὐθαδεῖας—ὑπὸ τὴν ἐτυμολογικὴν τῆς λέξεως σημασίαν.

Ὡστε δὲ μᾶς ἐπιτραπῇ ἴσως μὲ κάποιον μειδίαμα σκεπτικισμοῦ νὰ ἐνατενίσωμεν τὴν νέαν περὶ τὸ αἰώνιον πρόβλημα κίνησιν και συγκίνησιν. Θὰ ὑπενθυμίσωμεν μάλιστα ὅτι πρὸ 18 περίπου μηνῶν, συνεστήθη και εἰδικὴ τις ἐπιτροπὴ ἐκ κοινοβουλευτικῶν και ἐξωκοινοβουλευτικῶν ἀποτελουμένη, τῆς ὁποίας μυστηριωδῶς και αἱ ἐργασίαι ἐσταμάτησαν και αἱ προτάσεις ἐνεταφιάσθησαν. Θὰ ὑπενθυμίσωμεν ἀκόμη ὅτι ἡ παρούσα τοῦλάχιστον Βουλὴ, συζητοῦσα πέρσι τὸ περίφημον περὶ καταπολεμήσεως τοῦ κομμουνισμοῦ νομοσχέδιον τοῦ κ. Ζαβιτζιάνου, ἠρώτως τὸ μετέβαλεν ἐφ' ὅσον καθήκτετο τῆς ἐλευθερίας τοῦ σκέπτεσθαι, και κατηγορηματικῶς ἐξέφρασε τὴν γνώμην τῆς ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως ἀμειώτου τῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 16 ἄλλως τε τοῦ Συντάγματος, ἐλευθερίας τοῦ τύπου. Θὰ ὑπενθυμίσωμεν τέλος ὅτι και αὐτὸ τοῦτο τὸ Σύνταγμα μᾶς, τὸ ὁποῖον μόλις τριῶν ἐτῶν ἀριθμεῖ ζωὴν και εἶνε ἀπολύτως συγχρονισμένον, προβλέπει ἐξαιρέσεις τινὰς κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου ὑπόκειται εἰς κατασταλτικὰς τινὰς περιορισμούς: ἂν θίγεται ἡ δημοκρατία, ἂν προσβάλλωνται τὰ δημοσία ἥθη, ἂν τίθεται ἐν κινδύνῳ ἡ στρατιωτικὴ τῆς χώρας ἀσφάλεια, ἂν διασύρεται ὁ ἰδιωτικὸς βίος ἐνὸς πολίτου. Ἀλλὰ και ἡ ποινικὴ μας νομοθεσία εἶνε ἀρκετὰ εὐστροφος, ὥστε πλείστα ὅσα σαφῆ κατὰ τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἀδικήματα τοῦ τύπου νὰ συνεπάγωνται τὴν κύρωσιν ἐκείνην ποὺ ὑπαγορεύει ἡ κοινὴ τῆς ἐλευθερίας Ἐλλάδος συνείδησις.

Πέραν τούτου, τί εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ ἀκόμη, χωρὶς, νομίζοντες ὅτι θεραπεύομεν ἕνα κακόν, ἄλλου κακοῦ χειροτέρου νὰ γίνωμεν τυχὸν πρόξενον; Ἰσως, εἰς τὸ παρὸν δημοσιογραφικὸν ὄργανον τοῦ ὁποίου οἱ συντάκται και τὴν πολιτικὴν κατέχουν ιδιότητα, νὰ εἶνε δυνατόν ἀπαρεξηγῆτως νὰ τονισθῇ ὅτι, ἐὰν τὰ πάντα καλῶς σταθμισθοῦν, πάλιν ἡ διατήρησις τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος, τῆς ἐν ἰσχύϊ ἐλευθερίας, νὰ εἶνε ἡ προτιμότερα λύσις. Καὶ ὅχι μόνον διὰ τὸν φόβον κατα-

χρηστικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου τυχόν δεσμευτικοῦ νόμου. Ὅχι μόνον δηλ. διὰ τὸν φόβον σφυρηλατήσεως τῆς ἀλύσεως μᾶς ἀντιστροφῶν πλέον ἐλευθεριότητος και τυραννίας. Ἀλλὰ και διότι ὁ κατήφορος εἶνε ὀλισθηρὸς, ἅμα κατεδαφισθῇ ὁ πρῶτος και κυριώτερος κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ φραγμός. Διότι τότε, δὲ ἔρκει μία ἀπλή σκηνοθετήσις λαϊκῆς ἀγανακτήσεως ἢ ἐπὶ κλησὶς ἀνωτέρου δημοσίου συμφέροντος, δὲ ἔρκει μία κοινοβουλευτικῆς πλειοψηφίας ὁ συβαριτισμὸς και ἐνὸς ἰσχυροῦ και ἐκδικητικοῦ ἀνδρῶπου ἢ εἰς τὸ ἀλάθητόν του παπικὴ ἐμπιστοσύνη, δὲ ἔρκει ἡ γνωστὴ εὐαισθησία τοῦ περιφήμου ἐλληνικοῦ «φιλότιμου»,—διὰ νὰ παραστώμεν εἰς ἀφορήτους μεσαιωνισμούς, εἰς σκανδαλώδεις ἐκδηλώσεις προκλητικωτάτης θρασυδειλίας, εἰς ἐκδικάσεις ἐγκλημάτων καθοσιώσεως και εἰς νέας θεωρίας περὶ τῆς εἰς τὰ κοινὰ ἀφοσιώσεως, εἰς τὴν τραγικὴν δὲ κατακρήμνισιν τοῦ θεμελιώδους ἐκείνου δικαιώματος τοῦ ἐλέγχου, διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ ὁποίου τόσον αἷμα ἔχουν χύσει οἱ ὑπερήφανοι λαοί.

Ἀλλὰ τότε; Τὸ πρόβλημα εἶνε λοιπὸν ἄλυτον; Ὅχι ἐντελῶς. Διότι ὑπάρχουν περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας δὲν δημιουργεῖται μὲν περίπτωσις πρακτικῆς ποινικῆς ἐπεμβάσεως ἐναντίον τοῦ ἀσχημονούντος ἢ τοῦ κοινὸν συμφέρον ζημιούντος δημοσιογράφου, ἀλλὰ κατὰ τὰς ὁποίας γεννᾶται διὰ τὴν δημοσιογραφικὴν οἰκογένειαν ἕνα ἀπλούστατον ἀλλὰ και βαρύτατον ζήτημα τιμῆς. Καὶ τὰς τοιαύτας παρεκτροπὰς τοῦ τύπου, αἱ ὁποῖαι τῆς τιμῆς τῆς εὐγενούς αὐτῆς οἰκογενείας καθάπτονται, εἰς αὐτοὺς τοὺς τοὺς δημοσιογράφους ἀποκτείνει νὰ καταστείλουν και νὰ τιμωρήσουν. Δι' ἐνὸς Συμβουλίου τιμῆς τὸ ὁποῖον οἱ διευνταῖται και οἱ συντάκται τῶν ἐφημερίδων δὲ ἀπήρτιζαν. Καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἀποφάσεις δὲ εἶχαν, βεβαίως, ἡθικὴν κυρίως τὴν σημασίαν, ἀλλὰ λαμβάνουσαι εὐρείαν δημοσιότητα και φθάνουσαι ἐνδεχομένως μέχρι και ἀποκηρύξεως, δὲ ἐστηλίτευαν τὸν καταδικαζόμενον βαρύτερα ἀπὸ κάθε ποινικὴν δίωξιν ἢ τιμωρίαν. Διότι δὲ μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ πιστεύωμεν ἀκόμη, ὅτι οἱ ἀγριοὶ νόμοι τῆς ἡθικῆς ἀξιοπρεπείας και τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης σημαίνουν πολὺ περισσότερον

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ "ΕΡΓΑΣΙΑΣ,"

ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ

ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

και από τους σοβαρώτερους έτι γραπτούς νόμους, που υπαγορεύει ένα παροδικόν κύμα και που υψώνει το πάθος, ή η μόδα ή η πλέον καλόπιστος αλλά λανθασμένη τυχόν κοινή αντίληψις.

Και πέραν μάλιστα τούτου θα προβώμεν, έμβαθύνοντες το πρόβλημα. Κάθε λαός, όπως έχει τους κυβερνήτας, έτσι έχει και τους δημοσιογράφους που του αργόζουν. Βέβαια, και οι κυβερνήται του και οι δημοσιογράφοι του έχουν επίσης, εκτός της αντιπροσωπευτικής των αυτής ιδιότητας, και μίαν ύψηλην επί του λαού διαφωτιστικήν και ποιμαντορικήν αποστολήν. 'Αλλ' ή τελική λέξις, ή κύρωσις, ή ή κάθαρσις, εις τον λαόν πάντοτε απόκειται. Αυτός θα δείξη, ενισχύων ή εγγκαταλείπων αυτούς, αν τους θεωρή αξίους να συνεχίσουν την δράσιν των. Κατ' έξοχην κοινωνικά φαινόμενα, εις της κοινωνικής ατμοσφαιρας την πεισιν θα οφείλουν, εν τελευταία αναλύσει, το δικαίωμα των να ζήσουν ή την υποχρέωσιν των να αποθάνουν. Και αν νομισθ ή από κανένα απισιόδοξον ότι ή κοινωνία μας τόσον διεφθάρη ώστε τους διεφθαρμένους μόνον να ανέχεται και να υποστηρίξη, έ τότε! πιστεύομεν ότι αυτοί οι μεμψήμοιροι κατά μείζονα λόγον πρέπει να άπαισιοδοξήσουν ως προς την αποτελεσματικότητα ενός άλλου νέου νόμου, διά την άνύψωσιν του ήθνικου επιπέδου και του λαού και του τύπου. Αυτοί οι μεμψήμοιροι θα έπρεπε να γίνουν ιεραπόστολοι. "Όσον δέ δι' ήμās, τους μετά ψυχραιμίας και σχετικότητος πάντοτε αίσιοδοξούντας, θα τονίσωμεν τουτό μόνον: ότι διά μέσων τεχνητών και δια νόμων βιαιών ούτε οι λαοί κυβερνώνται, ούτε αι κοινωνίαι έξυγιαίνονται, ούτε του τύπου αι άκνο- λασίαι σταματούν.

Α. Μ.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΠΕΜΠΤΗ διεθνής έκθεσις της Θεσσαλονίκης, ή οποία ήνοιξε πρό δλίγων ήμερών, έσημείωσεν έφέτος αξιοσημείωτον πρόδον. Εις 1600 άνέρχονται οι έκθέται, άπέναντι 1300 του παρελθόντος και 685 του προπαρελθόντος έτους, και τά έκθέματα κατέλαβαν έφέτος χώρον κατά 40 % περισσότερον άπ' ότι εις τό παρελθόν. Παρ' όλα ταύτα δέν ήμπορεί να λεχθ ή εις την έκθεσιν αυτήν άπεδόθη άκόμη και από τό Κράτος και από όλους τους "Έλληνας παραγωγούς ή πρέπουσα σημασία.

Μόνον όσοι έπεσκέφθησαν αυτήν, άντελήθησαν την μεγάλην έπίδρασιν, την όποιαν ήμπορεί να έχη αυτή και από γεωργικής, βιοτεχνικής, βιομηχανικής και έμπορικης άπόψεως και από άπόψεως έκπολιτιστικής και άναπτύξεως των σχέσεων μας με τους γείτονάς μας.

Και εκείνοι, οι όποιοι έγκύπτουν εις την μελέτην της παραγωγής του τόπου, ούδαμώ άλλο ήμπορούν να λάβουν μίαν εικόνα της μεγίστης ποικιλίας και των προόδων της γεωργικής, βιομηχανικής και βιοτεχνικής παραγωγής μας, όπως εις την έκθεσιν Θεσσαλονίκης. Οι δημοσιεύμενοι στατιστικοί πίνακες της παραγωγής δέν εινε εις θέσιν να παραστήσουν αυτήν την ποικιλίαν και την ποιότητα της παραγωγής μας. Εικονίζουν μόνον τας ποσότητας εις μεγάλους αριθμούς. 'Εκεί όμως εις την έκθεσιν Θεσσαλονίκης βλέπει κανείς την θαυμαστήν ποιότητα των ελληνικών καπνών και την μεγάλην ποικιλίαν των, συλλογήν πλήρη των παραγομένων ειδών ταπήτων, τας μεθόδους αι όποια εφαρμόζονται διά την κατανάλωσιν της σταφίδας και τους τρόπους άκόμη της προπαρασκευής της, την μεγίστην ποικιλίαν των όπωρων μας, των προϊόντων της τυροκομίας, των ελαίων κλπ. κλπ. 'Επίσης τά προϊόντα της κλωστοϋφαντουργίας μας, της ύφανσματοποιίας μας, της μεταξουργίας, της λεπτουργίας, ή όποια έχει κάμη μεγίστας προόδους, της σιδηροβιομηχανίας, της οινόπνευματοποιίας, της χαλουργίας κλπ. κλπ.

Διά της συγκεντρώσεως αυτής και έκθέσεως των ελληνικών προϊόντων όχι μόνον έναρμόζονται οι "Έλληνες καταναλωτάι να ζητούν τά ελληνικά προϊόντα, αλλά και οι "Έλληνες παραγωγοί διδάσκονται άμοιβαίως και ώθούνται εις την καλλιτέρευσιν της εργασίας των. Τουτό έπιτυγχάνεται έπίσης και εις μεγαλύτερον άκόμη βαθμόν με την συμμετοχήν των ξένων εις την έκθεσιν, ιδίως των γειτόνων μας βαλκανικών λαών. 'Εφέτος επί παραδείγματι άρκετά διδακτική εινε και διά τους "Έλληνας παραγωγούς ή λαμπρά έκθεσις των χειροτεχνημάτων του καλλιτεχνικού περιπτέρου. "Αξία έντελώς ιδιαιτέρας προσοχής και μελέτης εινε τά καλά βουγαρικά έκθέματα, ιδίως τά έκτιθέμενα γεωργικά βουγαρικά προϊόντα. Διδακτικωτάτη έπίση εινε ή έπίσκεψις του Ρωσικού περιπτέρου, περιέχοντος κυρίως γεωργικά έργαλεία, του Ούγγρικού και του

Ιαπωνικού περιπτέρου με τά έκτιθέμενα παντός είδους βιοτεχνικά και βιομηχανικά προϊόντα. "Αλλοτε εις την έκθεσιν Θεσσαλονίκης είχαμεν την ευκαιρίαν να θαυμάσωμεν τας μεγάλας προόδους της Ρουμανικής βιομηχανίας και βιοτεχνίας. 'Εφέτος δυστυχώς ή Ρουμανία δέν έλαβε μέρος εις την έκθεσιν και έως τώρα δέν καταρθώθη να λάβη μέρος ούτε ή Τουρκία, ούτε ή "Αλβανία.

Διά της συμμετοχής αυτής των ξένων εινε φανερόν πόσον δημιουργείται άμύλλα ευεργετική διά την πρόδον της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και της γεωργίας μεταξύ των διαφόρων λαών και πως ένα προσδευτικόν παράδειγμα του ενός προκαλεί μίμωσιν και συντελεί εις την πλέον έπιμελημένην και τελειοτέραν παραγωγήν και συγχρόνως εις την αύξησιν της καταναλώσεως των προϊόντων των μετεχόντων εις την έκθεσιν λαών.

Κατά την περυσινήν έκθεσιν έπραγματοποιήθησαν άγοραπωλησίαι 100 εκατομμυρίων δραχμών, άλλ' ό αριθμός αυτός δέν παριστ ή τά άνταλλακτικής άπόψεως άποτελέσματα της έκθέσεως, διότι ή ζήτησις συνεχίζεται και μετά τό κλείσιμον της έκθέσεως.

"Η έκθεσις όμως έχει και την έκπολιτιστικήν και συμφιλιοτικήν της έπίδρασιν. 'Εκεί λαμβάνομεν ευκαιρίαν να γνωρίσωμεν καλλίτερον και τους άλλους λαούς, ιδίως τους βαλκανικούς, έρχόμεθα εις στενωτέραν έπαφήν μαζί τους, τους έκτιμώνμεν περισσότερον και συνδεόμεθα μετ' αυτόν στενωτέρον. "Η Θεσσαλονίκη, λόγω της γεωγραφικής της θέσεως, — εινε ίσως ή κεντρικώτερα μεγάλη πόλις των Βαλκανίων, με ευνόικωτάτας συγκοινωνιακάς συνθήκας — προσιδιάζει περισσότερον από οίανδήποτε άλλην βαλκανικήν πόλιν και ως τόπος έκθέσεως των ελληνικών προϊόντων και ως τόπος έκθέσεως των προϊόντων εν γένει των βαλκανικών λαών. Διά τουτό θα έπρεπε να δοθ ή, ως είπα, εις την έκθεσιν μεγαλύτερα προσοχή και έκ μέρος του Κράτους και έκ μέρους των "Ελλήνων παραγωγών. Δυστυχώς στενοκέφαλοι αντίληψεις συνετέλεσαν ώστε ή συμμετοχή των βιομηχάνων και βιοτεχνών της Π. 'Ελλάδος να μη εινε όσον θα έπρεπεν άθρόα. Αυτάι αι αντίληψεις συνετέλεσαν να άπορριφθ ή πρότασις την όποιαν έκαμα, όπως όργανωθ ή Πανελληνιος έκθεσις επί τη "Εκατονταετηρίδι εις την Θεσσαλονίκην, χωρίς να κατορθωθ ή να όργανωθ ούδαμώ άλλου. Αυτάι αι στενοκαρδοι αντίληψεις πρέπει να λείψουν. Καθ' ήν στιγμήν έπιδιώκομεν ν' άποτελέσουν ένα ενιαίον όργανισμόν όλαι αι Βαλκανικάι χώραι και όλη ή Εύρώπη άκόμη, εινε άστέιον να παρεμβάλλωνται έμπόδια εις τό να λειτουργήσιν όσον τό δυνατόν έντατικώτερα ως ένας όργανισμός ή ελληνική έντική οίκονομία. Το Κράτος θα έπρεπε να επέμβη προστατευτικώτερον, να συντελέσιν ή άποκτήσιν ή έκθεσις μεγαλύτερας έκτάσεις και τά μέσα, ώστε να παρέχη μεγαλύτερας

Η ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΥΠΟ διεθνή άτμόσφαιραν πνιγηροτάτην, εν πλήρει κρίσει του διεθνούς οικονομικού και κοινωνικού καθεστώτος, της όποιας συμπτώματα και επιδράσεις άντανανκλούν παντοιοτρόπως και επί της Γερμανίας, έλαβον χώραν αι γερμανικάι έκλογαί. Συγκεκριμένως: α) "Η Κοινωνία των "Εθνών μετά 11 έτών ζωήν, διαρκώς έξυμνουμένην και εις τό παραμικρόν αυτής βήμα υπό ένίαν ειδικοποιηθέντων εις τας ώρας φράσεις ρητόρων, έλαχίστων και δευτερευόντων προβλημάτων εδρε και επέβαλε την λύσιν. "Ο μεγαλύτερος αυτής σκοπός, ό γενικός άφοπλισμός, άπέτυχε μέχρι τουδε. β) Πολλαχώς άμφισβητείται τό μεταπολεμικόν καθεστώς των συνθηκών, του όπολου ή Ιερρότης έχει υπό των άλλων άξιωματικώς τεθ ή. γ) 15 δισεκατομμύρια μάρκα χρυσά έξοδεύονται έτησίως υπό 22 μόνον άφών διά τους έξοπλισμούς, δ) ένφ άφ' έτέρου 15 εκατομμύρια άνεργοί, αντιπροσωπεύοντες 15 εκατομμύρια οίκογενείας, δηλ. πληθυσμόν ίσον προς τόν γερμανικόν, εύρίσκονται άποκεκλεισμένοι πάσης άνθρωπίνης ζωής. 5) "Αντί του διεθνούς καταμερισμού της παραγωγής, μοναδικού μέσου άναγκαστικής άλληλεαρτήσεως των χωρών, εις τρόπον ώστε ό πόλεμος ν' άποβαίη άναγκαστικώς οικονομικώς άδύνατος, μέσον υπερβαίνον πάν σύμφωνον φίλας και πάντα ειρηνιστικόν θεσμόν, τουναντίον ή προσοχή των καθ' έκατον κρατών έχει στραφ ή προς την πολιτικήν της οίκονομικής «άυταρκείας». στ) "Υπέρτοτε άλλοτε τά τελωνειακά τείχη εις όλας τας χώρας έχουν ύψωθ ή, εις τρόπον ώστε έκτός του ότι χρησιμοποιούν ως μία των αιτίων του άνω φαινομένου της «άυταρκείας», έχουν ως άποτέλεσμα την επιβάρυνσιν των καταναλωτών όλων των χωρών, άκολουθως την ύψωσιν της άκριβείας της ζωής και τάσιν αντίθετον προς την διεθνή συνεργασίαν.

"Υπό τους όρους τούτους, άντανανκλώντας άμέσως δι' οικονομικών ή πολιτικών άποτελεσμάτων, ή έμμέσως διά ψυχολογικής όλιγοπιστίας και άπογοητεύσεως επί των Γερμανών έκλογών, έλαβον χώραν αι γερμανικάι έκλογαί.

εύκολας εις τους έκθέτας και να καταβληθ ή προσπάθεια όπως λάβη περισσότερον παμβαλκανικόν χαρακτήρα αύτη.

Πρέπει έξ άλλων να έχωμεν υπ' όψει μας—και λέγω τουτό διά μερικούς μεμψιμοιρούντας — ότι ή λέξις έκθεσις, προκειμένου περί της έκθέσεως Θεσσαλονίκης, έχει περιορισμένη έννοιαν, αντίστοιχον προς την γαλλικήν λέξιν foire ή την γερμανικήν messe, και αυτόν τόν χαρακτήρα πρέπει να διατηρήσιν. Πρός προσέλκυσιν γενικωτέρου διεθνούς ένδιαφέροντος, θα ήτο δυνατόν να όργανοϋται έκ περιτροπής κατ' έτος εις την Θεσσαλονίκην μία πράγματι διεθνής έκθεσις άλλ' έντελώς περιορισμένου άντικειμένου, επί παρα-

Πολύ σπουδαιότεροι της αριθμητικής διά της έκλογικής ψήφου έκδηλώσεως των πολιτικών τάσεων του λαού, εινε οι πολύ πρην παρουσιασθέντες κομματικοί σχηματισμοί άντανανκλώντες πιστώς την δυναμικήν εξέλιξιν της πολιτικής καταστάσεως, λαμβάνουν χώραν εις ένα κράτος τοιαύτης πολιτικής ώριμότητος, και συγκροτήσεως και συνειδητής πολιτικής δράσεως, επί της βάσει των σταθερών τ έ ρ ω ν δεδομένων της πολιτικής. Τοιουτοτρόπως παρουσιάζεται ως τό σπουδαιότερον κομματικόν γεγονός ή πολύ πρό των έκλογών παράλληλος διάσπασις του έθνικιστικού και το υ δ η μ ο κ ρ α τ ι κ ο υ κ ό μ μ α τ ο ς, με κοινόν χαρακτηριστικόν την στρόφην προς τά δεξιά. 'Εκμεταλλεούμενος την οίκονομικήν κρίσιν ό Χούγκενμπεργ, μη συνδεόμενος από παραδόσεις άξιοπρεπείας και στενούς δογματισμούς ως οι μοναρχικοί φεουδάρχαι και ευγενείς, τους όποιους άνέκαθεν εκπροσωπεί τό έθνικιστικόν κόμμα, εισήλασεν έντός του κόμματος αυτού και έχρησιμοποίησε τας ίδιās άκριβώς μεθόδους της δημοκρατικής διαμαγωγίας, τούτέστι της διαμαγωγίας εκείνης, ήτις οφείλει την καταγωγήν της εις τό δημοκρατικόν κατ' έξοχην πολίτευμα και εις τόν κοινοβουλευτισμόν, άγνωστος ούσα εις μοναρχικά πολιτεύματα ως έκ της πολιτικής παθητικότητος του λαού, και την όποιαν έκτοτε κατ' έξοχην τά έντός του δημοκρατικού πλαισίου πολιτευόμενα κόμματα χρησιμοποιούν. Εις τας μεθόδους ταύτας είχεν ήδη, έκ μέρους του αντίδραστικού στρατοπέδου, προηγηθ ή Χίτλερ, φασιστής και διαμαγωγός, άνέκαθεν λειδωρών τό έθνικιστικόν κόμμα διά τας «πεπαιδαιωμένας», «συγχρονίστους» μεθόδους του. Διά των μεθόδων τούτων ό Χούγκενμπεργ, υιοθετήσας σχεδόν τό φασιστικόν πρόγραμμα το, γνωστόν και φυσικόν έν "Ελλάδι, άποτελεί όμως διά την Γερμανίαν, χώραν με ίσχυράν φεουδαρχικήν τάξιν και παραδόσιν, ένα βήμα προς την δημοκρατικήν εξέλιξιν, διότι εγκαταλείπομένων των γαιοκτημόνων και πρόσφυγοντος του μοναρχικού κόμματος εις τόν «λαόν» ό «λαός» ούτος έχει πλέον περισσότεραν έπαφήν με τά διαμαγωγικά συνθήματα που τό σερβίζουν οι μοναρχικοί επί κάθε μικρού ζητήματος του, σκέπτεται συνεπώς περισσότερον επ' αυτόν τόν ένδιαφέρον άμέσως (έν αντιθέσει προς τό μοναρχικόν πολίτευμα, ένθα δέν λαμβάνει ένεργόν μέρος εις την πολιτικήν ζωήν), έλέγχει λογικώς ή έκ των πραγμάτων την διαμαγωγικότητα των, ψηφίζει και έχει έμπροσθέν του άνοικτόν τόν δρόμον προς την ώρίμανσιν, υποκείμενος έν τώ μεταξύ και εις τας άποδομους μεταστροφάς, εις τας όποιās περιπίπτουν συχνά οι δημοκρατικοί λαοί και αι όποιαί άκριβώς — ούτε αύται — δύνανται να προσπορίσουν εις διαμαγωγικά κόμματα σταθερά ώφέλη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ἡ παράλληλος διάσπασις τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος, πού ἔπει-
ξεν ἐπίσης ρόλον ἱστορικόν κατὰ τὴν
ἐγκαθίδρυσιν τοῦ δημοκρατικοῦ πολι-
τεύματος, ἀποτελεῖ τὸ ἄλλο χαρ-
ακτηριστικὸν γεγονός, πού διαπιστοῦται
ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ (ὅχι ἐξ αἰτίας) τῶν
ἐκλογῶν.

Ἡ διάσπασις τοῦ ἡτο μοιραία. Ἐφ'
ὅσον ὑπῆρχεν ἀκόμη ὁ κίνδυνος τῆς ὑ-
πονομεύσεως τοῦ δημοκρατικοῦ πολι-
τεύματος, τὸ κόμμα τοῦτο εἶχε κάποιον
λόγον ὑπάρξεως. Ἀνέκαθεν κόμμα
τοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαίου, ἔδωσεν ὡ-
θῆσιν εἰς πᾶσαν προωδευμένην καπιτα-
λιστικὴν μορφήν, εἰς τὴν γερμανικὴν
οἰκονομίαν καὶ εἰς πᾶσαν συμφιλιωτι-
κὴν καὶ εἰρηνιστικὴν κίνησιν. Ἀφ' οὗτο
ὁ καθεστωτικός κίνδυνος παρήλθεν οὐ-
δὲν σημείον τοῦ προγράμματός του ἡτο
πλέον ἰδικόν του, διότι τὰ διάφορα
συμφέροντα τοῦ τραπεζιτικοῦ κεφαλαί-
ου συνέπιπτον πλήρως μετὰ τοῦ βιομη-
χανικοῦ, τὸ ὅποιον ἐκπροσωπεῖ τὸ Λαϊ-
κὸν κόμμα τοῦ Στρέζεμαν. Εἰς τὸ γε-
γονός τοῦτο ἔχει τὰ βαθύτερα αἰτία τῆς
ἡ εὐκόλος ἀντικατάστασις τοῦ Ράτε-
ναου ὑπὸ τοῦ Στρέζεμαν. Εἰς δὲ τὴν
ἐξωτερικὴν πολιτικὴν δυναμικὴς τὸν
κύριον ρόλον παίζουν οἱ σοσιαλδημο-
κράται — τελευταῖον, ἄλλως τε, κατα-
φύγιον τῆς εἰρήνης εἰς ὅλον τὸν κό-
σμον. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ἕως
πρὸ μηνῶν, ὅτε ὁ διευθυντὴς τοῦ Berli-
ner Tageblatt Th. Wolff ἤρχισε νὰ
προπαγανδίζῃ τὴν σύμπηξιν νέου κόμ-
ματος — συνετεία τοῦ διὰ τοῦ Χούγκεν-
μπεργ ἀνακύψαντος κινδύνου τοῦ πο-
λιτεύματος καὶ τῆς εἰρηνιστικῆς πολι-
τικῆς — κόμματος περιλαμβάνοντος
«ὅλα τὰ θετικά ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας
στοιχεῖα». Συντελούσης καὶ τῆς οἰκονο-
μικῆς κρίσεως, δηλ. ἐνταθείσης τῆς πά-
λης τῶν τάξεων διὰ τὴν ἐπίπτωσιν τῶν
φορολογικῶν βαρῶν καὶ τῆς ἀνεργίας,
τὸ κόμμα τοῦτο, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν
πραγμάτων ἐν ἀδυναμίᾳ πλέον ἐν συμ-
βιβάζῃ πομφολυγαδὸς τὰ συμφέροντα
καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ τῆς βιομηχανίας
ἔκοιμε τέλος τὴν πρὸς τὰ δε-
ξιὰ στροφήν — φυσικὰ, πάντοτε ἐντὸς
τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Συνε-
βλήθη μετὰ μίᾶς ἐθνικιστικῆς οργανώ-
σεως τοῦ τύπου Χίντεμπουργ, δηλ.
«δρώσης ἐντὸς τοῦ δημοκρατικοῦ
πλαισίου» (τοῦ Jung-deutscher Orden),
καὶ τινὰ στοιχεῖα τοῦ Λαϊκοῦ κόμ-
ματος τοῦ Στρέζεμαν — τοῦτο ἔ-
δειξε πόσον ὀλίγον πράγματι ἀπείχον
τὰ δύο ταῦτα κόμματα — καὶ ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν παλαιῶν φρασεολογικῶν ἄρ-
χῶν (Δημοκρατία, κατὰ τῆς Δικτατο-
ρίας, Λαϊκὸν κράτος κλπ.) καὶ μικρᾶς
τινὸς στροφῆς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολι-
τικὴν, ἀπῆρτισε τὸ «κράτικὸν κόμμα»,
τοῦ ὁποῖο τοῦ ὄνομα δεικνύει τὸν συγ-
κεχυμένον χαρακτήρα. Ἡ στροφή εἰς
τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν συνίσταται,
κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἐνὸς ἐκ τῶν ἀρχη-
γῶν, «οὐτὲ εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἔναντι
τῶν ἐπανορθώσεων καὶ τῶν συνθηκῶν
τακτικὴν τῆς ὑποχωρητικότητος, οὔτε
εἰς τὸν ἄκρον ἐθνικισμόν». Συγκεκρι-
μένως εἰς τὴν ἔννοισιν μετὰ τῆς Αἰστοί-
ας. εἰς τὴν διευθέτησιν τῆς πολωνικῆς
διόδου τοῦ Ντάνιγκ, καὶ εἰς τὸν γε-
νικὸν ἀφοπλισμόν.

Ἡ στροφή αὕτη ὀφείλεται ἀφ' ἐνός
μὲν εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε βαρεῖς ὅρους
τῶν ἐπανορθώσεων, οἵτινες ἐκούρασαν
τὸν λαὸν συντηνέουσας καὶ τῆς οἰκονο-
μικῆς κρίσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ σκοποῦν
τὴν μεγαλειτέραν μεταρρύθμισιν τοῦ
σχεδίου Γιούγκ, εἰρηνικῶς πάντοτε. Εἰς
τὸ κοινωνικὸν ζήτημα, τὸ τραπεζιτικὸν
κεφάλαιον, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, ὡς
μὴ ἐρχόμενον εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ
τοὺς ἐργάτας, ἀλλὰ δυνάμενον ἐνίοτε
νὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ εἰς βάρος τῆς βιο-
μηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, ἠκολούθει
φιλεργατικότεραν πολιτικὴν, πράγμα
τὸ ὁποῖον ἀπεκρουστοῦσα τοῦ εἰς τὴν κοι-
νωνικὴν πολιτικὴν τοῦ Δημοκρατικοῦ
κόμματος. Ἡδὲ ὅμως ἐν τῇ οἰκονομικῇ
κρίσει, ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ τοῦ Δημο-
κρατικοῦ κόμματος ἤχθη πρὸς τὰ δεξιὰ.
Ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο συμπίπτει πλήρως
ἡ πολιτικὴ τῆς βιομηχανίας, δηλ. τοῦ
Λαϊκοῦ κόμματος. Ἐπειδὴ τέλος τὰ ὡς
ἄνω δεδομένα φέρουν χαρακτήρα στα-
θερόν, δέον νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα
ὅτι ἡ δεξιὰ μορφή τοῦ κόμματος τοῦτο
θὰ παραμείνῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον τοιαύ-
τη. Ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του τὸ κόμμα
δύναται νὰ συνεργασθῇ εἰς κυβερνή-
σεις συνασπισμοῦ μετὰ τὰ κόμματα,
ποτέ ὅμως σταθερῶς, πράγμα τὸ ὁποῖ-
ον θὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι
δημιουργίαν κυβερνητικῶν κρίσεων,
δεδομένης καὶ τῆς δυνάμεως τῶν σοσι-
αλδημοκρατῶν, συμφωνούντων ἐπὶ τῆς
ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μεθ' ὧν τῶν
δημοκρατικῶν κομμάτων, διαφωνούν-
των δὲ μεθ' ὧν ἐπίσης εἰς τὴν ἐσωτε-
ρικὴν καὶ ἰδίως κοινωνικὴν πολιτικὴν.

Τὸ γεγονός λοιπὸν τῆς σ υ γ χ ρ ὶ-
ν ο υ διασπάσεως τῶν δύο τούτων
ἱστορικῶν κομμάτων δὲν εἶναι τυχαῖον.
Ἀ μ φ ὅ τ ε ρ α ἤχθησαν πρὸς τὰ δε-
ξιὰ ἀπὸ τοὺς ἰ δ ὶ ο υ ς λόγους, ὅπερ
σημαίνει ὅτι ἡ δεξιότης αὕτη ὑφίστα-
ται ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ἐπὶ τοῦ
ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ο ὗ καὶ κ ο ι ν ω-
ν ι κ ο ὗ πεδίου, μόνον δὲ ἀναφορικῶς
πρὸς τὴν ἐ ξ ω τ ε ρ ι κ ῇ ν πολι-
τικὴν εἰς τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμί-
σεως τῶν συνθηκῶν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ
πεδίου, σημείον ὅμως εἰς τὸ ὁποῖον —
ὡς πρὸς τὴν βίᾳ ἄρνησιν τῆς πληρωμῆς
τῶν ἐπανορθώσεων καὶ τὴν μεταρρύθ-
μισιν τῶν συνθηκῶν — τὰ δύο ταῦτα
κόμματα, (καὶ μετὰ τοῦ «Κρατικοῦ
Κόμματος» ἐξ ἄλλου ὅλα τὰ δημοκρα-
τικά), διίστανται βαθέως. Ἀλλὰ καὶ ἡ
διάστασις αὕτη εἶναι μόνον θεωρητικὴ,
διότι οὐδὲν ἀπολύτως κόμμα, οὔτε τοῦ
κ. Χούγκενμπεργ, θὰ ἠδύνατο ὑπευθύ-
νως νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἐξαγγελτομένην
πολιτικὴν του, οὔτε τὰ ἀστικά δημο-
κρατικά κόμματα ἀφ' ἑτέρου ὑποτάσ-
σονται εἰς τὸ σχέδιον Γιούγκ καὶ εἰς τὸ
μεταπολεμικὸν καθεστὼς τῶν συνθη-
κῶν ἐξ ἰδεαλισμοῦ.

Ἀπλῶς καὶ μόνον οἱ Γερμανοὶ δημο-
κράται καὶ μετ' αὐτῶν ὁ λαός, βλέπον-
τες ἀπὸ καταβολῆς τῆς γερμανικῆς
Δημοκρατίας ὅτι αὐτοὶ μόνον ὑποχω-
ροῦν, ὅτι αὐτοὶ μόνον ἐργάζονται διὰ
τοὺς ἄλλους, ὅτι αὐτοὶ μόνον ἀφοπλι-
ζονται, ὅτι αὐτοὶ μόνον πληρώνουν, ἤρ-
χισαν, ἔστω καὶ φρασεολογικῶς, νὰ μι-
μοῦνται ἕναν καθυστερημένον μπριαν-
τισμόν, φρονούντες ὅτι θὰ κατορθώ-
σουν μετὰ φυσικὰς πομφόλυγας κα-
ταρρακούσας τὴν ἔννοιαν τῆς Δημο-

κρατίας, νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον.
Ἀλλ' ἐνῷ μετὰ οὐδεμία διέξοδος ἔκ
τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως διαγράφεται
εἰς τὸν ὀρίζοντα ἄνευ νέας μεταρρυθ-
μίσεως τοῦ σχεδίου Γιούγκ ἢ ἐξευρέ-
σεως νέων ἀγορῶν διὰ τὰ γερμανικά
προϊόντα, ἄγριος καὶ αἰματηρὸς δια-
γράφεται σαφῶς ὁ ἐσωτερικὸς ταξικὸς
ἀγὼν διὰ τὴν ἐπίπτωσιν τῶν βαρῶν,
ἀπὸ τοῦ ὁποῖου μόνον μίᾳ ἐκ τῶν ἄνω
δύο λύσεων δύναται ν' ἀποτρέψῃ. Καὶ
ἐπειδὴ οἱ Γερμανοὶ θὰ προτιμῇσιν τὴν
μείωσιν τῶν ἐτήσιων δόσεων τῶν ἐπ-
ανορθώσεων ἀπὸ τὰς τυχόν εἰς αὐτοὺς
προσφερθησομένας ἀποικίας, εἰς τοὺς
λαοὺς τῶν ὁποίων, ὀδεύοντας πρὸς
ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀπὸ τοῦ ἀγγλογαλ-
λικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ, οὐδεμίαν τρέφουν
ἐμπιστοσύνην, παρακολουθοῦντες συνε-
χῶς τὴν χειραφέτησιν τῶν, δύο δυνατὸ-
τήτες μόνον ὑπάρχουν: ἡ μείωσις τῶν
ἐπανορθώσεων ἢ ἄγριος ἐσωτερικὸς
ταξικὸς ἀγὼν πρὸς ἐπίπτωσιν τῶν βα-
ρῶν, εἰς τὸν λογαριασμόν τοῦ ὁποῖου
πρέπει νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ παθητικὸν
τῆς ἀστικῆς τάξεως ἢ ἐξ 76 ἑδρῶν δύ-
ναμεις τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος,
(μὴ καθημένου, ὡς γνωστὸν, ἡ σῶμα
ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του), τοῦ τ ρ ὶ τ ο υ
τῶν ἰσχυροτέρων ἐν τῷ Ράιχσταχ κομ-
μάτων. Τῆς εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς
ἀστικῆς τάξεως δυνάμεως ἐξαίρουμένην
τοὺς φασίστες τοῦ Χίτλερ, συμβολίζον-
τας ἀπλῶς καὶ μόνον τὸν καταποντι-
σμόν καὶ τὸν ὄλεθρον τῆς χώρας,
μ ο λ ο ν ὅ τ ι σ τ α τ ι κ ῶ ς, ἐκ
τῆς κατὰ τῶν ἐργατῶν δράσεως τῶν,
ἐφ' ὅσον ἡ δρᾶσις τῶν αὕτη δὲν τοὺς
ἰσχυροποιεῖ δυναμικῶς, ὁ φ ε λ ε ῖ-
τ α ι ἡ ἀ σ τ ι κ ῇ τ ὶ ἀ ξ ι ς, προσ-
φεύγουσα πάντοτε εἰς αὐτοὺς ἐν ἐσχά-
τῃ ἀπογνώσει (Ἰταλία).

Ἡ μὲν λύσις τῆς μειώσεως τῶν ἐπ-
ανορθώσεων θὰ θέσῃ ζήτημα μεγάλης
διεθνούς δημοσιονομικῆς, οἰκονομικῆς
καὶ πολιτικῆς σημασίας, θὰ ἔχωμεν δὲ
νέας περὶ διεθνούς συνεννόησεως, εἰρην-
ικῆς συμβιώσεως κλπ. φρασεολογίας
ἐκ μέρους ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δὲν
συμφέρει ἡ μείωσις αὕτη καὶ οἱ ὅποιοι
διαχειρίζονται τὰς ὡς ἄνω ὥραιας ἰδέ-
ας ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Εἰς τὸ
βάθος διαγράφεται ἀμυδρῶς καὶ ἡ
Πανευρώπη, τὴν ὅποιαν ὁ δαιμόνιος
Γάλλος ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, διὰ
πάν ἑνδεχόμενον καὶ διὰ πᾶσαν αὐτῆς
ἐρμηνείαν εἰς πᾶσαν περίστασιν, ἐξετό-
ξευσεν. Ἡ λύσις αὕτη, ἀνεξαρτήτως
τῆς τ α κ τ ι κ ῆ ς τὴν ὁποίαν ἀκο-
λουθεῖ κάθε κόμμα, θὰ τεθῇ ὅφ' ὧν
τῶν κομμάτων, ὁ μ ο φ ὶ ω ς, ἐξαιρέσει
τῶν φασιστῶν καὶ κομ-
μουνιστῶν. Ἡ δὲ λύσις τοῦ ἐσωτερικοῦ
ταξικοῦ ἀγῶνος, καθ' ὅλας τὰς προ-
βλέψεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δυνάμεως
τῶν κομμάτων τῶν φασιστῶν καὶ κομ-
μουνιστῶν, συνθλιβόντων διαρκῶς τοὺς
σοσιαλδημοκράτας, οἱ ὅποιοι θὰ εὐρε-
θοῦν εἰς λίαν δυσχερῆ θέσιν, θὰ ὑπάρ-
ξῃ ἀγρία καὶ αἱματηρὰ. Ἡ τρίτη λύ-
σις θὰ εἶναι ἡ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ δικτα-
τορία.

Ε. ΛΕΜΠΕΣΗΣ

Οὐδεμία ἀπόδειξις ἀναγνωρίζεται
ἐν τῷ φέρον τῇ σφραγίδι καὶ
τῇ υπογραφῇ κ. Ι. Καραμανώλη.

ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ

(Ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα τῆς «Ἑργασίας»)

Οἱ ΔΕΙΣ δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὑφί-
σταται ἐν μέρει ἀνεργία καὶ ἐν
Ἑλλάδι, ητρουμένων τῶν ἀναλογικῶν ὡς
πρὸς τὰ ἄλλα κράτη ἔρευνητέα ὅμως
εἶναι, τὸ εἶδος τῆς ἀνεργίας καὶ τὰ αἰ-
τια εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλεται αὕτη, ὡς
καὶ ἡ δυνατὴ θεραπεία. Ἀνεργία ἀγρο-
τικῶν ἐργατῶν δὲν ὑπάρχει. Τοῦναντί-
ον εἰς ὀρισμένας περιφερείας καὶ ἐπο-
χὰς δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι πα-
ρατηρεῖται καὶ ἔλλειψις ἀγροτικῶν χει-
ρῶν. Ὑπάρχει ὅμως ἀνεργία εἰς ἐργά-
τας βιομηχανίας καὶ ἐν γένει εἰς ἐργά-
τας ἀστικῶν κέντρων. Τὸ κακὸν εἶναι
ὅτι ἤρχισεν ἀνεργία καὶ τεχνιτῶν. Τὸ
νὰ ἐπιδιωχθῇ ὁ πολλαπλασιασμός τῆς
βιομηχανίας πρὸς ἀπασχόλησιν περισ-
σοτέρων ἐργατῶν, δὲν εἶναι πάντοτε
συμφέρον εἰς ὅλας τὰς χώρας, εἰδικῶ-
τερον δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ, διότι ἡ πλη-
θωρικὴ δημιουργία ὁμοειδῶν ἐργοστα-
σίων καὶ ἡ διαπληρὴ καὶ πολυτελής
πολλάκις ἐγκατάστασις συνετέλεσαν
ὅχι ὀλίγον εἰς τὴν παρατηρουμένην οἰ-
κονομικὴν κρίσιν, δεδομένου ὅτι, ἐκτὸς
τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, πρέπει
νὰ ὑπολογίζεται καὶ ἡ κατανάλωσις,
ἂν δηλαδὴ τὸ παραγόμενον δύναται νὰ
καταναλωθῇ ἀναλόγως πρὸς τὸ κόστος
αὐτοῦ. Συνεπῶς ἡ ὑποστήριξις τῆς βι-
ομηχανίας δέον νὰ γίνεται μετὰ μέτρον
καὶ μετὰ πρόγραμμα σαφές κατὰ τῆς δη-
μιουργίας πολλῶν ἐργοστασίων τοῦ
αὐτοῦ εἶδους καὶ κυρίως ἐργοστασίων
ἐργαζομένων μετὰ πρώτας ὕλας, κατὰ τὸ
πλεῖστον ἐρχομένας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὑποστηρίζουν τινές, ὅτι ἀφοῦ ὑπάρ-
χει ἔλλειψις ἐργατῶν εἰς τὴν ὑπαιθρον,
εἰς δημόσια ἔργα κλπ. δύναται νὰ
τραποῦν πρὸς αὐτὰ πολλοὶ ἄεργοι ἐρ-
γάται ἐκ τῶν ἀστικῶν κέντρων. Τὸ
πράγμα δὲν εἶναι ἀπόλυτον. Διὰ νὰ γί-
νῃ αὐτὸ, ἔξεταστέον ποῖον εἶναι τὸ ἡμε-
ρομίσθιον εἰς τὰ δημόσια ἔργα καὶ εἰς
τὴν ὑπαιθρον. Τοῦτο κυμαίνεται ἀπὸ
45 — 55 δραχμῶν. Ἐνῶς ἐργάτης τῶν
Ἀθηνῶν π. χ. ἔχων οἰκογένειαν ἢ δια-
τηρῶν γονεῖς ἢ ἀδυνατούς οἰκέλους,
πῶς δύναται νὰ ἐργασθῇ μακρὰν τῶν
καὶ πῶς τὸ ἄνω ἡμερομίσθιον θὰ ἐπαρ-
κέσῃ εἰς τὴν συντήρησιν αὐτοῦ καὶ εἰς
τὴν ἀποστολὴν εἰς τὴν οἰκογένειάν του
ποσοῦ πρὸς πληρωμὴν ἐνοικίου, ἔστω
καὶ 10 δρχ. τὴν ἡμέραν, καὶ ἄλλου πρὸς
ἀγορὰν ξηροῦ ἄρτου; Ὡστε ὁ χωρι-
σμός τοῦ ἐργάτου ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν
του δὲν λύει τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργί-
ας, ἐνῷ αἱ 55 δρχ. καταναλισκόμεναι
ἀπὸ κοινῶ ἐπαρκούν διὰ τὸν ἄρτον, ἂν
μετὰ μόνον εἶναι δυνατόν νὰ ζῇ ὁ
ἐργάτης καὶ ἡ οἰκογένειά του.

Ἄλλοι ἐγκρίνεται ἡ προσπάθεια, ἐκεῖ
ὅπου ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐγὼ καὶ πολ-
λοὶ ἄλλοι ὑποστηρίζομεν: εἰς τὴν ἀπο-
φυγὴν ὑπερμετρου συγκεντρώσεως εἰς
τὰ ἀστικά κέντρα. Ἐγὼ ἀπὸ τοῦ 1910
καὶ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἐτό-
νιζα τοῦτο. Διότι ἀπὸ τότε προεβλέπε-
το τὸ δημιουργούμενον κακόν.

Δὲν εἶναι ἐπίσης ἀκριβὲς ὅτι μόνη ἡ
συρροὴ τῶν προσφύγων μετὰ τὴν μι-
κρασιατικὴν καταστροφὴν συνετέλεσεν
εἰς τὴν δημιουργίαν ἀνεργίας, διότι ἡ

προσφυγικὴ συρροὴ ἐδημιούργησε πολ-
λαπλασιασμόν τῶν ἐργασιῶν, ἠῤῥησε
τὴν κατανάλωσιν, ἐπρόκαλεσε τὴν
ἴδρυσιν περισσοτέρων ἐργοστασίων,
ἐπέτεινε τὰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας
κλπ. Ἐν Ἑλλάδι, ἀναλόγως τοῦ πλη-
θυσμοῦ, πάντοτε ὑπῆρχε στενότης ἐρ-
γασίας, καὶ διὰ τοῦτο παρατηρεῖτο ἡ
εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἄλλαχού ἀθρόα μετα-
νάστευσις ἂν συνετέλεσε καὶ ἡ μικρα-
σιατικὴ καταστροφή, τοῦτο προέρχε-
ται ἐκ τοῦ ὅτι ἐκλείσει καὶ αὐτὴν τὴ
θύραν τῆς ἐξόδου, καθόσον ἀρκετὸν
μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἐξήρχετο πρὸς
τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ Ἀνατολὴν. Ἐάν
ἡ Μικρὰ Ἀσία ἦτο ἀνοικτὴ δι' ἡμᾶς,
ἀσφαλῶς οὔτε μακρόθεν θὰ ἠθιανόμει-
θα σήμερον τὴν παροκομίαν ἐπικρα-
τοῦσαν κρίσιν τῆς ἀνεργίας. Ἐνῷ τῶ-
ρα πανταχοῦ, καὶ πρὸς Ἀμερικὴν καὶ
πρὸς Αἴγυπτον καὶ Ἀνατολὴν καὶ πρὸς
ἄλλας χώρας, δὲν ὑπάρχει διέξοδος
πρὸς διοχέτευσιν πλεονάζοντος ἀστι-
κοῦ πληθυσμοῦ. Εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρε-
ωμένοι νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὸν πλη-
θυσμόν μας ἐντὸς τῆς χώρας μας καὶ
μόνον.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι μόνη διέξοδος
εἶναι ἡ ἀπὸ ἐτῶν ὑποστηριζομένη: νὰ
ἀραιώσωμεν δηλ. ὅσῳ τὸ δυνατόν τὰ
ἀστικά κέντρα καὶ νὰ ἀποτρέψωμεν ἁ-
μέσως ἢ ἐμμέσως τὴν συρροὴν εἰς τὰς
πόλεις. Μέσα πρὸς τοῦτο εἶναι: Νὰ δώ-
σωμεν προσοχὴν εἰς τὰ μικρὰ μέρη,
εἰς τὸ χωριδι. Δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγωμεν ὅτι
ἐδώσαμεν κομμάτι γῆς: πρέπει νὰ κα-
ταστήσωμεν τὸν βίον εἰς τὸ χωριδι ἀνε-
κτὸν καὶ εὐχάριστον, πρέπει νὰ ἐξωρα-
ίσωμεν οὕτως εἴπειν τὰ χωριά, διότι ὁ
χωρικός στερομένο τῶν πάντων, ἀ-
σφαλείας, ὑγείας, ἀνέτου διαμονῆς
κλπ., ρέπει πρὸς τὰς πόλεις, ἂν ὅχι ὁ
ἴδιος, ἀλλὰ τὰ τέκνα του, τὰ ὁποῖα πα-
ρασύρονται ἀπὸ τὴν πρὸδον καὶ θέ-
λουν νὰ ζήσουν καλλίτερα ἀπὸ τοὺς
γονεῖς τῶν. Ὁ κάτοικος τῶν πόλεων,
ὅσον καὶ ἂν ὑποφέρῃ οἰκονομικῶς, ἔχει
ἀσφάλειαν, ψυχῶν γὰρ ἀδάπανον,
σχολεῖα, νοσοκομεῖα, φιλανθρωπικά
ἱδρύματα κλπ., ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ χωρι-
κὸς στερεῖται ὧν αὐτῶν. Θὰ ἔπρεπε
τοῦλάχιστον νὰ ἔχη ὁ λ ὶ κ ὶ ν συμ-
φέρον καὶ προνόμια τινὰ, φορολογικά
π. χ. καὶ ἄλλα. Δὲν λέγω ὅτι δὲν πρέ-
πει νὰ φορολογηθῇ, ἀλλὰ φρονῶ ὅτι
τὰ εἶδη, γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικά,
ἅτινα ὁ ἴδιος παράγει καὶ καταναλί-
σκει, πρέπει νὰ εἶναι ἀπληγαγμένα πά-
σης φορολογίας. Μόνον δι' ἐμμέσου
φορολογίας θὰ ἔπρεπε νὰ βαρύνεται,
παρὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἀμέσου φορολογίας
θεωρίας πολλῶν ὀρθοδόξων οἰκονομο-
λόγων. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ φορολογηθῇ
ἐπὶ οὐδενὸς εἶδους παραγόμενου καὶ
καταναλισκόμενου ὅπ' αὐτοῦ ἢ μόνον
διὰ τὸ περίσσειμα ὅπερ τυχόν πωλεῖ,
καὶ τοῦτο ἐμμέσως. Ὁ χωρικός ὑφίστα-
ται ἄλλου εἶδους φορολογίαν μὴ εἰσ-
ερχομένην εἰς τὴν Δημόσιον Ταμεῖον:
φορολογίαν τοῦ χωροφύλακος, τοῦ
πταισματοδίκου, τοῦ δασικοῦ, τοῦ ζωο-
κλέπτου, τοῦ τοκογλύφου, κλπ. Πῶς εἶ-
ναι δυνατόν λοιπὸν νὰ προτιμᾷ τοιοῦτον
βίον καὶ νὰ ἐπιθυμῇ αὐτὸν καὶ ὁ

ἄεργος τῆς πόλεως; Πληθυσμοὶ ὁλό-
κληροι ὀρεῖνών περιοχῶν ἐφυγον, διότι
ἐτυραννοῦντο ἀπὸ τὰ δασικά ὄργανα,
τὰ ὁποῖα δὲν τοὺς ἐπέτρεπον νὰ ἐυλευ-
θοῦν πρὸς θέρμανσιν εἰς τόπον ὅ-
που τὸ θερμόμετρον φθάνει τὰ πέντε
ὑπὸ τὸ μηδέν: ἐγκατέλειψαν τοὺς τό-
πους τῶν ἀρκετοῖ, συνετέλεσαν δὲ καὶ
εἰς πυρκαϊὰς τῶν δασῶν ἐκ τούτου.

Ὡς πρὸς τὴν συγκοινωνίαν δὲν ἀρ-
κεῖ νὰ προσέχωμεν μόνον εἰς τὰς μεγά-
λας ἀρτηρίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συγκοι-
νωνίαν τῶν χωρίων, ἔστω καὶ μετὰ
δοδὺς καὶ, εἰ δυνατόν, μακρὰν τοῦ αὐ-
τοκινήτου — ἄλλης πληγῆς αὐτῆς διὰ
τὸν χωρικόν.

Πρέπει ν' ἀπαγορευθῇ ὁ πολλαπλα-
σιασμός εἰς τὰ χωριά καφενέων καὶ
περιττῶν κέντρων, χαρτοπαιξίας, ἀλ-
κοολισμοῦ, καὶ τῶν πολλῶν παντοπω-
λείων ἀκόμη.

Ν' ἀπαγορευθοῦν αἱ τοπικαὶ φορολο-
γίαι καὶ τὰ εἰδικὰ Ταμεῖα, διότι παρά-
γινε τὸ κακόν.

Ν' ἀναπτυχθῇ καὶ ἐνθαρρυνθῇ ὅσον
τὸ δυνατόν ἡ οἰκιακὴ βιοτεχνία καὶ ἡ
οἰκόσιτος κτηνοτροφία.

Εἰς τὰ χωριά ὑπάρχει ὄντως ἔλλει-
ψις τεχνιτῶν, ἀλλὰ τεχνίται μετὰ μοναδι-
κὸν καὶ ἀποκλειστικὸν πόρον ζωῆς τὴν
τέχνην δὲν δύναται νὰ ζήσουν εἰς τὰ
χωριά, καὶ ἀδίκως παρεπονείτο ἕνας
κύριος ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ τὸ Κρανίδι
τεχνίτης. Ὁ χωρικός τεχνίτης πρέπει
νὰ εἶναι καὶ ἀγρότης καὶ κτηνοτρόφος
καὶ νὰ ἔχη καὶ προσθέτως καὶ τὴν τέ-
χνην του.

Ἀπὸ πολλοῦ ζητοῦμεν ὅπως εἰς χω-
ρία κάτω τῶν 5.000 κατοίκων μὴ ζη-
τῆται φόρος οἰκοδομῶν, ἰδιοκατοικου-
μένων τοῦλάχιστον, οὔτε φόρος ἐπιτη-
δεύματος, διότι καὶ αὐτὸς ὁ μικρὸς
φόρος εἶναι ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ ἀσκήσῃ
τέχνην τοῦ ὁ χωρικός παρέργωγος. Τὰ
ἔσοδα τοῦ Δημοσίου ἐκ τούτων εἶναι
ἐλάχιστα, ἡ ἐνὸχλησις ὅμως μεγάλη
καὶ ἐπὶ πλέον ἐπέρχεται πολλαπλασια-
σμός ἐφορεῖων ταμείων καὶ εἰσπρακτό-
ρων ἀσκοπος. Ἡ φορολογία πρέπει νὰ
ἀσκήσῃ ἐν συνεργασίᾳ τῶν Ὑπουρ-
γείων Γεωργίας καὶ Ἑθνικῆς Οἰκονο-

ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Η 11^η ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

ΑΠΟ της 8ης τρέχοντος ήρχισαν αι εργασίαι της 11ης Συνόδου του Παγκοσμίου αυτού Κοινοβουλίου. το όποιον από της συνθήκης των Βερσαλλιών έσυνήθισαμεν να όνομάζωμεν Γεν. Συνέλευσιν της Κ. τ. Ε. Έάν δέν ένεθυμούμεθα τας φιλελευθέρους συνθήκας και άρχάς ύφ' ας υπεγράφη το περίφημον *compennant*, θα ήδυνάμεθα να διερωτηθώμεν τί θέσιν έχει ή λέξις «έθνω» εις όργανισμόν όπου μόνον κράτη αντιπροσωπεύονται; άλλ' υπετίθετο τότε, κατόπιν των 14 όρων του Ούέλσωνος και των έθνικιστικών άρχων αιτίες διείπον, ότι τά κράτη τά προκύπτοντα εκ των συνθηκών θ' άνταπεκρίνοντο όσον ένεστι προς τά έθνη. Η πραγματικότητα έν τούτοις υπήρξεν άλλωσι και ή άπαρχή του έργου της έφετεινης συνελεύσεως έσημείου το τέρμα των εργασιών του παραλλήλου του Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών έθνικότητων (Μειονοτήτων) περί του οποίου θέλωμεν πραγματευθή ειδικώς. Αι εργασίαι της 11ης Συνόδου του Παγκοσμίου Κοινοβουλίου—έπιμέμονεν εις την έκκρυσιν ταύτην—παρκαχολούθουνται ύφ' ολοκληρώ της ύψηλίου μετ' εξαίρετικόν ένδιαφέροντος ούτινος τά αίτια υποπίπτουν εύκόλως εις την άντίληψιν: Η προσπάθεια Μπριάν πε-

τισμοί. Όλοι έγινάμεν έπιστήμονες, άπόφοιτοι γυμνασίων και έμπορικόν σχολών, μετ' ου πολύ δέ θα έχωμεν και πληθώραν γεωπόνων και άποφοίτων του Πολυτεχνείου. Αυτοί όλοι δέν είνε δυνατόν να άπορροφηθώμεν εις εργασίαν έν Έλλάδι. Έπίτασε βεβαίως εις τούτο ή πληθώρα των σχολών της Μέσης Έκπαιδεύσεως ως και των πολλών έμπορικόν σχολών. Καί είνε εύτύχημα ότι έσχάτως, άν δέν υπήρξε δυνατόν να καταργηθώμεν τά πλείστα τούτων, άπετράτη τουλάχιστον ή σύστασις νέων, ένομοθετήθη και ήρχισεν ή ίδρυσις πρακτικών μικρών σχολείων. Καί εκεί όμως χρειάζεται προσοχή, να μη γίνωμεν άθρόα και άνευ ύπολογισμοί προσωπικου και δαπανών. Μόνον άνθρωποι εργαζόμενοι πρέπει να έξέρχωνται από αυτά, μορφωμένοι δηλ. άγρόται εις τούς όποιους να μη γεννᾶται ή ιδέα ότι πρέπει να ζητουν θέσεις έπιστατών κλπ.

Έν τέλει ή γνώμη μου είνε ότι ή μορφή του Κράτους μας, έχοντος συγκεντρωμένον το 1)3 του πληθυσμού του εις τας τρείς μεγάλας πόλεις, είνε πολύ επικίνδυνος και ότι προς άποτροπήν του κακού δέον παντί σθένει να ένισχυθῇ το χωρίον διά της παροχής πολλών υλικών προνομίων εις τόν χωριάτην, εις τόν όποιον όφειλομεν από τούδε να στρέψωμεν την προσοχήν μας, από πάσης άπόψεως ένισχύοντες αυτόν ήθικώς και υλικώς.

Ός προς τας κοινωνικάς άσφαλίσεις δέν έπιθυμώ να άναπτύξω γνώμας. Άλλοι είνε προς τούτο άρμόδιοι. Λέγω μόνον ότι χρειάζεται μεγάλη προσοχή, από πολλάς πλευράς και άπόψεις.

Κ. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

Διοικητής της Άγροτικής Τραπεζής.

ρι Πανευρώπης ήτις παρεπέμφθη εις την Γεν. Συνέλευσιν της Κ. τ. Ε., ή παγκόσμιος οικονομική κρίσις ήν έπιτείνει ή ύπερπαρκαγωγή, ή συνέχισις των έξοπλισμών ήτις τόσον συντελεί εις την έξακολούθησιν έάν μη έπιδείνωσιν των ύποχρεώσεων των φορολογουμένων εις άπαντα τά κράτη, ώρισμέναι προστριβαί μεγάλων δυνάμεων και τέλος αυτό τουτο το πλούσιον εις ύλην πρόγραμμα εργασιών της Συνόδου, όλα αυτά τά περιληπτικώς αναφερόμενα αίτια υπήρξαν οι συντελεσται της έκτάκτου σημασίας ήτις αποδίδεται εις το έφετεινόν έργον της Γενεύης. Καί ένϋ το Συμβούλιον της Κ. τ. Ε. έν τη 60η συνεδρίασι του εις τας αιθούσας του Μεγάρου των Έθνών (Palais des Nations) συνεζήτει τά θέματα της ήμερησίας του διατάξεως, οίον την πρότασιν Μπριάν ήν παρέπεμψεν εις την Γεν. Συνέλευσιν, το πόρισμα της έπιτροπής των έντολών, ζητήματα προσφύγων, πνευματικών συνεργασιών, συγκοινωνιών, τροποποιήσεων καταστατικού του Μονίμου Διεθνούς Δικαιτηικού δικαστηρίου και άλλα, ένϋ ή Γενική Γραμματεία, ό θαυμασμός αυτός μηχανισμός άκριβείας, παρεσκεύαζε πάσας τας εισηγήσεις και προκαταρκτικάς εργασίας διά των τμημάτων του, ένϋ το Διεθνές Γραφείον Έργασίας, άνεξάρτητον άλλ' έν στενή έπαφή συνεργάζεται μετὰ της Κοινωνίας, ένϋ αι κρατικά αντιπροσωπείαι έντός του φιλειργηνικού πλαισίου της Γενεύης συναντώνται, συνομιλούν, συνεννοούνται, διαπραγματεύονται πλείστα όσας διαφοράς, άπ' εύθείας ή τή μεσολαβήσει της Γεν. Γραμματείας ή άλλων φίλων και ενδιαφερομένων—αι πρωτεύουσαι σχεδόν όλων των κρατών του κόσμου έχων μεταφερθή εις το Έκλογικόν Μέγαρον της Γενεύης, όπου συνέρχεται ή 11η Σύνοδος της Γενικής Συνελεύσεως. Η σοβαρά κατάρτισις των αντιπροσωπειών των κρατών—μέ έπί κεφαλής πρωθυπουργούς έν ένεργεία και μή, ύπουργούς των έξωτερικών, άρχηγούς κομμάτων και έπιλέκτους προσωπικότητας—είνε ένδεικτική της συνεχώς μεζίνος σημασίας ήτις, προϊόντος του χρόνου, αποδίδεται εις το έργον και το κύρος του μεγαλύτερου όργάνου της Ειρήνης. Η άποψις της αιθούσης, άσφυκτικώς πλήρους παρὰ την επικρατούσαν αίστηρότητα, τυγχάνει άκρως έπιβλητική, είνε δέ άναπόφευκτον το συναίσθημα έντατικώς συγκινήσεως όταν άναλογισθῇ κανείς ότι όλοι αυτοί οι έπίσημοι, —άπεσταλμένοι από διψώντας δι' άδελφικήν συμβίωσιν και άνακούφισιν εκ μεταπολεμικών δεινών λαούς,—καταβάλλουν τας πλέον άδύλους προσπάθειας των διά την διατήρησιν της ειρήνης του κόσμου. Πόσοι συμβιβασμοί, πόσαι μειώσεις όρέξεων, πόσαι ύποχωρήσεις και πόσαι ειρηνικαί νίκαι, ήτται και συμβάσεις συντελούνται πρό του βωμού της θεάς! Καί κάθε λύσις, κάθε άποφυγή ρήξεως, έστω και εις βάρος μεγάλων συμφερόντων ή βλέψεων, είνε και νίκη ένώπιον του άπομακρυνόμενου κινδύνου συγκρούσεως.

Η πρώτη έβδομάς των εργασιών της Συνελεύσεως κατηγαλώθη εξ ολοκληρώ

εις την γενικήν συζήτησιν επί της έκθέσεως των πεπραγμένων από της 10ης συνόδου, άφού προηγουμένως συνετελέσθησαν αι διατυπώσεις έκλογής έπιτροπών και του Προέδρου της Συνόδου, έκλεγέντος σχεδόν παμψηφεί του συμπαιθούς πρωτεργάτου της προσπάθειας της Κ. τ. Ε. Ρουμάνου άντιπροσώπου κ. Τιτουλέσκο.

Έν προηγουμένη μελέτη εξήγησάμεν ποιοι υπήρξαν οι δύο πόλοι περίξ των οποίων, έν άνακεφαλαίωσε το συντελεσθέν έργον, περιστράφησαν αι άπόψεις των όμιλητών. Ο κ. Μπριάν διέγραψεν, έν τη ρητορική του δεινότητι, λαμπρόν τόξον ύποχωρήσεως των γαλλικών άπόψεων περί Ευρωπαϊκής Ένώσεως, έξάρας την σύμπτωσην των 27 κρατών, έν όνόματι των οποίων ώμίλει επί της ανάγκης στενωδέρας των συνεργασιών. Υπεγράμμισε το κοσμοϊστορικόν γεγονός αύτης της συμφωνίας, ήτις τῷ έπέτρπε να όμιλῃ έν όνόματι της Ευρώπης, και έκήρυξε την έπικράτησιν της ιδέας της Ένώσεως, συστήσας την άρχικώς προταθείσαν δικονομίαν του. Ποίος θα έτόλμα να φέρῃ άντίρρήσεις, ένώπιον του λαού του και ένώπιον της Ευρώπης, έπί παντός μέσου έξασφαλίζοντος από πολέμους, έστω και έν έπρόκειτο να γίνη τουτό εις βάρος έπικυριαρχίας και συνόρων (όπερ άλλως τε ούδόλοις προϋποθέτει το σχέδιον Μπριάν); Ο Αγγλος ύπουργός των Έσωτερικών Χένδερσον εξήρεν έτι μάλλον το έργον της Κοινωνίας, ύπό την αγκίδα της οποίας τόσα σύμφωνα πραγματοποιούνται, τόσαι έγγυήσεις προβάλλουν διά την διατήρησιν της ειρήνης. Έζήτησε να έπιταθῇ ή προσπάθεια προς τας άντικειμενικάς λύσεις, έν αἷς πρώτην θέσιν κατέχει το ζήτημα των άποπλισμών. Από τόν πεπειραμένον ιδεολόγον Μπριάν συγκρατούμεν την ύπόσχεσιν ότι ούδέποτε, αύτου κυβερνώντος ή συγκυβερνώντος, ή Γαλλία θα έμπλαχῃ εις νέον πόλεμον. Από τόν θετικώτερον Χένδερσον τὰ κράτη έμαθον ότι ή Μ. Βρεττανία έκδηλοῖ διαθέσεις έτι μεζίνος μειώσεως των ναυτικών έξοπλισμών της (φυσικά, έν παραλληλισμῷ με άλλους). Η γαλλική ιδέα άφ' ένός και ή άγγλική πρακτικότης άφ' έτέρου, άπετέλεσαν το περιθώριον έντός του οποίου εξέλιχθησαν αι ρητορικά ικανότητες τών λοιπών εκπροσώπων, όλων φίλων της Ειρήνης όμνούντων εις το όνομα της. Το πέρας της έπισκοπήσεως του συντελεσθέντος έργου κατὰ την 10ην περίοδον θέλει λάβῃ χώραν την άρχήν της προσεχούς έβδομάδος όποτε άναμένεται ή βαρυσήμαντος γερμανική άποψις, ήν θα διατυπώσῃ ό κ. Κούρτιους, και ίσως δευτερολογία του κ. Μπριάν. Έν συνδυασμῷ προς τὰ ίδια αὐτῶν συμφέροντα και ανάγκας, τὰ κράτη του κόσμου διά ποικίλων οδῶν και μεθόδων άσχολούνται εύσυνειδήτως να περιφρουρήσουν την ειρήνην. Αυτό είνε το πρόσχον διά τούς λαούς.

Γενεύη

Μ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
Επιταγαί
—Συνάλλαγμα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΟΣΚΟΠΟΣ του συνεδρίου είνε ή άφύπνισις του ένδιαφέροντος της ελληνικής κοινωνίας διά την μητέρα και διά το παιδί. Άν και δέν άρνούμαι ότι θα λεχθώμεν και θα ακουστούν ιδέαι και σκέψεις πολύ ώφέλιμοι διά το ζήτημα αυτό, έν τούτοις όμως περισσότεραν σημασίαν αποδίδω εις την συνέλευσιν επί ταύτῳ των αντιπροσώπων όλων των ελληνικών πόλεων και κοινοτήτων κι' έπομένως εις την άλληλογνωριμίαν και άλληλοσύνησιν, εις την διέγερσιν του κοινού ένδιαφέροντος και εις την άνάληψιν από κοινού ενός άγώνος, ό οποίος πρόκειται να εύεργετήσῃ το έθνος μας. Η δημιουργία κοινωνικής συνειδήσεως και ή έπίγνωσις των εύθυνών του ατόμου προς το σύνολον είνε δι' έμέ οι κύριοι παράγοντες προς εύδοσίαν ενός έργου, του οποίου ή έπιτυχία έξαρτάται από την συμμετοχήν όλων εις τας προσπάθειας αυτές. Τά ζητήματα άλλως τε ταῦτα έμελετήθησαν κι' έξωνυχίσθησαν τόσον λεπτομερώς άλλαχού, ώστε ένταῦθα υπάρχει ανάγκη μόνον έρεύνης των τοπικών συνθηκών και προσαρμογῇ των έπιστημονικών δεδομένων προς τας συνθήκας της ελληνικής ζωής. Διά τούτο προσδοκῶ από την έπιτυχή διεξαγωγήν του συνεδρίου, από της άπόψεως αυτής την όποιαν εξέθῃκα, πολλάς ώφελείας, διότι δέν υπάρχει άμφιβολία ότι έκείνο το όποιον θα κατασθῇ κτήμα της συναισθήσεως όλων μας θα άποκρυσταλλωθῇ εις νόμους, διά των οποίων θα ρυθμισθῇ θετικῶς. Καί ή Κυβέρνησις, ή οποία μετὰ τόσης εύμενειας βλέπει προς την ύπόθεσιν αυτήν, δέν ήμπορεί παρά να είνε εύχαριστημένη διότι θα άκούσῃ από τὰ στόματα των άρμόδιων τας άντιλήψεις των, θα φωτισθῇ άρκούντας και θα έπωφεληθῇ της εύκαιρίας άφ' ενός μέν να άπαντήσῃ εις τας εισηγήσεις και προτάσεις και άποφάσεις του συνεδρίου, και άφ' έτέρου να έγκολπωθῇ δι,τι νομίζει όρθόν. Το γεγονός άλλως τε ότι ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως μετὰ των συναδέλφων του άνέλαβον την έπίσημον προεδρίαν του συνεδρίου μαρτυρεῖ το ένδιαφέρον των κυβερνητῶν. Επίσης μεγάλην σημασίαν αποδίδω εις το γεγονός ότι οι κοινωνικοί παράγοντες ένδιαφερόμενοι διά τὰ ζητήματα αυτά και προσερχόμενοι εκ των έπαρχιῶν θα εύρουν την εύκαιρίαν παριστάμενοι έν τη πρωτεύουσῃ να μελετήσουν δι,τι σχετικόν δημιουργήθη ένταῦθα, και τὰ συμπεράσματα των έρευνῶν των να τὰ μεταδώσουν εκεί όπόθεν προήλθον και να προπαγανδίσουν ιδέας τας οποίας θα άκούσουν έδῶ. Του τοιούτου συνεδρίου κατ' έμέ υπήρχεν ανάγκη, διότι άλλως δέν διδεται συχνά εύκαιρία ν' άκουσθώμεν δημοσίᾳ πράγματα τὰ οποια οι πλείστοι άγνοοῦν. Θεωρῶ δέ τούτο έπίσης όπολύτως άναγκαίον, διότι παρ' ήμιν ή νομοθεσία διά την προστασίαν της μητέρας και του παιδιού είνε έλλιπεστάτη.

Από την χωρικήν μητέρα, ή οποία μαζί με την άγροτικήν της εργασίαν αναλαμβάνει και όλα τὰ βάρη της οικιακής εργασίας και της έπιμελείας των παιδιών, μέχρι της εργάτιδος της πόλεως, όλα αι γυναίκες ούδεμίαν προστασίαν εύρίσκουν τόσον από μέρους του συζύγου όσον και της κοινωνίας, του δήμου και της πολιτείας. Η γυναίκα αυτή, έρμαιον της κτηνωδίας των άνδρων και όργανον προς κορεσμόν των έπιθυμιών των και των όρέξεων, άμόρφωτος και άπροστάτετος, σπαταλᾷ τας σωματικές της δυνάμεις και μαζί με αυτές ύποσκάπτει τὰ θεμέλια της μελλοντικής μας γενεάς. Αι άρχηγοί της γυναικείας κινήσεως, μη άποδίδουσαι την δέουσαν σημασίαν εις τὰ αίτια της σημερινῆς θέσεως της γυναικός προσπαθοῦν να καταπολεμήσουν τ' άποτελέσματα και δι' αὐτῶν να άπολυτρώσουν την γυναίκα από την σημερινῇν της θέσιν, ένϋ θα έπρεπε πάσα τοιαύτη κίνησις να προέλθῃ από την έρευναν των φυσικῶν ειδικῶς λειτουργιῶν του γυναικείου σώματος και από την μητρότητα ή οποία ήτο, είνε και θα είνε ό κύριος προορισμός της γυναικός. Έπειδὴ δέ από της άπόψεως αὐτῆς παρημελήθη το ζήτημα της έπισκοπήσεως, δέν έδόθη αἷς τούτου και ή δέουσα προσοχή εις το παιδί. Έφ' όσον ή γυναίκα έκλαμβάνεται ως μία άπλή έπωαστική μηχανή, δέν είνε δυνατόν να αποδοθῇ και ή δέουσα σημασία εις το προϊόν αὐτῆς. Έφ' όσον κυριαρχεί ή γνώμη ότι το παιδί άνήκει μόνον εις τούς γονεῖς του, ή κοινωνία θα έξακολωθῇ να παραμένῃ αδιάφορος προς αὐτό, και έφ' όσον αι πολιτεῖαι άποβλέπουσιν προς τὰ παιδιά ως προς μέλλοντας ψηφοφόρους, στρατιώτας και φορολογουμένους και όχι ως προς πολίτας σκοποῦντας την άνύψωσιν της ανθρωπότητος, πολύ όλίγον θα εισδύσουν εις την πραγματικὴν φύσιν του ανθρώπου. Έφ' όσον αι πολιτεῖαι θα ένδιαφέρονται μόνον διά το ποσόν και όχι διά το ποιόν, δέν είνε δυνατόν ν' άναμένωμεν άποτελέσματα ύψηλότερα. Έφ' όσον το παιδί παραμένει άπροστάτετον εις τὰ χέρια γονέων άνικών προς διατροφήν και άνατροφήν, άνικάνων ή συνεπείᾳ άπορίας ή άμαθειας ή άσβειείας ή ήθικῆς καταπτώσεως, ή ανθρωπότης δέν ήμπορεί να βαδίσῃ προς τὰ έμπρός. Δι' ήμεις δέ τούς Έλληνας ιδιαιτέρως, οι όποιοι έξακολουθοῦμεν να εἴμεθα γονιμώτατος λαός και να παράγωμεν τέκνα των οποίων ό αριθμός άμιλλᾶται προς τὰ άλλα βαλκανικά κράτη και την Ρωσίαν, είνε έγκληματικόν να άφινώμεν κάτω από τὰ μάτια μας ό θάνατος να θερίζῃ πολλάς δεκάδας χιλιάδων, περισσότερα άπ' ότι εις άλλα πολιτισμένα κράτη, και από το άλλο μέρος ή κοινωνική έκλυσις να περισυλλέγῃ θύματα μεταξύ αὐτῶν. Αυτά θα λεχθώμεν εις το συνέδριον, αυτά θα άκούσῃ ό κόσμος και όφείλει να μάθῃ ή κοι-

νία, και οι άρμόδιοι ας σκεφθώμεν ένάν δέν πρέπει να έντείνουν όλας των τας προσπάθειας διά να σωθῇ το μέγιστον αυτό έθνικόν κεφάλαιον, άνευ του οποίου πάσα έλπίς προς πρόοδον άποβαίνει ούτοπία. Δέν υπάρχει ούδεμία άμφιβολία ότι προς πραγματοποίησιν όλων αὐτῶν θα άκουσθῇ ή άντίρρησις ότι απαιτοῦνται υλικά μέσα τὰ οποια δυστυχῶς δέν διαθέτομεν. Έγώ διαφωνῶ ριζικῶς προς τούτο. Μία φορολογία βασίζομένη επί των βιολογικῶν άναγκῶν ενός έθνους είνε ή μόνη δικαία και ίκανή να προσπορίσῃ τὰ χρήματα των οποίων υπάρχει ανάγκη. Ο καταμερισμός σημερον των ύποχρεώσεων έκάστου πολίτου προς το Κράτος είνε άπολύτως άδικος. Οι έμμεσοι φόροι οι όποιοι έπιβαρύνουν ως έπί το πλείστον τούς έχοντας μεγάλην οικογένειαν θα έπρεπε να κανονισθώμεν σύμφωνα με τόν αριθμόν των μελών έκάστης οικογενείας από το άλλο μέρος οι άμεσοι φόροι, εξ ίσου άδικως κατανεμόμενοι, άπειλοῦν την συντήρησιν μιᾶς πολυμελοῦς οικογενείας. Το μισθολόγιον των υπαλλήλων και εργατῶν άγνοεῖ τελείως την σημασίαν των παιδιών, κληρονομικόν και άλλα δίκαια ρυθμίζονται επί τῇ βάσει άπρηχαιωμένων άντιλήψεων. Το μέλλον θα έπιβάλλῃ άλλαγήν της νοσοτροπίας αὐτῆς των νομοθετιῶν. Τά κοινωνικά βάρη ρυθμίζονται σύμφωνα δυστυχῶς και άλλαχού, άλλ' ιδιαιτέρως παρ' ήμιν, αναλόγως της έπιτηδειότητος του ατόμου, ή βιολογική αξία του προσώπου και της οικογενείας είνε παράγων άγνωστος άκόμη, και όμως και το δικαίον και ή ήθική αλλά και το συμφέρον απαιτοῦν όπως ρυθμιστῶν των δικαιωμάτων και καθηκόντων του ατόμου άποβῇ ή βιολογική αξία και ικανότης αὐτῶν.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ

Πρόεδρος του «Πατριωτικού Ίδρύματος Περιθάλψεως», πρῶην ύπουργός.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Τὸ ἐπὶ 40 ἔτη λειτουργοῦν ἐπὶ τῆς
ὁδοῦ Σταδίου

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

“ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ”

ΜΕΤΕΦΕΡΘΗ

ἐπὶ τῶν ὁδῶν Εὐαγγελιστρίας καὶ
Ντέκας (Πλατεία Μητροπόλεως)

Μέγαρον Κυριακίδου
Μετὰ τὰ δωμάτια ἐπὶ τῆς
προσόψεως,
ἄκραν περιπέσειν καὶ

ΤΙΜΑΣ ΔΟΓΙΚΑΣ

Τὸ κεντρικώτερον Ξενοδοχεῖον
δι' ἐμπόρου

Διευθυντής: Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ΑΙ αντίληψεις των κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων της χώρας, τας οποίας ήρωήσαμεν ως προς τους λόγους της προτιμήσεως του ξενικού βάμβακος, δύνανται να συνοψισθούν ως εξής:

1) Δεν είναι ακριβές ότι η Έλληνική βιομηχανία αποφεύγει την αγοράν έγχωριου βάμβακος, άβάσιμοι δ' έπισης είναι αϊ πληροφορίες ότι παραμένουν άδιάθετοι μεγάλοι ποσότητες βάμβακος της έσοδείας των δύο τελευταίων έτών.

Πιθανόν φαίνεται ότι υπάρχουν μερικά ποσότητες ούχι πολύ μεγάλοι, μόνον εκ της παραγωγής της περιφέρειας Λεβαδείας, άλλ' ό λόγος της τιαύτης άζητησίας όφειλεται εις την κακήν ποιότητα του βάμβακος τούτου, χειροτερεύσαν έτι περισσότερο λόγω των βροχών και των πλημμυρών του Κηφισού, ως και εις την νοθείαν του προϊόντος, ή όποια συστηματικώς άσκειται έν τη περιφέρειά ταύτη, άρχίζουσα από τον παραγωγόν και συμπληρουμένη υπό των πωλητών. Νοθείαν του βάμβακος νοοϋμεν την ανάμιξιν χώματος, φύλλων και λοιπών ξένων ύλων, την σκόπιμον κακήν έκκόκκισιν, ή όποια άφίνει μεγάλην αναλογίαν σπόρου έντός του βάμβακος, την ανάμιξιν του καθαρού βάμβακος μετά του άκαθάρτου τούτου, τó βρέξιμον αυτού κτλ. Η άνέκαθεν κατά τούτον τρόπον ένεργουμένη έμπορία έν τη περιφέρειά ταύτη έχει δημιουργήσει κακήν φήμην.

Η έγχώριος βιομηχανία αποφεύγει την χρήσιν βάμβακος Λεβαδείας, όστις λόγω της κακής ποιότητός του τυγχάνει και άσύμφορος, διότι ένφ διά την κατασκευήν ενός πάκου νήματος απαιτείται βάρος βάμβακος Λεβαδείας 4 1/4 — 4 1/2 όκάδων, ξενικού τούτου ή βάμβακος Μακεδονίας απαιτείται βάρος μόνον 4 όκάδων.

Σημειωτέον ότι πάντα ά ν ε ξ α ι ρ έ τ ω ς τά κλωστοϋφαντουργεία των όποιων έλάβομεν άπαντήσεις, συμφωνούν επί του σημείου τούτου. Τά έργοστάσια της περιφέρειας Λεβαδείας (Υδραυλικόν νηματοργείον «Η Έρκύνη» Γ. Μαγιάκου έν Λεβαδεία) βεβαιούν ότι ό βάμβαξ Λεβαδείας, έφ' όσον αγοράζεται άπ' εύθείας από τους παραγωγούς είναι άρίστης ποιότητος, άτυχώς όμως τó έργοστάσια Σύρου και Πειραιώς προμηθεύονται τόν βάμβακα διά μέσου έμπόρων ή άλλων μεταπρατών, όστινες προσφέρουν τοιούτον δευτέρας και τρίτης ποιότητος, και ούτω έδημιουργήθη ή κακή φήμη του βάμβακος Λεβαδείας. Κατά την αντίληψιν των άνωτέρω, τó Κράτος δέον ν' άσκήσῃ άυστηρόν έλεγchon κατά της νόθείας του βάμβακος εκ μέρους των

εμπόρων.

Παρά ταύτα, λόγω του ότι ό ξενικός βάμβαξ έπιβαρύνεται με δασμόν 10 % επί της αξίας και με άλλα έξοδα, ή έγχώριος βιομηχανία αγοράζει έγχώριον βάμβακα, προτιμώσα πάντοτε τόν βάμβακα των άλλων περιφερειών από τόν της Λεβαδείας, όστις όμως και ούτος καταναλίσκεται, παρά την κακήν του ποιότητα, εκ μέρους της βιομηχανίας Σύρου, Πειραιώς, Λεβαδείας, Λαμίας, δέν άπομένουν δέ είμη έλάχιστα άποθέματα έξ αυτού, έντελώς χειρίστης ποιότητος.

Ο βάμβαξ των άλλων περιφερειών

Και ταύτα μόνον περί του βάμβακος Λεβαδείας. Όσον άφορᾷ δέ τόν βάμβακα των άλλων περιφερειών (Μακεδονίας, Γυθείου κτλ.) αϊ άπαντήσεις ύλων άνεξαίρετως των έργοστασίων συμπίπτουν εις τó ότι ούτος είναι άρίστης ποιότητος, έφάμιλλος προς τόν ξενικόν. Λόγω της καλής ποιότητος, ό βάμβαξ των άλλων περιφερειών (πλήν του της Λεβαδείας) είναι περιζήτητος, έξαντλούμενος κατά κανόνα πρό της ένάρξεως της έσοδείας, ούδέποτε δέ έσχηματίσθησαν άδιάθετα άποθέματα.

Ο βάμβαξ των περιφερειών Έλους (Γυθείου) Μακεδονίας (Σερρών-Τζουμαγιάς) και Λαμίας ως προερχόμενος έξ άμερικανικού σπόρου, είναι άρίστης ποιότητος, αντίστοιχος προς την του άμερικανικού βάμβακος Middling Good Middling, καταλληλότερος διά τας άνάγκας της Έλληνικής κλωστοϋφαντουργίας και προτιμάται του ξενικού, και μάλιστα δι' εύγενέστερα είδη νημάτων απαιτούντα φιλοϋς αριθμούς, ως είναι τά νήματα μερσεριζέ και έν γένει τά λευκότερα και καθαρώτερα βαμβακερά ύφάσματα.

Ο εκ του έξωτερικού βάμβαξ

Έκ του έξωτερικού εισάγει ή Έλληνική βιομηχανία μόνον κατωτέρας ποιότητος βάμβακα (διά χονδρά νήματα), ίδια δέ εκ Τουρκίας και διή της περιφέρειας Άδάνων, και τούτο διότι ή παραγωγή του Έλληνικού βάμβακος δέν έπαρκεί εις τας άνάγκας της κλωστοϋφαντουργίας. Έξ Άμερικής άσημαντοι μόνον ποσότητες εισήχθησαν κατά τά τελευταία έτη.

Γενικώς ή εκ του έξωτερικού εισαγωγή βάμβακος δέν είναι δυνατόν να υπερβαίνη τó ποσοτόν του 15 — 20 %. Έπί του συνολικώς καταναλισκομένου βάμβακος, και ούτος προέρχεται εκ της περιφέρειας Άδάνων, κατωτέρας μόν ποιότητος, αλλά κατάλληλος λόγω του μήκους της ίνις δι' ώρισμένα είδη κλωστοϋφαντουργίας, διά τά όποια ό έγχώ-

ριος βάμβαξ είναι άκατάλληλος. Άλλά πλήν τούτου ό βάμβαξ Άδάνων προσφέρεται εις τας βιομηχανίας με προθεσμίαν πληρωμής 3 — 6 μηνών, ένφ τόν έγχώριον είναι ύποχρεωμένος ό βιομήχανος ν' άγοράσῃ τοίς μετρητοίς σχεδόν και ύποθηκεύων τυχόν τούτον να πληρώσῃ 15 — 17 % διά τόκους και λοιπά έξοδα Τραπεζής.

Άλλ' εκτός της έσωτερικής του καταναλώσεως, ό έγχώριος βάμβαξ διά λόγους ποιότητος και καλής τιμής (πρόκειται πάντοτε περί του βάμβακος Μακεδονίας) ζητείται εις τó έξωτερικόν, ίδια εις την Γαλλίαν και Ίταλίαν, όπου έξάγονται και σήμεραν ποσότητές τινες. Εις τó παρελθόν επί τουρκοκρατίας, όποτε ή μόν μακεδονική παραγωγή ήτο ύπερδιπλασία της σημερινής, ή δ' έγχωρία κατανάλωσις μηδαμινή, λόγω άνυπαρξίας της σχετικής βιομηχανίας, δολόκληρος ή παραγομένη ποσότης έξήγετο εις τó έξωτερικόν.

Προς ανάπτυξιν της βαμβακοκαλλιεργείας

Δεδομένου, ως τονίζομεν άνωτέρω, ότι ή παραγωγή βάμβακος είναι άνεπαρκής διά τας άνάγκας της βιομηχανίας, ή επέκτασις της βαμβακοκαλλιεργείας άποτελεί καθήκον της Κυβερνήσεως, αϊ επί του σημείου δέ τούτου αντίληψεις του ένδιαφερομένου κόσμου συμπίπτουν άπολύτως. Έπί του προκειμένου καθήκον θεωρούμεν να έξάρωμεν την σχετικήν πρωτοβουλίαν του Υπουργείου της Γεωργίας.

Τά ένδεικνύμενα μέτρα διά την ανάπτυξιν και την βελτίωσιν της βαμβακοκαλλιεργείας δύνανται να συνοψισθούν ως εξής:

1) Ίδρυσιν νέου μεγάλου έκκοκκιστηρίου εις την περιφέρειαν Λεβαδείας, των ήδη υπαρχόντων τούτων όντων πολύ πεπαλαιωμένων και μη δυναμένων ν' ανταποκριθούν εις μίαν καλήν έκκόκκισιν.

Τό νέον τούτο έκκοκκιστήριο δύναται να γίνη δαπάναις του Κράτους και να χρησιμεύσῃ ως πρότυπον, άπαγορευομένης συγχρόνως της έκκοκκίσεως εις πεπαλαιωμένα έκκοκκιστήρια. Η δαπάνη διά την ίδρυσιν τούτου θα ήδύνατο ν' άποσβεσθῇ έντός τριών ή τεσσάρων έτών εκ των έσόδων των έκκοκκιστικών.

Τοιαύτα έκκοκκιστήρια δύνανται σὺν τῷ χρόνῳ να ίδρυθούν και εις τας άλλας βαμβακοπαραγωγούς περιφέρειας, λειτουργούντα συμφώνως προς τά τελευταία διδάγματα της πείρας και της έπιστήμης, ήτοι άφαιρούντα από τόν βάμβακα όχι μόνον τόν σπόρον, αλλά και τας ξένας ύλας.

2) Εκτέλεσις αντιπλημμυρικών έργων, κυρίως εις την περιφέρειαν Λεβαδείας, διότι αϊ πλημμύραι του Κηφισού συντελοϋν εις την κακήν ποιότητα του βάμβακος.

3) Χορήγησις του καταλλήλου σπόρου διά την διαρκή βελτίωσιν της ποιότητος.

4) Λήψις μέτρων ώστε ή καλλιέργεια του βάμβακος να γίνεται έπιστημονικώς, εκλεγομένου του καταλλήλου σπόρου, εύδοκιμούντος εις κάθε περιφέρειαν.

5) Καθιέρωσις έλέγχου του Υπουργείου της Γεωργίας επί της ποιότητος

του σπειρομένου βαμβακοσπόρου.

6) Υποχρεωτική παρὰ των γεωργών προμήθεια βαμβακοσπόρων εκ των ένδεδειγμένων περιφερειών έσωτερικού και έξωτερικού, και άνανέωσις αυτού καθ' ώρισμένα χρονικά διαστήματα.

7) Πρακτική διδασκαλία παρὰ των γεωπόνων διά την έπιστημονικότεραν σποράν του βάμβακος.

8) Διδασκαλία των γεωργών διά την καλλιτέραν συλλογήν του βάμβακος και την μη ανάμιξιν μετ' αυτού των τεθραυσμένων φύλλων λόγω κακής συλλογής.

9) Άλλαγή του συστήματος της πληρωμής των έργων συλλογής βάμβακος αντί, ως σήμεραν συμβαίνει επί τη βάσει του συλλεγομένου ποσού, διά του συστήματος του ήμερομισθίου μετ' αναλόγου έπιβλέψεως.

10) Υποχρεωτική ταξινόμησις του άκοκκίστου βάμβακος και κατά συνέπειαν έκκόκκισις αυτού κατά ποιότητας άπολύτως κεχωρισμένας άλλήλων εις ιδιαίτερα δέματα.

11) Σύστασις Κρατικής Έπιτροπής προς καθορισμόν των ποιότητων εκάστης έσοδείας, επί τη βάσει των όποιων θα ένεργούνται αϊ αγοραπωλησίαι του βάμβακος. Της Έπιτροπής ταύτης δέον να μετέχουν άπαραιτήτως αντιπρόσωποι του Κράτους (γεωπόνοι), αντιπρόσωποι των παραγωγών και αντιπρόσωποι των βιομηχάνων κλωστοϋφαντουργών.

12) Καθιέρωσις της ύποχρεωτικής διαιτησίας, ένεργουμένης υπό άνεγνωρισμένων διαιτητών διοριζομένων υπό του Κράτους με ειδικά προσόντα γνώσεως των ειδών του βάμβακος, και ύπαγωγή των επί του βάμβακος έμπορικόν πράξεων εις τούς διεθνώς άνεγνωρισμένους κανόνας.

13) Άγρυπνος έποπτεία του Κράτους επί της καλής συσκευασίας του έξαγομένου εις τó έξωτερικόν βάμβακος.

14) Η προτυποποίησις (standardisation) του προϊόντος διά της κατασκευής προτύπων εις τά χρηματιστήρια έμπορευμάτων Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, ως και εις τó χρηματιστήριο βάμβακος του Λίβερπουλ διά τας μετά του έξωτερικού συναλλαγάς.

Ταύτα έν γενικαίς γραμμαίς τά ληπτέα μέτρα διά την ανάπτυξιν και την βελτίωσιν της βαμβακοκαλλιεργείας, ή δέ σχετική προσπάθεια του Υπουργείου της Γεωργίας τυγχάνει έπαινετή. Ίδίως ή προσπάθεια αύτη πρέπει να στραφῇ έν Θεσσαλίᾳ, όπου υπάρχουν μεγάλοι εκτάσεις έπιδεκτικαί βαμβακοκαλλιεργείας, μέχρι τουδε χρησιμοποιούμενα διά καπνά κατωτέρας ποιότητος.

Έπί τη εύκαιρίᾳ ταύτη θεωρούμεν ύποχρέωσιν να έπιστήσωμεν την προσοχήν του Υπουργείου Γεωργίας επί του ζητήματος της προστασίας της Έλληνικής Κλωστοϋφαντουργίας, ήτις και εις όγκον διαθεθειμένων κεφαλαίων και από άπόψεως άπασχολήσεως εργατικών χειρῶν έρχεται εις την πρώτην γραμμήν μεταδύ των λοιπών βιομηχανικῶν κλάδων. Άνευ της προστασίας ταύτης, πάσα προσπάθεια διά την ανάπτυξιν της βαμβακοκαλλιεργείας φοβούμεθα ότι θα είναι ματαιοπονία.

Δέον να παρατηρηθῇ συναφώς ότι,

αντιθέτως προς τó Υπουργείον Γεωργίας τó όποιον καταβάλλει φιλοτίμους προσπάθειας διά την ανάπτυξιν της βαμβακοπαραγωγής, αυτό τούτο τó Κράτος διά των Υπουργείων Στρατιωτικών, Ναυτικών, Αεροπορίας και λοιπών κρατικών ιδρυμάτων, ένφ είναι σπουδαιότατος καταναλωτής ειδών παραγομένων έν τη βιομηχανία της χώρας, προκειμένου περί των προμηθειών, προκηρύσσει διαρκώς διεθνείς διαγωνισμούς υπό όρους και ύποχρεώσεις δυσμενείς διά την Έλληνικήν Κλωστοϋφαντουργίαν, ώστε να καθίσταται σχεδόν άδύνατος ή συμμετοχή αυτής.

Επιβάλλεται όθεν μία συνεννόησις μεταξύ των άρμοδίων Υπουργείων (Στρατιωτικών, Ναυτικών, Αεροπορίας, Οικονομικών, Έθνικής Οικονομίας, Γεωργίας) προς καθορισμόν πολιτικής προστασίας της έγχωριου κλωστοϋφαντουργίας, άνευ της όποίας οιαδή-

ποτε προσπάθεια προς ανάπτυξιν της βαμβακοκαλλιεργείας θέλει άποβῇ έπι ματαιά.

ΑΛ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ
Γερουσιαστής, Πρόεδρος Έμπορικού και Βιομηχανικού Έπιμελητηρίου Άθηνών

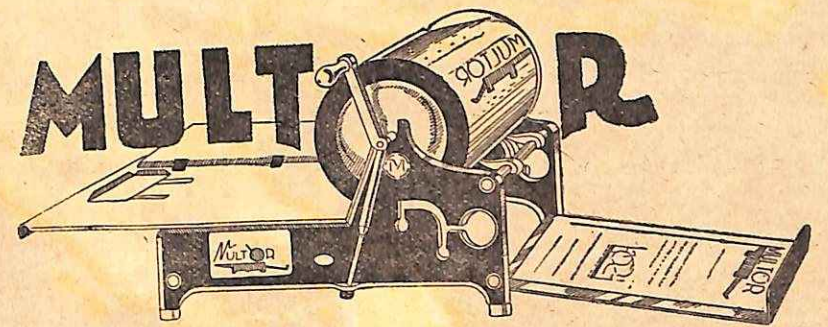
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΝΤ. Κ. ΡΑΠΤΑΡΧΗ

ΟΔ. ΚΟΡΗΝ, 5—ΑΘΗΝΑΙ—ΤΗΛΕΦ. 71-42

Άναλαμβάνει πάσης φύσεως άυτινάς και ποινικάς ύποθέσεις.

Ειδικότης: Έμπορικόν δίκαιον. Πτωχεύσεις, Έκκαθαρίσεις, Έταιρείαι, Οικονομολογικά ζητήματα.

Δίκτυον άνταποκριτών έξωτερικού δι' ύποθέσεις Ευρώπης και Αμερικής.

ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΙΚΟΣ ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΣ ΜΟΥΛΤΟΡ

Άπλούστατος, ώραιότατης άποδόσεως. Χωρίς κόπον άποδίδει 1800 άντίτυπα την ώραν. Τιμή διαφημίσεως 3.000 δραχ. έλεύθερος πλήρης. Ζητήσατε άμέσως επίδειξιν και τιμοκατάλογον.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ — ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΑΔΕΛΦΟΙ Π. & Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΑΘΗΝΑΙ, Στοά Πισμαζόγλου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΠΑΤΡΑΣ.

ΝΕΑ ΑΝ. ΕΛΛΗΝ. ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤ. ΝΑΟΥΣΣΗΣ

“ΕΡΙΑ”

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΟΛΟΜΑΛΛΙΝΑ
ΣΕΡΖ, COATING, Κ. Α. Π.
ΚΛΙΝΟΣΚΕΠΑΣΜΑΤΑ
PURE LAINE

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΝΑΟΥΣΣΗ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η Γερμανία και αι συνθήκαι

Ἀνεξαργτῶς τοῦ ἀπὸ ἐλέσματος τῶν γε-
μανικῶν ἐκλογῶν, τὸ ὅπ' τὸν ἀπὸ ἄλλης στή-
λης σχολιάζομεν, πρέπει νὰ τονισθῇ δι' ὁμο-
φωνος, μὲ μικρὰς μόνον ἀποχρώσεις καὶ
παραλλαγὰς, ἐμφανίζεται ἡ γερμανικὴ κοινὴ
γνώμη ἐν τῇ ἀξίᾳ της ὅπως ἀργὰ ἡ γλῆ-
γορα ἀναθεωρηθῶν αἱ μεταπολεμικαὶ συν-
θήκαι. Τὸ πότε θὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ γερμανικὴ
αὐτὴ προσπῆδα εἰς ἀδελφὸν, θὰ ἐξαρτηθῇ
δὲ ἀπὸ τῆς γερμανικῆς δυναμικότητος. Τὸ
ἐβδομαδιαῖον μάλιστα περιόδιον τοῦ Βερο-
λίνου «Πολίτισσα Οὐάσσενσφρτ» διατείνε-
ται ὅτι ἡ Γαλλία καὶ ἡ Πολωνία θὰ ἤθελαν
νὰ παρασύρουν τὴν Γερμανίαν εἰς τὸ νὰ
διατυπώσῃ σήμερον τὴν ἀξίωσιν της αὐτῇ,
διότι σήμερον εὐρίσκειται εἰς μειονεκτικὴν
διπλωματικὴν θέσιν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον
θὰ ἀπετύγχανε. Καὶ προσθέτει τὸ ἐν λόγω
περιοδικόν: «Θέλου νὰ μᾶς ἐπιβάλλουν τὴν
συμγῆν τῆς δράσεως. Δικαίως ὁμοῦ δ' οὐκ.
Τρεφόμενοι ἐτόνισεν ὅτι ἐμεῖς ἀποφασισμέ-
νοι ἡμεῖς νὰ ἐκλέξωμεν τὴν ὥραν τῆς ἀνα-
θεωρήσεως. Ὁ χρόνος ἐργάζεται ὑπὲρ ἡ-
μῶν». Μετριοπαθεστέρα δ' εἰς τὸ ὕψος, ἂν
ὄχι εἰς τὴν οὐσίαν, ἡ «Ἐφημερίς τῆς Φραγ-
φούρτης» παρατηρεῖ: «Ἡμεῖς οἱ Γερμανοὶ
γνωρίζομεν λαμπρὰ ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ
περιμένωμεν ἀποτόμους μεταβολὰς, ὅτι τὰ
πράγματα πρέπει νὰ ὁριμασθῶσιν, πρὶν ἢ τὸ
ζήτημα μίας εἰρηνικῆς ἀναθεωρήσεως κατα-
στῇ δυνατόν νὰ τεθῇ ὑπὸ μίαν ἢ ἄλλην
μορφήν».

Τὸ καθήκον τῶν βασιλέων

Κατὰ τινα πρόσφατον δεξιῶσιν τῶν προε-
δρίων τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐλ-
θόντων νὰ τὸν συγκαροῦν διὰ τὴν ἀπόντησιν
ἐγγόνου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Βελγίου Ἀλβέρ-
τος ἐτόνισεν, εἰς ἐμπνευσμένην ἀντιφώνη-
σιν, ποῖον δέον νὰ εἴναι τὸ καθήκον ἐνὸς
συνταγματικῶν βασιλέως. «Ἀπὸ τοῦ 1830,
εἶπεν, ἡ βελγικὴ μοναρχία ἐχάραξε μίαν ἀμε-
τάβλητον κατεῦθυνσιν, συμμορφοῦσα πάντοτε
τὰς πράξεις της μὲ τὰς μεγάλας ἀρχὰς ποῦ
πρωτανεύουσιν τῆς δημοσίας μας ζωῆς. Τὸ
κατ' ἐμὲ, τὸν σεβασμὸν τῶν ἰσχυρῶν τούτων
ἠνέγκισα εἰς τὰ παραδείγματα τῶν δύο ἐνδύ-
ξων προκατόχων μου, τῶν ὁποίων τὸ ἔθνος
ἀναγνωρίζει ὁμοφώνως τὴν ὑψηλὴν ἀξίαν
καὶ τὰς ἐξόχους ὑπηρεσίας. Ὁ υἱός μου ἐν-
νοεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς αὐτὰς παραδόξας.
Θὰ θελήσῃ καὶ αὐτὸς ἐγκαρδίως νὰ ἐμπο-
τίσῃ με αὐτὴς τὰ τέκνα του, οὕτως ὥστε ἡ
δυναστεία νὰ παραμείνῃ ἀλόγιστος πιστὴ
εἰς τὰ καθήκοντά της καὶ συνεχίσῃ τὸ ἀκού-
ραστον ἔργον της: με αὐτοθυσίαν καὶ μὲ ἀ-
φοσίωσιν ἀπλόαν εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς
πατριδος. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ εἴναι ἡ ὑψη-
λότερα, ἡ μόνη φιλοδοξία ἡγεμόνων οἵτινες
δύνανται νὰ κληθῶν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ νὰ
προεδρεύουσιν τῶν πεπρωμένων ἐνὸς ἐλευθέρου
λαοῦ».

Αἱ προσεχεῖς ἐκδηλώσεις τοῦ
φασισμού

Τὴν 11ην Σεπτεμβρίου, συνήλθεν ἐν Ρώμῃ
ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ αἵτου, τὴν ὁποίαν ἀπαρτί-
ζον οἱ κ. Μουσολίνι καὶ δύοδεκα γεωργοί,
καὶ τῆς ὁποίας ἡ κυριωτέρα ἀποστολὴ συνί-
σταται εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἐπὶ τοῦ
ἔθνους αἵτου τελωνειακῶν διασμῶν, ἀναλόγως
τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀγορᾶς. Ἀλλὰ καὶ
πλείστοι ἄλλαι ἐπίσημοι φασιστικαὶ ἐκδηλώ-
σεις προμηνύονται. Τὴν 1ην Ὀκτωβρίου, θὰ
συνέλθῃ τὸ Ἑθνικὸν Συμβούλιον τῶν Σω-
ματείων, ὅπερ θὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρη-
σιν τῶν στελεχῶν τῶν συνδικαίων. Τὴν 7ην
Ὀκτωβρίου, τὸ Μέγα Συμβούλιον τοῦ Φασι-
σμοῦ θὰ συζητήσῃ διάφορα ζητήματα ἐσω-
τερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, μεταξὺ
τῶν ὁποίων τὸ τῆς θανατικῆς ποινῆς, τὸ
τῆς νομικῆς θέσεως τῆς πολιτοφυλακίης, τὸ
τοῦ γυναικείου ἀθλητισμοῦ, καὶ τὸ τῆς ὁ-
γανώσεως τῶν φασιστικῶν συγκροτημάτων
τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὴν 23ην Ὀκτωβρίου, ἐπέ-
τειον τῆς πρὸς τὴν Ρώμην φασιστικῆς προε-
λάσεως τοῦ 1922, ἡ «Νεούσση» θὰ προβῇ,
ὡς συνήθως, εἰς τὸν ἀπλοισμὸν τοῦ ἀπὸ
ἔτους ἔργου του καὶ εἰς τὰ ἐγκαινία τῶν
κοινωνικῶν ἰδρυμάτων τῶν ἀπὸ ἔτους συ-
σταθέντων. Ἐξ ἄλλου, τὴν 24ην Νοεμβρίου

θὰ ἀρχίσουν αἱ ἐργασίαι τῆς «Βουλῆς», δηλ.
ἡ 4η σύνοδος τοῦ Σωματειακοῦ Κοινοβου-
λίου. Τέλος, τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον ὁ φα-
σισμὸς πρόκειται νὰ προβῇ εἰς τὴν γενικὴν
ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τῆς Ἰταλίας.

Οἱ σοσιαλισταὶ καὶ ἡ Πανευρώπη

Ὁ «Πομπαιρ» τῶν Παρισίων, τῆς 10ης
Σεπτεμβρίου, ἐδημοσίευσεν ἀξιόλογον περὶ
τῆς Πανευρωπαϊκῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν
Γάλλων σοσιαλιστῶν κ. Λεόντος Μπλουμ. «Ἡ
ἰδέα, κατ' αὐτόν, τῆς πανευρωπαϊκῆς ὁμο-
σπονδίας παρεκκτετατα καὶ μαρτυρεῖται. Ἀν
θέλωμεν νὰ τῆς ἀποδοθῇ ἡ ζωὴ, ἀπαιτεῖται
ἡ δημιουργία μεγάλου ρεύματος κοινῆς γνώ-
μης. Αὐτὸ ποῦ ἐκδηλώνει ἔτσι δὲν ἀποτελεῖ
οὔτε ἐχθρότητα, οὔτε σκεπτικισμὸν, ἀλλ'
ἀνησυχίαν. Δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιτύχῃ
τίποτε σχετικῶς, παρὰ διὰ μεγάλου λαϊκοῦ
ρεύματος, ἀλλὰ πρὸς συγκροτήσιν του πρέ-
πει νὰ συγκινήθῃ ὅτι εὐαισθησία, αἱ φαν-
τασίαι, τὰ πάθη. Ἐὰν μία μεγάλῃ ὁμαδικῇ
θέλησιν δὲν παρασύρῃ καὶ δὲν σαρώσῃ τὸ
πάν πρὸς αὐτῆς, θὰ χαθῶμεν εἰς τὸν δαίδα-
λον τῆς δικονομίας καὶ τῶν τύπων. Θὰ βυ-
θισθῶμεν εἰς τὰς ἐμφανεστάτας ἄλλως τε
δυσκολίας τὰς ὁποίας ὑποκρύπτει τὸ βάθος
τοῦ ζητήματος. Καί, κατ' ἐμὲ, δὲν ὑπάρχει
παρὰ ἓνα μέσον διὰ νὰ ὑποκινηθῇ αὐτὴ ἡ
ὁμαδικὴ θέλησις, ἡ σήμερον ἀπογοητευμένη
καὶ ἀποθαυμένη, καὶ τὸ μέσον τοῦτο εὐ-
ρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τῆς Κοινωνίας τῶν
Ἑθνῶν. Καθ' ἣν συμγῆν αὐτὴ θὰ πρὸς-
πέμψῃ τὸ ὑπόμνημα Μπρίαν καὶ τὰς ἀπαν-
τήσεις τῶν 26 κρατῶν εἰς μίαν τῶν τακτι-
κῶν ἡ ἐκτάκτων ἐπιτροπῶν της, ἀς ἀναλάβῃ
ἐπὶ τέλους, μὲ ἀποφασιστικὴν τὴν, τὸλμην,
τὴν ἐξέτασιν τοῦ προβλήματος τοῦ γενικοῦ
ἀποπλισμοῦ. Ἴδον δ' ἀληθῆς, ὁ μόνος ἴσως
τρόπος διὰ νὰ ἀπευθυνθῇ κανεὶς εἰς τὴν
εὐαισθησίαν, εἰς τὴν φαντασίαν, εἰς τὸ πά-
θος τῶν λαῶν».

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνλεύσεως
τῆς Κ. τ. Ε.

Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ
Νικολάου Τιτοβίτς, ὅστις ἐξέλεξε Πρόε-
δρος τῆς 11ης Συνλεύσεως τῆς Κ. τ. Ε. Μὲ
τὴν αὐτὴν τὸν μορφήν, τὴν ἀκατάσχετον
ρητορικὴν του, τὴν διαλεκτικὴν του δεινό-
τητα, εἰς τὴν δημοφιλέστατον τύπον εἰς τοὺς
διεθνεῖς κύκλους. Συνδεδεμένος δὲ καὶ διὰ
στενῆς μὲ τὸν κ. Βενιζέλον φιλίας, χρονολο-
γούμενης ἀπὸ τῆς Διασκεψέσεως τῆς Λωζάννης,
τρέφει βαθεῖαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπά-
θειαν. Ἀξίζει λοιπὸν νὰ σημειώσωμεν συν-
τόμως τοὺς σταθμούς τῆς σταδιοδρομίας
του. Ἐγενήθη τὸ 1873 εἰς τὴν Κράϊοβαν
τῆς Ρουμανίας, ἀπὸ πατέρα ἀνώτερον δικα-
στικόν, ἐρατμέα τὰς σπουδῆς του ἐν Πα-
ριείοις, ὅπου ἀνεκρηρύχθη διδάκτωρ τῆς νο-
μικῆς, ἀρστέως εἰς εἰς μεγάλως διαγινω-
σμούς. Τὸ 1905 διορίσθη καθηγητὴς τοῦ
ἀστικοῦ δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ
Ἰασίου καὶ ἔπειτα τοῦ Βουκουρεστίου, τὸ
δὲ 1912 εἰσῆλθεν εἰς τὴν πολιτικὴν. Τὸ 1917
ἐγένετο ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, τὰ 1919
μέλος τῆς ρουμανικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς
τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης, τὸ 1920 Πρεσβευ-
τὴς ἐν Λονδίνῳ, καὶ ἀπὸ τοῦ 1927 κατ' ἐπα-
νάληψιν ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἀπὸ
τοῦ 1926 μέχρι τοῦ 1929 ἀντιπροσώπευσε τὴν
χώραν του εἰς τὴν Κ. τ. Ε., ἀπὸ δὲ τοῦ 1928
διορίσθη ἐκ νέου Πρεσβευτὴς ἐν Λονδίνῳ.
Συγγραφεὺς πλείστον νομικῶν ἔργων («Ἡ
διανομὴ τῆς πατρικῆς περιουσίας», «Ἡ θεο-
ρία τῶν ἐνδεχομένων δικαιωμάτων», «Ἡ
φορολογία τοῦ κεφαλαίου» κλπ.), ὑπῆρξεν
εὐρύστως δικηγόρος καὶ σπινθηροβόλος κοι-
νοβουλευτικῆς ῥήτορος. Εἰς τὴν πολιτικὴν,
ἦτο φίλος καὶ ὁπαδὸς τοῦ Τάκε Ἰωνέσκο
καὶ θερμὸς ὑποστηρικτὴς τῆς ἀναανοφίλου
διπλωματικῆς καὶ πολεμικῆς ἐνεργείας.

Τὰ οἰκονομικὰ τῆς Βουλγαρίας

Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κ. τ. Ε. ἔ-
λαβε γνώσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς
ἐγκαταστάσεως προσφύγων ἐν Βουλγαρίᾳ, ἡ
δ' ἐκθέσει αὕτη ἀναλεῖται καὶ τὴν κατάστασιν
τῶν οἰκονομικῶν τῆς γειτονίας μας χώρας.
Ταντίκει ἐν ταύτῃ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ δημοσι-
ονομικοῦ προγράμματος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σι-

θηροδρόμους, καὶ τὴν ἀνύρθωσιν τῶν σι-
μοπληκτικῶν περιφερειῶν. Ἐξάγεται τὸ ἴσο
ζυγίον τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὸ ἐπιτευχθὲν
χάρης εἰς 1 δισεκατ. περίπου οἰκονομικῶν, ἐν
σχέσει πρὸς τὰς προβλέψεις. Τὰ δημόσια
οἰκονομικὰ διετυνώνονται μὲ τάξιν καὶ σαφή-
νειαν. Ὁ μηχανισμὸς τῶν ὑπουργείων τῶν
Οἰκονομικῶν λειτουργεῖ ἀρτίως καὶ αἱ δα-
πάναι τῶν ἄλλων ὑπουργείων ἐλέγχονται
αὐστηρῶς. Τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς ἐξυ-
γιάσεως δὲν θεωρεῖται πολυταῦτα ὡς τερ-
ματισθὲν. Ὑποδεικνύεται ἡ ἀνάγκη βαθυτά-
των φορολογικῶν μεταρρυθμίσεων, καθὼς
καὶ μεταρρυθμίσεως τῶν δημοσίων ὑπηρε-
σιῶν, πρὸς ἀποδοτικότεραν ὁργάνωσιν αὐ-
τῶν καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν ὁρῶν τῆς ζωῆς
τῶν δημοσίων υπαλλήλων. Ἡ Τράπεζα κα-
τάρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὰ καλύμματα τῆς
εἰς τὸ ἐπίπεδον ποῦ τῆς ἐπιβάλλεται, ἠδύσε
δὲ σημαντικῶς κατὰ τὴν τελευταίαν τριμηνίαν
τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμά της. Ἡ ἐξαγωγή πύ-
ξης, ἐνῷ αἱ εἰσαγωγαὶ ἐξακολουθοῦν νὰ
εἴνε περιωριζόμεναι. Τὰ 30 οἷα τῶν ἐν κυ-
κλοφορίᾳ τραπέζιγραμματιῶν καὶ τῶν ὀφει-
λῶν ὅπως καλύπτονται διὰ τοῦ εἰς μεταλλι-
κὸν ἐνεργητικὸν.

Τὸ ἀγγλικὸν δῆλημα

Ἐκφράζεται διανυγέστατα εἰς πρόσφατον
ἄρθρον τῆς «Μικρᾶς Χάβερς», ἐφημερίδος
ἐκδιδομένης εἰς τὴν ὁμώνυμον ἀπάναν τῆς
Ἀγγλίας πόλιν. «Ἐυρωπαϊκὴν τὴν καταγωγὴν
καὶ ἰδίως τὴν μόρφωσιν, ἡ Ἀγγλία δύναται
νὰ προσεγγίσῃ τὴν Εὐρώπην, νὰ προσπαθῇ
οἰκονομικῶς νὰ συνδυασθῇ μετὰ τῆς Εὐρώ-
πης. Ἀλλ' ἐξωστρατηγικῶς, ὡς ἐκ τῆς ἀνα-
πύξεως τῆς αὐτοκρατορίας της καὶ τῶν ἐμ-
πορικῶν τῆς σχέσεων, ἠμπορεῖ τὴν ἀντιπῶν
νὰ συμπτῶν μετὰ τοὺς Ἀγγλοσάξονας τῶν
ἄλλων ἡπείρων, οἵτινες ἀποτελοῦν οὕτως
εἰπεὶ τὴν οἰκονομίαν της, δηλ. μὲ τὰς Κτή-
σεις καὶ τὰς Ἑν. Πολιτείας. Ἡ δευτέρα
ὑπόθεσις εἴνε σήμερον δημοφιλεστέρη. Εἴνε
γνωστὰ αἱ ἀπὸ τοῦ πολέμου προσπαθείαι
τῶν βρετανικῶν κυβερνήσεων πρὸς προσέ-
γισιν μὲ τὰς Ἑν. Πολιτείας. Εἴνε γνωστὴ
ἐπίσης ἡ ἰσχυρὰ γοητεία τὴν ὁποίαν ἡ αὐτο-
κρατορία ἵσκει ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς αἰσθηματο-
λογίας: ἡ σημερινὴ φρεναπὶ τῶν αὐτ. κρα-
τορικῶν ἐλευθέρου ἐμπορίου, ὁσονδήποτε καὶ
ἂν εἴναι ἀπογαματοποιητὸς, τὸ ἀποδεικνύει
ἐπαρκῶς. Ὁπωσδήποτε, εἴτε πρόκειται περὶ
τῶν Ἑν. Πολιτειῶν εἴτε περὶ τῶν Κτήσεων,
πρόκειται πάντως περὶ προσεγγίσεως: τῆς
γροισῆς Ἀγγλίας μὲ κοινωνίας νεωτέρας, αἱ
ὁποῖαι ὑποτίθεται ὅτι ἔχουν τὸ μέλλον πρὸς
αὐτὰν. Ἀλλ' ἡ παλαιὰ Μητρόπολις θὰ
μείνῃ ἀρὰ γε τὸ κέντρον τῆς βαρύνου τοῦ
ὅλου συστήματος; Αὕτη εἴνε ἡ ἔξ ἐνστάτικὴ
ὑποβαλλομένη ἀντίρρηση. Πλείστοι ὅμως
Ἀγγλοι δὲν σταματοῦν πρὸς αὐτῆς, καὶ, ὡς
τασσόμενοι εἰς τὸ μοιραῖον, θὶ ἐδύχοντο ὅ-
πως, εἰς τὸ μέλλον, ἡ Ἀγγλία παύσῃ νὰ
εἴνε ὁ πυρὴν τοῦ ἀγγλοσάξονικοῦ ἀστερι-
σμοῦ. Καὶ πρόκειται περὶ σοβαροτάτων φαι-
νομένων, ἀφοῦ ἡ Ἀγγλία δὲ διεκινδύνει
τὴν ἀκεραιότητά της μορφώσεως της, τῆς
ἀναμφισβητῆτως εὐρωπαϊκῆς.

Παναμερικὴ καὶ Πανευρώπη

Πλείστοι ἐκ τῶν ὁπαδῶν τῆς πανευρωπαϊ-
κῆς ἐνώσεως εἰσηγούνται ὡς ὑπόδειγμα
ἐνεργείας πρὸς μίμησιν τὴν μέθοδον διὰ τῆς
ὁποίας οἱ Ἀμερικανοὶ προσέβησαν σιγά-σιγά
εἰς τὴν παναμερικανικὴν ἑνώσιν. Καὶ παρα-
βλέποντες τὰς ἐπεμβάσεις τῶν Ἑν. Πολι-
τειῶν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Νικαράγουας,
τῆς Κορύβας, τοῦ Μεξικῶ κλπ., οἱ ταῦτα
προσεβύοντες ὑπενθυναῖσιν τὴν σύμβασιν τῆς
18ης Φεβρουαρίου 1928, καὶ τὰς μετὰ δύο
ἡμέρας ὑπογραφείσας εἰδικὰ ταυτάς, περὶ
ἐπεκτάσεως τῆς διαιτησίας, περὶ προστασίας
τῶν ξένων, περὶ ἐνοποιήσεως τῶν ὑγιεινο-
λογικῶν νόμων, ὡς καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς
τὸ ἐμπόριον, τὰς συγκοινωνίας, τὴν ἀεροπο-
ρίαν. Ὑπενθυμίζεται ἐπίσης ἡ σύστασις
πλείστον παναμερικανικῶν Ἰνστιτούτων,
γεωγραφίας, ἱστορίας, πνευματικῆς συνεργα-
σίας. Λημονοῦνται ὅμως καὶ μερικὰ σημαί-
οντα περιστατικά: Τὰ πολιτείατα εἰς τὰς
διαφόρους χώρας τῆς Ἀμερικῆς εἴνε περί-
που ὅμοια διαφορά ἱστορικῶν παραδόσεων
δὲν ὑπάρχει μεγάλη μεταξὺ τῶν λαῶν ἐν
Ἀμερικῇ ὑπάρχει μία Μεγάλῃ Δύναμις ἡγε-
μονεύουσα ἐπὶ ὅλης τῆς ἡπείρου. Τὰ ἰδιαί-
τερα ὅμως ταῦτα Ἀμερικανικὰ χαρακτηριστικά
δὲν ὑπάρχουν ἐν Εὐρώπῃ.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ
ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΝ

I

Ἡ ΔΗ τὴν ἐπαύριον τῆς νίκης τοῦ
Ρεπουμπλικανικοῦ κόμματος ἐπὶ
τὰς ἐκλογὰς τῆς 9 Νοεμβρίου 1928, εἴ-
χεν ἀνακηνηθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἐνισχύ-
σεως τοῦ προστατευτικοῦ δασμολογί-
ου τοῦ 1922 τοῦ καλούμενου Νόμου
Φόρντ-Μάκ-Κώμπερ. Νομοσχέδιον κα-
τατεθὲν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπὶ ἐγ-
καταλείψει κατακραυγαζόντων ἀγρο-
τῶν εἴην εὐρυνθῇ ἀμέσως περιλαβὼν
καὶ τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα. Κατὰ
τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων του ἐπὶ
18 μηνῶν, αἱ εἰς τὰ παρασκήνια τῶν νο-
μοθετικῶν σωμάτων γενόμενοι πλῆγαι
ἐνέργειαι παρὰ πανισχύρων ομάδων
γεωργικῶν, βιομηχανικῶν καὶ τραπε-
ζικῶν συμφερόντων ὑπῆρξαν πολλὰς
κις σκανδαλώδεις, τὸ δὲ σχετικὸν νομο-
σχέδιον, λαβὼν μορφήν αὐστηροτάτου
προστατευτικοῦ φραγμοῦ, ὑπεβλήθη
εἰς τὸν Πρόεδρον κ. Χούβερ τὴν ἐσπε-
ραν τῆς 17ης Ἰουνίου 1930, ὑπογρα-
φὴν δὲ τὴν νύκτα τῆς 17ης πρὸς τὴν
18ην Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐτέθη εὐθὺς ἀμέσως
εἰς ἐφαρμογὴν. Τὸ νέον τοῦτο δασμο-
λόγιον ἐξήγειρε πλείστας διχογνωμίας
καὶ ἐπικρίσεις, αἵτινες λαμβανόμεναι
ὑπ' ὅσιν μεμονωμένως εἴνε φύσεως νὰ
παραπλανήσων.

Καίτοι ἡ παρούσα μελέτη ἀποσκοπεῖ
κυρίως νὰ κοινοποιήσῃ τὰ σημεῖα τοῦ
νέου δασμολογίου, ἄτινα ἀφοροῦν τὰ
ἐξ Ἑλλάδος εἰσαγόμενα εἴδη, ἐν τού-
τοις ἀτελής θὰ ἦτο διὰ τὸν ἀπώτερον
σκοπὸν, ὃν ἐπιδιώκει αὕτη, ἐὰν δὲν δι-
εφώτιζε τοὺς ἀρμόδιους, κατὰ τὸ δυ-
νατόν, περὶ τῆς σημασίας ἐξωτερικῶν
τινῶν στοιχείων, ἄτινα εἴνε χρήσιμα
διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων
μας.

Ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ δα-
σμολογίου, χάρις εἰς τὴν πλουσίαν δη-
μοσίαν βιβλιοθήκην τῆς Βοστώνης, ἐν
ἣ συγκεντρύνεται τὸσον ὁ ἐγγύριος
ἡμερήσιος τύπος τῆς χώρας, ὅσον καὶ ὁ
τοῦ λοιποῦ κόσμου, καταφαίνεται ὅπο-
ς καὶ διὰ τὸν κόσμον ὁλόκληρον, τὸ
νέον ἀμερικανικὸν δασμολόγιον, ὅπο-
σον δὲ ὑπῆρξε δύσκολον τὸ ἔργον τῶν
νομοθετικῶν σωμάτων τῆς Ἀμερικῆς,
ὅπως ἐναρμονίσουν τὰ εἰς πολλὰ ση-
μεῖα ἀντιθετὰ συμφέροντα τῶν ἀγρο-
τῶν, τῶν βιομηχανῶν καὶ τῶν διεθνῶν
τραπεζιτῶν τῆς Δημοκρατίας ταύτης,
ἥς ἡ ἐσωτερικὴ παραγωγὴ ὑπερβαίνει
τὰ 35 δισεκατομμύρια (ἐξ ὧν τὰ 5) δὲ
ἀπορροφῶνται ἐν τῇ χώρᾳ), τὸ ἐξαγω-
γικὸν ἐμπόριον ἀνέρχεται εἰς 9 δισε-
κατομμύρια δολларίων, τὰ δὲ ἐν τῇ ἐ-
ξωτερικῇ διατεθειμένα κεφάλαια εἰς
1 δισεκατομμύριον ἐτησίως. Τὸ νέον
δασμολόγιον, κατ' ἄ ἐδήλωσεν ὁ Πρό-
εδρος κ. Χούβερ ἐν ἀνακονίσει του εἰς
τὸν τύπον, καθορίζει ὡς μέσον ὅρον
13.8 %, ἐνῷ εἰς προπολεμικὰς περιό-
δους ὁ νόμος Μάκ Κίνλεϋ ἦ ὁ τοῦ
Payne-Aldrich (1910) καθόριζε 23 %.
ὁ δὲ νόμος Ἀνδεργούδ (1913) 20.9 %.

Κατὰ πρότον, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπι-
κριτὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκ τῶν ἡγετῶν
τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἦτοι τῆς Δημο-

κρατικῆς παρατάξεως, ὁ Γερουσιαστὴς
ἐξ Ἀρκάνσας κ. Ρόμπινσον, ἡγέτης
τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ Γερουσίᾳ,
δηλοῖ ὅτι τὸ νέον δασμολόγιον ἐπιβα-
ρύνει τοὺς Ἀμερικανούς καταναλωτάς
μὲ ἐπὶ πλέον 750 ἑκατομμύρια δολлар.
τὸ ἔτος πρὸς ὄφελος τοῦ Θησαυροφυ-
λακίου, θ' ἀποτελέσῃ δὲ τὸν πολιτι-
κὸν τάφον τοῦ κ. Χούβερ κατὰ τὰς
προσεχεῖς ἐκλογὰς τοῦ 1932.

Ὅπως ἰδιαίτερας προσοχῆς ἀξία εἴ-
νε αἱ ἐπικρίσεις τοῦ κ. Ὁσεν Γιάγκ,
γνωστοῦ διεθνὸς οἰκονομολόγου, συν-
τάκτου τῶν ἐν τῷ ἑτερονύμῳ σχεδίου
Daws ὅσον καὶ τοῦ ὁμωνύμου σχεδίου
Γιάγκ. Ὁδὸς κατὰ τὴν προσφώνησιν
του ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 53ης ἐτησίας
συνλεύσεως τοῦ Συνδέσμου τοῦ Ἡ-
λεκτρικοῦ φωτός, γενόμενης ἐν Ἀγίῳ
Φραγκίσκῳ τὴν 19 Ἰουνίου ἐ. ἔ., δια-
ζωγραφίσας τὴν τεραστίαν παραγω-
γὴν, τὴν ἀναγκαστικὴν καὶ οἰκονομικὴν
ἐξάπλωσιν τῆς Ἀμερικῆς, παρέστησε
τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως, ἐὰν ὄχι αὐ-
τῆς ἀντικαταστήσεως ἐξωτερικῶν
ἀγορῶν. «Ἡ πολιτικὴ ἡ οἰκονομικὴ
στάσις τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὰς ξένας
χώρας, εἶπεν οὗτος, πρέπει νὰ ὑποστῇ
ριζικὴν μεταβολὴν διὰ νὰ συγκρατήσῃ
ἡ χώρα αὕτη τὰς ἀγορὰς τοῦ κόσμου.
Θὰ προχωρήσῃ μάλιστα νὰ προεῖπω
ὅτι ἐφελόμεν νὰ κάμωμεν οὕτω ἐὰν
ἐπιθυμοῦμεν νὰ διατηρήσωμεν αὐτὸ
τοῦτο τὸ οἰκονομικὸν ἡμῶν οἰκοδόμημα,
ἀπὸ ὑπολογισμῶν αὐτοῦ τοῦτου τοῦ
συμφέροντος ἡμῶν αὐτῶν. Πᾶς εἴνε δυ-
νατόν νὰ ἐκποιήσωμεν γεωργικὸν ἢ
βιομηχανικὸν πλεονάσμα ἐν τῷ κόσμῳ,
ἐφόσον ἐνεργοῦμεν ἐπὶ τῇ ἀρχῇ ὅτι δυ-
νάμεθα νὰ μὴ ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν
εὐημερίαν οὐδενὸς ἄλλου ἐκτὸς ἡμῶν
αὐτῶν; Ἀπομόνως ἐν τῇ πολιτικῇ
ἡμῶν, ἀπρόκομεις εἰς τὸ Δασμολόγιον
ἡμῶν σημαίνει ὅτι θὰ διατηρήσωμεν ὡς
δικαίαν τιμωρίαν τῆς μικρότητος ἡ-
μῶν τὸ πλεονάσμα ὅπερ θὰ ἡδυνάμε-
θα νὰ διοχετεύσωμεν εἰς τοὺς λαοὺς
τοῦ κόσμου, καὶ ὅπερ κατακρατούμε-
νον καταστρέφει τὴν εὐημερίαν ἡμῶν.
Ἡμεῖς εἴμερ τις ἄλλος χρειάζομεθα
μακρὰν περιόδον ἀγαθῶν ἀσθημάτων
παντοῦ. Παρακαλῶ τοὺς ἰθύνοντας ἐν
τε τῇ πολιτικῇ καὶ δημοσιονομίᾳ νὰ
καλλιεργήσων τοῦτο. Δὲν δυνάμεθα
νὰ εὐημε

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΜΑΡΚΑ

10
GRANDS
PRIX
506
PRIX D'OBSER-
VATOIRES

LONGINES

Ώρολόγια απόλυτου ακριβείας.
Μεγάλη έκθεση ανδρικών και
γυναικείων ωρολογίων PLATINE,
OR, ARGENT, NICKEL

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

A^Φ P. ZENETOY & Σ^{ΙΑ}

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΟΛΑΙ

Έργο 19 Τηλ. 6-49
Σταδίου 4 α

ΑΘΗΝΑΙ

Γαλλία έξ 81.944 χιλ., έν Δανία έκ 43.235 χιλ., έν Βελγίω έκ 36.756 χιλ., έν Έλλάδι έκ 10.642 χιλ. δολλάρ. (ήτοι έξαγωγή δι' Έλλάδα έκ δολλάρ. 26.973 χιλ., είσαγωγή δ' έκείθεν έκ δολλάρ. 16.331 χιλ.) προβλέπεται ότι θά μείνη ούσιωδώς άμετάβλητον, έξαιρέσει του Καναδά και των χωρών, έξ ών ή 'Αμερική προμηθεύεται τινάς έκ των πρώτων ύλών της.

Τό άνακoinωθέν πληροφορεί ότι όλαι αῖται αί χώραι διαμαρτύρονται κατά των δασμών των προβλεπομένων υπό τοῦ νέου δασμολογίου επί ώρισμένων προϊόντων αὐτών. Οὕτω ή Αὐστραλία διαμαρτύρεται διά τόν δασμολογικόν άποκλεισμόν του έρίου της, ή Έλβετία διά τήν τζελατίναν ή τήν άρώματά της, τό Βέλγιον διά τό τσιμέντο του, ή 'Ισπανία διά τόν φελλόν, τά ξηρά φρούτα και τό λάδι της, ή 'Αργεντινή διά τήν δέρματά της, ή Έλλάς διά τήν τυριά, σόικα, έλαιας, τάπητας κλπ., ύπογραμμίζει δέ ότι όλαι αί διαμαρτυρίαι αὐται δέν άποβλέπουν μόνον είς τό άποκλειστικόν όφελος των διαμαρτυρομένων, αλλά εξαίρουν κυρίως τήν άμοιβαίότητα των όφελιμάτων έκ μετριοπαθεστέρου δασμολογίου, διατεινόμεναι ότι εάν αί έν λόγω χώραι δέν είμποροῦν νά πωλοῦν είς τήν 'Αμερικήν, φυσικώς δέν θά είνε είς θέσιν και νά αγοράζουσιν άπό αὐτήν μέ τήν ύπάρχουσαν τεραστίαν διαφοράν του συναλλάγματος. Έλάττωσις έξαγωγής και τελωνειακός πόλεμος θά συνεπαγάγουν

δξυνσιν του έμπορικου άνταγωνισμού, όστις θά κατέληγε κατ' άνάγκην είς παγκόσμιον κρίσιν, ίσως δέ είς καταστροφάς.

Η τελευταία και ή τρίτη δήλωσις του ύπουργου του Έμπορίου κ. Robert P. Sarnont είνε πλέον ένθερμος συνηγορία ύπερ του νέου δασμολογίου, παρουσιάζεται δέ ως πόρισμα ένδελεχών έρευνών του 'Υπουργείου επί του υπό συζήτησιν θέματος. Ο ύπουργός, ίσχυρίζόμενος ότι μέσα μέρος των κατά τήν συζήτησιν του δασμολογίου γενομένων δεδικοιολογημένων ένστάσεων των ξένων κρατών έχουν ήδη ληφθή ύπ' όψιν παρά των νομοθετικών σωμάτων και έπενεχθή σχετικαί έπανορθώσεις των προσγενομένων άδικιών, ύπογραμμίζει τας εύκαιρίας διά τους έξαγωγείς των ξένων χωρών όπως ούτοι άπευθυνόμενοι είς τήν Δασμολογικήν Έπιτροπήν, καθ' ή προβλέπεται υπό του νόμου, έπιζητήσουν μεταρρυθμίσεων των θεσπισθέντων δασμών. Τήν έπελθούσαν πραγματικήν αύξηση των δασμών ύπολογίζει είς 10 % ή 12 % της όλης είσαγωγής της 'Αμερικής. «Ίσως τό σημαντικώτατον σημεϊον του νέου δασμολογίου, λέγει ο ύπουργός, είνε ο νέος όρος έλαστικότητας», δύναμι του όποιου ή Δασμολογική Έπιτροπή έχει εύρυτάτην δικαιοδοσίαν διά νά καθορίση τήν διαφοράν δαπανών παραγωγής ως βάσιν έναρμονίσεως των δασμών. Εάν τυχόν μία ξένη χώρα νομίζει ότι είς των ήμετέρων δασμών είνε άδικαιολογήτως ύψηλός και έμποδίζει συναγωνισμόν είσαγωγής είς τήν 'Αμερικήν, δύναται νά παρουσιάση τήν ύπόθεσιν της είς τήν άνασυνταχθείσαν Δασμολογικήν Έπιτροπήν, ήτις έν συνεργασίά μετά του Προέδρου έχει τό δικαίωμα, έν ή περιπτώσει τήν παράπονα είνε δικαιολογημένα, νά έπανορθώση τους δασμούς. Ο νέος αὐτός προτεινόμενος τρόπος διαδικασίας κρός ένεργειαν διά τοιαύτας ύποθέσεις μέσω ήμικδικαστικού σώματος είνε μοναδικός είς τήν παγκόσμιον δασμολογικήν διαχείρισιν και ίστορίαν. Οὐδέν έθνος έχει προσφέρει ήμιν τοιαύτην εύκαιρίαν. "Άλλως τε δέον νά ληφθή ύπ' όψιν ότι τά 4)5 είς άξίαν της είσαγωγής άποτελοῦν έμπορεύματα άτινα ή είνε έλεύθερα δασμοῦ (ήτοι 63 % της είσαγωγής), ή είνε άμετάβλητα ή έλαττωμένα ως κρός τους δασμούς υπό τό νέον δασμολόγιον. Η μεγάλη ήμων και αύξάνουσα άγοραστική δύναμις, έν μέρει άναμφιβόλως άποτελεσμα του προστατευτικού δασμοῦ υπό του όποίου έμεγεθυνημεν, καθιστᾷ δυνατόν τήν σταθεράν έξάπλωσιν των άγορών έκ ξένων χωρών».

Έν σχετικῷ άνακoinωθέντι, ο ύπουργός του Θησαυροφυλακίου κ. Άνδρέας Μέλλον έδήλωσεν ότι τό νέον δασμολόγιον θά συντελέση μεγάλως είς τήν σύνταξιν του έμπορίου και των βιομηχανιών της χώρας, προσέθεσε δέ ότι θά έξευρεθή τρόπος ίκανοποίησεως των δικαίων απαιτήσεων διαφόρων έθνών τά όποια παραπονούνται κατά του νέου δασμολογίου, και ότι ο τρόπος ούτος είνε ο καθορισμός των δασμών εκείνων περι ών δέν προβλέπει τοῦτο.

Ο Πρόεδρος κ. Χούβερ στηρίζει μεγάλως έλπίδας επί του νέου δασμολογίου. Τώρα, έδήλωσε τελευταίως, και

ίδιαίτέρως μετά τά συμβάντα κατά τους τελευταίους 15 μήνας, αῖξάνεται και διαδίδεται εύρέως τό συναίσθημα ότι έν τῷ άκρως περιπλόκῳ και πολυπλόκῳ οργανωμένῳ και ταχέως μεταστρεφόμενῳ οικονομικῷ τούτῳ κόσμῳ, ήλθεν ο καιρός ότε μία περισσότερον έπιστημονική και περισσότερον έμπρακτος μέθοδος δασμολογικής άναθεωρήσεως πρέπει νά έπινοηθή. Πρός τήν κατεύθυνσιν αὐτήν ή νέα πρόβλεψις περί δασμολογικής εύκαμψίας έχει κάμει ένα μεγα βήμα». Είνε τοῦτο ύπαινιγμός διά τήν νέαν πρόβλεψιν του νόμου, δι' ής άνατίθεται, ως είπομεν, είς τόν Πρόεδρον και είς τήν Δασμολογικήν Έπιτροπήν τό δικαίωμα της μετατροπής των δασμολογικών τιμών μέ περιθώριον 50 %. Η Έπιτροπή αὐτή θά άκροάται παραπόνων και έν περιπτώσει δικαιοσεως αὐτών, ο Πρόεδρος θά έχη τό δικαίωμα νά δέχεται τας τροποποιήσεις ή νά τας άπορρίπτῃ. Ο κ. Χούβερ φρονεί ότι μέ τόν όρον περί μετατρεπτικότητας των δασμών θά δυνηθή ν' άντιμετωπίση τας διαμαρτυρίας τας όποιας ή μελέτη θά άπεδείκνυε δικαίας.

II

Τοιαῦται είνε αί γνώμαι των κορυφαίων πολιτικών και οικονομολόγων της 'Αμερικής περί της όφελιμότητας του νέου δασμολογίου, έργου του Ρεπουμπλικανικού κόμματος, όπερ κατά τας τελευταίας έκλογάς είχαν άναλάβει ύποχρεώσεις άπέναντι των άγροτών και όπερ άνέκαθεν τηρεί «προστατευτικήν οικονομικήν πολιτικήν», ύποστηρίζον τήν έγχώριον βιομηχανίαν και γεωργίαν διά δασμολογικόν φραγμόν. Άναμφιβόλως ή πολιτική αὐτή άπέβη εύεργετική είς τήν χώραν καθ' όν χρόνον ή βιομηχανία της εύρίσκειτο είς νηπιώδη κατάστασιν. Η οικονομική κρίσις λόγω της ύπερπαραγωγής άπήτη μέτρα διά τήν κατανάλωσιν του πλεονάσματος, είς τοῦτο δέ άποβλέπει ο νέος δασμολογικός νόμος: νά διατηρήση τήν έσωτερικήν άγοράν διά τά έγχώρια προϊόντα, άντεπεξερχόμενος έπιτυχώς κατά της έπιδρομής ξένων προϊόντων, άτινα λόγω της όλονέν άναρρώσεως και ένισχύσεως της εύρωπαϊκής βιομηχανίας και των εύηνών έξωθι όρων ως κρός τήν μισθοδοσίαν, άναγωνίζονται έπιτυχώς έν ταίς άγοραίς του έσωτερικού τά έγχώρια προϊόντα. Τό νέον δασμολόγιον φέρει έπίσης κτυπήματα είς τά είδη πολυτελείας, δι' ή έξάγεται άσκόπως άφθονον χρήμα δύναμενον νά διατεθῇ έν τῇ χώρα. Διά του νέου τούτου νόμου ύπολογίζεται ότι θέλει έπιβαρυνθή ή είσαγωγή, ήτοι τά ξένα προϊόντα, διά έπιπροσθέτου δασμοῦ 750 έκατομμυρίων έτησίως, κρός άμεσον μέν όφελος του Θησαυροφυλακίου, έμέσεως δέ της έγχωρίου βιομηχανικής και γεωργικής παραγωγής.

Τό νέον δασμολόγιον, ως άνεμένετο, συνεκίνησεν όλας σχεδόν τας χώρας της ύφηλίου. Ηδη 55 έξ αὐτών διεμαρτυρήθησαν διά 200 και πλέον είδη άτινα τοῦτο θίγει. Είς τινας χώρας, ως έν 'Ισπανία, 'Ιταλία, Γαλλία και έν αὐτῇ τῇ 'Αγγλίᾳ, ο τύπος έζήτησεν οὐδέν πλέον οὐδέν έλαττον ή τήν κήρυξιν μπουκοτάζ κατά των άμερικανικών προϊόντων. ΟΙ «Τάϊμς» του Λονδίνου συμ-

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ & ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

N. Γ. ΣΟΦΟΥ

ΓΩΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΘΗΝΑ-ΙΔΟΣ

(πρώην Υίων Γ. Ακριβοῦ)

Όλα τά είδη ύφασμάτων είς έξαιρετικὰς ποιότητας
και ώρισμένας τιμάς

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ και ΛΙΑΝΙΚΗ

Άριθ. τηλ. 5—89

ΑΤΕΚ

ΑΝΩΝ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΔ. ΚΥΡΙΑΖΙΔΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ 5.000.000 ΔΡΑΧ.

ΜΕΛΕΤΑΙ—ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ—ΕΡΓΟΛΗΨΙΑΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΕΝ ΓΕΝΕΙ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΚΥΔΕΣ-ΑΘΗΝΑΙΤΗΛΕΦΩΝΟΝ
68-00

ΚΟΛΛΕΓΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΝ ΨΥΧΙΚΩ

Κατά τό Σχολικόν έτος 1930—1931 θά γίνωσι δεκτοί
μαθηται έξωτερικοί και έσωτερικοί.

- 1) Είς τήν Πέμπτην και τήν Έκτην τάξιν του Δημοτικού Σχολείου.
- 2) Είς τήν Πρώτην και τήν Δευτέραν τάξιν του Γυμνασίου και του Πρακτικού Λυκείου.
- 3) Έφ' όσον γνωρίζουν 'Αγγλικά, είς τας λοιπάς τάξεις του Γυμνασίου και του Πρακτικού Λυκείου και είς τήν Έμπορικήν Σχολήν.

Αί είσιτήριοι έξετάσεις άρχονται τῇ 22α Σεπτεμβρίου.

Διά πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν οἱ βουλόμενοι δύνανται ν' άπευθύνωνται καθ' έκάστην (8—12.30 π.μ. και 5—7 μ.μ.) είς τό γραφεϊον του Κολλεγίου.

βουλεύουν σχεδόν τοιοῦτόν τι. Ο «Μαγχεστριανός Φύλαξ» λέγει ότι ο κ. Χούβερ είνε άρκετά καλός οικονομολόγος διά νά γνωρίζῃ ότι τό έμπόριον είνε ύπόθεσις συναλλαγών. Ο «'Αδιάλλακτος» των Παρισίων ύποδεικνύει ότι είς τό ζήτημα του κρός τήν 'Αμερικήν χρέους του πολέμου ύπάρχει μέσον όπως άναποδώσωμεν τά δέοντα είς τόν άμερικανικόν έγωισμόν. Έν 'Ισπανία τό 'Ισπανικόν Μονοπώλιον έσπευσε νά άκυρώσῃ τά συμβόλαιά του μετά διαφόρων άμερικανικών έταιριών διά τήν είσαγωγήν καπνών είς τήν 'Ισπανίαν. Έν 'Ιταλία τό «Σέκολο» έξεφράσθη μέ άσυγκράτητον πικρίαν κατά της «καταθλιπτικής άμερικανικής οικονομικής κυριαρχίας». Όσον όμως παρέρχονται αί ήμέραι, είνε καταφανής ή παρατηρουμένη όλον ύφεισις και ψυχραιμία είς τήν στάσιν των έθνών άτινα είχαν θορυβηθή έκ του νέου δασμολογίου.

Είς τοῦτο συντελοῦν άφ' ενός ή συναισθησις της διεθνούς πολιτικής θέσεως της ίσχυράς ταύτης Δημοκρατίας, άφ' έτέρου δέ ή κυριαρχούσα οικονομική θέσις αὐτής, χάρις είς τήν όποίαν ή εύνοια της χρηματαγοράς της είνε πολύτιμος διά τήν άνασύνταξιν πλειστων χωρών, ή δέ άγορά της άπαράιτητος διά τήν άπορρόφησιν των προϊόντων άλλων χωρών, ως έπίσης είνε περιζήτητος διά τήν προμήθειαν είτε βιομηχανικών προϊόντων, άτινα είνε πρώτης ανάγκης, καλώς κατεσκευασμένα, στερεά και εύθηνά, είτε τινών των πρώτων ύλών άίτινες είνε οικονομικώτεροι των έξ άλλων χωρών. Ο κόσμος συναισθάνεται καλώς ότι όπως είνε διηρημένη ή Εύρώπη, άδυνατοῦσα νά παρουσιάση ένιαίον οικονομικόν μέτωπον διά τελωνειακής ένώσεως έξασφαλιζούσης δικαίαν διανομήν των βιομηχανικών ειδών ως και των πρώτων ύλών, ή πρακτικώτερα πολιτική διά τας χώρας της Εύρώπης είνε όπως έπιζητήσουν δι' ειρηνικῶν μέσων μάλλον ή δι' άντιποίνων παρά της 'Αμερικανικής Κυβερνήσεως τήν παλινόρθωσιν διά του νέου δασμολογίου είς βάρος των γενομένων τυχόν άδικιών και ζημιών.

Κατά τηλεγραφήματα έκ Παρισίων, τό γαλλικόν 'Υπουργείον του Έμπορίου ήρχισε νά ένεργῇ εύρείαν έρευναν των συνεπειών του νέου δασμολογίου, τό πόρισμα της όποιας προτίθεται νά ύποβάλῃ είς τήν 'Αμερικανικήν Κυβέρνησιν δι' άναλυτικού ύπομνήματος, ζητοῦν τήν μεταρρύθμισιν των άρθρων έκείνων του δασμολογίου άτινα θίγουν τά γαλλικά συμφέροντα. Μή ύπαρχούσης συνθήκης περί έμπορίου μεταξύ Γαλλίας και 'Αμερικής, ή διάταξις του μάλλον εύνοουμένου κράτους είνε τό μόνον όπλον είς τας χείρας της Γαλλίας, όπλον όμως άνίσχυρον όταν άναλογισθῇ τις ότι ή πρώτη προμηθεύεται άπό τήν δευτέραν τας πρώτας ύλας, ως βάμβακα, πετρέλαιον, βενζίνη και άλλων, κρός τροφοδότησιν της γαλλικής βιομηχανίας. Λέγεται έπίσης ότι ή Γαλλία θά έπιδιώξῃ, επί τῇ εύκαιρίᾳ ταύτῃ, σύναψιν μετά της 'Αμερικής ίδιαίτερας έμπορικῆς συνθήκης.

**

Οὐδεμία άπόδειξις άναγνωρίζεται
εάν δέν φέρῃ τήν σφραγίδα και
τῇν ύπογραφήν κ. Ι. Καραμανώλη.

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΡΙΣΕΩΝ

Γ

ΑΙ επί των προβλέψεων εργασίας στηρίζονται επί της μελέτης των προηγούμενων κρίσεων και της έκλογης στατιστικών σειρών. Ένεκα τούτου υποτίπτονται πολλάκις εις την πλάνην ως προς τὸν ἀκριβή καθορισμὸν τοῦ σημείου ἐκδηλώσεως τῆς κρίσεως. Τοῦτο δέ, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπειδὴ οἱ οἰκονομολογοὶ δὲν συμφωνοῦν ἀκόμη ἐπακριβῶς ὡς πρὸς τὸ σημεῖον ἐκδηλώσεως τῆς κρίσεως κατὰ τοὺς προηγούμενους οἰκονομικοὺς κύκλους—καθ' ὅσον, ὡς εἶδομεν, οἱ μὲν ἐξαρτοῦν αὐτὰς ἐκ τῆς χρηματισμοῦ, οἱ δὲ ἐκ τῆς παραγωγῆς, —ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἐργάζονται μὲ στατιστικά δεδομένα, τῆς στατιστικῆς δέ, ὡς γνωστόν, αἱ μέθοδοι δὲν διακρίνονται ἀκόμη διὰ τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ἀκρίβειαν. Ἐπιπροσθέτως δέ, καὶ ἔνεκα τῶν διαταρακτικῶν κινήσεων, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς παρούσης μελέτης, καὶ τὸν ὅποιον ἡ ἐξουδετέρωσις δὲν καθίσταται πάντοτε δυνατὴ, ἐν ᾧ εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατος ἡ τῶν μηνιαίων διαταράξεων, ὡν ὁμοῦς πάλιν ἡ ἐπίδρασις, ὡς διατείνονται ὁ Aftalion καὶ ὁ Lacombe, ἐξαιρέσει σπανίων τινῶν προϊόντων εἶνε μικρά.

Μη ὑπαρχουσῶν ὁμοῦς, τοῦλάχιστον ἐν τῷ παρόντι, ἄλλων βάσεων, ἐφ' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ στηρίξουν τὰς ἐπὶ τῶν προβλέψεων ἐργασίας, ἀρκοῦνται εἰς αὐτὰς λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπισφαλές τῶν βάσεων τούτων. Τα στοιχεῖα ὁμοῦς αὐτὰ δὲν θὰ ὠδήγουν εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα, ἐὰν δὲν ἐπενέβινεν ἡ στατιστικὴ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ βάσιν μαθηματικὴν, ἥτις ἐπιτρέπει νὰ ἐπιχειρηθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνάλυσιν καὶ σύνθεσιν τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου.

Εἰς τὴν πραγματικότητά εἶνε ἀδύνατος ἡ ἐμφάνισις ἀποτόμου κρίσεως ἐν τῇ οἰκονομίᾳ ἐνὸς ἔθνους, διότι τὰ αἷτια τοῦ κακοῦ ἀθροίζονται σὺν τῇ χρόνῳ καὶ παρουσιάζουν συμπτώματα. Ὁ οἰκονομολόγος πρέπει νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίζῃ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τὰ προκαλοῦντα τὴν κατάπτωσιν, ἵνα δυνηθῇ νὰ τὰ καταπολεμήσῃ. Μόνον ἡ στατιστικὴ εἶνε εἰς θέσιν νὰ τοῦ παρέξῃ τὰ μέσα, καθ' ὅσον αὐτὴ ἐρευνᾷ τὰ πάντα, συλλέγει, ταξιθετεῖ. Ἐν ὀλίγοις καθίσταται τὸ βαρόμετρο τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, δι' αὐτῆς δὲ διαγράφεται ἡ καμπύλη μέσῳ γραφικῶν διαγραμμάτων. Τὸν τρόπον ὁμοῦς αὐτὸν ἐργασίας δὲν ἠκολούθησαν οἱ πλείστοι τῶν ἀσχολουμένων μετὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν κρίσεων, μεταχειριζόμενοι δὲ ὅλως στοιχειώδη μέσα, κατέληγον εἰς ἐντελὲς διαφορετικὰ ἀποτελέσματα, ἐξ οὗ ἡ ὀξεῖα πολεμικὴ ἐπὶ τοῦ προβλήματος αὐτοῦ. Ἐκ τῶν παντοίων ἐπὶ τῶν προβλέψεων μεθόδων θὰ προσπαθῶμεν, κατὰ τὸ δυνατόν συντομώτερον, νὰ ἀναλύσωμεν δύο, ἀμφοτέρως ἀμερικανικὰς, αἰτίνας μᾶς φαίνονται ἀρκετὰ χαρακτηριστικαὶ καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δευτέρα χρησιμεύει ὡς ὑπόδειγμα διὰ τὴν συντελουμένην ἐργασίαν ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τοῦ London and Cambridge Economic Service, καὶ ἄλλων.

1) Μέθοδος Ἰνστιτούτου Babson. Αὕτη στηρίζεται ἐφ' ἑνὸς φυσικοῦ νόμου,

καθ' ὃν ἐκάστη δρᾶσις προκαλεῖ ἴσην ἀντίδρασιν. Τὸν ἰσχύοντα ἐφ' ὧν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν αὐτὸν νόμον, ἀπὸ τῆς Χημείας μέχρι τῆς Ἀστρονομίας, ὁ Mc. Laurin καὶ ὁ Emerson, ὡς ἀναφέρει ὁ Babson(1), ἐφαρμόζουν ἐπὶ τῶν θείων δυνάμεων καὶ εἰς τὴν θρησκείαν. «Ἡ ὑπὸ γυναικὸς κρατούσης πλάστιγγα ἀντιπροσωπευμένη δικαιοσύνη—λέγει ὁ Babson—δὲν εἶναι τί ἄλλο, ἢ ἐκδήλωσις τοῦ νόμου αὐτοῦ, ἡ θρησκεία δὲ θὰ ἀναγεννηθῇ, καθ' ἣν ἡμέραν—ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ ἔλθῃ—κάθε ἀνθρώπος θὰ ἀναγνωρίσῃ, ὅτι ἐκάστη τῶν πράξεων του, καλὴ ἢ κακὴ, προκαλεῖ ἀνάλογον ἀποτέλεσμα ἐν τῇ κοινωνίᾳ». Καὶ περαιτέρω: «Ἐκεῖνο ὁμοῦς ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι, ὅτι ἕνας τόσο γενικὸς νόμος δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μὴν ἰσχύῃ καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν φαινομένων. Θὰ ἔχῃ φυσικὰς καὶ ψυχολογικὰς ἐκδηλώσεις, ἀφοῦ τὰ αἷτια τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου παρουσιάζουν τοὺς δύο αὐτοὺς χαρακτῆρας».

Τὰ φυσικὰ αἷτια εἶνε ἐκδηλώσεις τοῦ νόμου τῆς δράσεως καὶ ἀντιδράσεως: «Ὅπως αἱ καταιγίδες αἰτίνες ἐπιδροῦν ἐπὶ τῶν διακυμάνσεων τῶν ἐργασιῶν περιστερρίζοντα περὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου. Ὅποιαδήποτε λοιπὸν καὶ ἂν εἶνε ἡ ἐπίδρασις τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ ἡ συγκομιδὴ ἐπὶ τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου, συμφωνεῖ μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῆς δράσεως». Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ψυχολογικὰ αἷτια εἶνε ἐκδηλώσεις τοῦ αὐτοῦ νόμου. «Αἱ δρᾶσεις καὶ ἀντιδράσεις θὰ ἀποφέρουν τελικῶς ἐμπιστοσύνην ἢ πεσοπισμὸν, ἐπέκτασιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν πιστώσεων, τῶν κεφαλαίων καὶ τῆς παραγωγῆς, τῆς ἀποταμιεύσεως ἢ σπατάλης». Καταλήγει δὲ λέγων: «Ὅπως μία περίοδος καταπτώσεως εὐρίσκει τὸ ἀντίδοτον αὐτῆς εἰς μίαν ὑγιᾶ ψυχολογικὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν προκαλεῖ, οὕτω καὶ ἡ εὐμενία παράγει αὐτὴ ἡ ἰδία δηλητήριον ποὺ τὴν καταστρέφει».

Τὰ ἐμφανίζοντα τὸν νόμον τῆς δράσεως καὶ ἀντιδράσεως στοιχεῖα αὐτὰ εἶνε τὰ αἷτια τῆς παραγωγῆς τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου, ἀντιλαμβανόμεθα δὲ ταῦτα μέσῳ τῆς μελέτης τῶν στατιστικῶν, αἰτίνας, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, καθίστανται τὸ βαρόμετρο τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ἐπιτρέπουν δὲ νὰ προῖδωμεν τὴν προσφορὰν καὶ τὴν ζήτησιν, τὴν κατάστασιν τῆς χρηματογῶρας κλπ.

Ὅπως ἔχομεν σειρὰν ὀλίγων στατιστικῶν τὰς ὁποίας κατατάσσομεν κυρίως ὑπὸ τοὺς ἐξῆς τίτλους:

1) Τιμαί. 2) Ἀγορὰ κινήτων ἀξιών. 3) Ἡ τῶν ἀκινήτων ἀξιών ἀγορά. 4) Ἐξωτερικὸν ἐμπόριον. 5) Τραπεζικὸι συμψηφισμοί. 6) Νομισματογῶρα. 7) Κίνησις χρυσοῦ. 8) Ἀγορὰ ἐργασίας. 9) Κατάστασις συγκομιδῶν. 10) Πτωχεύσεις. 11) Ἐσοδα σιδηροδρόμων καὶ ναυτιλίας. 12) Δημοσιονομικὴ κατάσταση. 13) Κοινωνικὴ κατάσταση κλπ.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω στατιστικὰς δέον νὰ μὴ ἀποδίδεται ἡ αὐτὴ σημασία, καθ' ὅσον ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχουν οἱ τραπε-

ζητικοὶ συμψηφισμοὶ ὡς ἀποδεικνύοντες μὲ πολλὴν ἀκρίβειαν τὰς τάσεις τῶν ἐργασιῶν. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ μελετᾶται τὸ σύνολον τῶν ὁμάδων αὐτῶν, καθ' ὅσον συμβαίνει ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη τῶν ὁμάδων νὰ μὴ ὑφίστανται τὴν αὐτὴν κανονικὴν ἐπίδρασιν τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου. Ἡ συγκρότησις δὲ τῶν στατιστικῶν λαμβάνει χώραν μέσῳ συνθετικῆς γραφικῆς μεθόδου (compositplot) ἐπειδὴ δὲ αἱ στατιστικαὶ αὐταὶ παρουσιάζουν διαφόρους μονάδας, π.χ. δολλάρια, τόννους, χιλιόλιτρα κλπ., πρέπει νὰ ἀνάγονται εἰς ὁρισμένον καὶ κοινὸν δι' ὅλα μέτρον.

Διὰ τὰς ἐργασίας του, ὁ Babson ἐξέλεξε τὰ ἔτη 1901—1921, πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῶν ἐναλλαγῶν τῶν ἐποχῶν ἐξάγει τὰ μηνιαῖα ἀποτελέσματα εὐρίσκων τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἀνωτάτου καὶ κατωτάτου σημείου, ὑποδιαιρῶν δὲ αὐτὴν μετὰ δέκα, εὐρίσκει μέσον ἀριθμητικὸν ὅρον ὅστις, προστιθέμενος εἰς τὸ κατώτατον σημεῖον, δίδει τοὺς ἀντιστοιχοῦς εἰς τὴν ἐκλεχθεῖσαν κλίμακα διαφορῶν βαθμῶν. Ὁ αὐτὸς ὑπολογισμὸς ἐπαναλαμβάνεται δι' ἕκαστον ἐξεταστέον ἀντικείμενον, ἐξ ὧν δὲ τῶν μέσῳ τῶν ὑπολογισμῶν τούτων ἐξαχθέντων τιμαριθμῶν ἐξάγεται νέος τιμαριθμὸς, ὅστις παριστᾷ τὴν γενικὴν τάσιν τῶν ἐργασιῶν.

Ἡ ἀναπαράστασις γραφικῶς λαμβάνει χώραν ὡς ἐξῆς: Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τιμαριθμοῦ τῶν τραπεζικῶν συμψηφισμῶν ἐκτὸς τῆς Νέας Ὑόρκης, χαράσσεται γραμμὴ Χ—Ψ ἥτις παριστᾷ τὴν κανονικὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου. Περὶ τῆς γραμμῆς αὐτῆς διαγράφονται καμπύλαι, ὑπὸ τῆς τῆς γενικῆς τάσεως τῶν ἐργασιῶν ἐμφανιούσης κυκλικῆς γραμμῆς.

Αἱ μεταξὺ τῆς εὐθείας καὶ καμπύλης γραμμῆς σχηματιζόμεναι ἐπιφάνειαι χρωματίζονται μαύραι καὶ παριστοῦν τὸν νόμον τῆς δράσεως καὶ ἴσης ἀντιδράσεως. Τὸ γραφικὸν σχῆμα θὰ περιλάβῃ ἀκόμη καὶ ἄλλας καμπύλας, παριστώσας τὰ εἰσοδήματα εἰκοσι ἐκ τῶν κυριωτέρων ὁμολογιῶν, τὰς ἐναλλαγὰς εἰς τὸ χρηματιστήριον τεσσαράκοντα μετοχικῶν τίτλων, καὶ τὰς τιμὰς δέκα προϊόντων πρώτης ἀνάγκης. Ἡ μέθοδος αὕτη συνοδεύεται ὑπὸ μηνιαίας ἐκθέσεως, ἥτις δίδει γενικὴν ἀνάλυσιν τῆς καταστάσεως, ὡς καὶ ὑπὸ στατιστικῶν πινάκων.

Ὁ ἀνωτέρω τρόπος ἐργασίας ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἐπιστημονικὸς, διότι εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ τῆς γενικῆς τάσεως τῶν ἐργασιῶν παριστώσα γραμμὴ διαγράφει ἴσα ἐπίπεδα περὶ τῆς τῆς κανονικῆς αὐξήσιν παριστώσεως τοιαύτης. Ἐν τούτοις πολὺ δικαίως προκαλεῖ καταπλήξιν πῶς ἡ ἀνωτέρω μέθοδος ἐπιτυγχάνει τόσο ἐξαιρετικῶς ἀκριβῆς ἀποτελέσματα παρὰ τὰ ἐνυπάρχοντα εἰς τὰ δεδομένα τῶν στατιστικῶν λάθη. Πλὴν τούτου, ἡ γραμμὴ Χ—Ψ ἡ παριστᾷ τὴν κανονικὴν αὐξήσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, καὶ ἥτις ἔχει ὡς βάσιν τὰς ἐναλλαγὰς τῶν συντελεσθέντων ἐκτὸς τῆς Νέας Ὑόρ-

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
Επιταγαὶ
Συνάλλαγμα

κης τραπεζικῶν συμψηφισμῶν, διευθετεῖται καταλλήλως εἰς τὸ τέλος ἐκάστου κύκλου ἀναλόγως τῶν παραγομένων ἐπιφανειῶν «ἐπειδὴ δὲν ἀποδεικνύει τὸν νόμον τῆς ἴσης δράσεως καὶ ἀντιδράσεως ἀλλὰ τὸν προϋποθέτει(1). Ἡ αὕτη αὐθαιρέσια παρατηρεῖται διὰ τὰ ἄλλα στοιχεῖα, ἐκεῖνο ὁμοῦς τὸ ὁποῖον προξενεῖ καταπλήξιν εἶναι ὅτι ζητεῖ νὰ ὑποτάξῃ οἰκονομικὰ φαινόμενα ὑπὸ ἑνα φυσικὸν νόμον χωρὶς νὰ ἔχῃ οὐδεμίαν ἀπόδειξιν τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τούτων.

2) Μέθοδος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Harvard.

Εἶναι τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον ἐργάζεται πραγματικὰ ἐπιστημονικῶς ἐπὶ τῶν προβλέψεων τῶν κρίσεων. Τὸ τμήμα τοῦτο διευθύνεται ὑπὸ τοῦ M. W. M. Persons, ὅστις ἐδημοσίευσε τὰς ἐργασίας του εἰς τὸ «Review of Economic Statistics». Ἡ ἐξέτασις τοῦ ἔργου του μᾶς ἀποκαλύπτει τὴν γενομένην προσδοκίαν διὰ τὴν πρόβλεψιν τῶν κρίσεων, χάρις εἰς τὰς ἐφαρμοζομένας μεθόδους αἰτίνας δὲν εἶνε ὀριστικά, καθ' ὅσον τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Harvard δὲν παραλείπει νὰ τὰς ἀλλάσῃ ἐφ' ὅσον εὐρίσκει εἰς αὐτὰς λάθη ἢ ἀκόμη ἔστω καὶ ἀμφιβολίας.

α) Ἐξουδετέρωσις τῶν διαταρακτικῶν κινήσεων.

Μία τῶν κυριωτέρων βάσεων, ἐφ' ὧν στηρίξει τὰς ἐργασίας του, εἶναι ἡ ἐξουδετέρωσις τῆς ἐπίδρασεως τῶν διαταρακτικῶν κινήσεων. Ἐξέταξεν δὲ ἔτη 1873—1895 παρετήρησεν ὅτι ταῦτα ἀποτελοῦν περιόδον πτώσεως τῶν τιμῶν, ἐνῶ τὰ ἔτη 1895—1920 σημειοῦν περίοδον ὑψώσεως. Ἰδιαίτερος παρατηρεῖται προσδετική αὐξήσις εἰς τὰς τιμὰς καὶ τὴν παραγωγὴν σίτου καὶ μεταλλευμάτων. Γραφικῶς παριστάμενα ταῦτα παρουσιάζουν σχεδὸν εὐθεῖαν γραμμὴν μέχρι τοῦ 1912. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τοῦ 1923 παρουσιάζονται μέσῳ παραβολικοῦ τόξου λόγῳ τῶν ὑπὸ τοῦ πολέμου προκληθεῖσων διαταραχῶν. Πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς γραμμῆς ταύτης καὶ γενικῶς τῶν κατὰ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα διαταράξεων, ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Harvard εἰσήγαγεν εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τὴν μέθοδον τῶν μικρῶν τετραγώνων, ἀντικαταστήσασα δι' αὐτῆς τοὺς λαμβανόμενους διαφόρους μέσους ὅρους.

Πρὸς ἀποκλεισμὸν τῶν κατ' ἐποχὰς προκαλουμένων διαταράξεων μετεχειρίσθη τὴν ἐνδιάμεσον τῶν ἐνδείξεων ἐκάστου μηνός. Διὰ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν διαταρακτικῶν στοιχείων ἐπιτυγχάνουν σχεδὸν καθαρὰν κυκλικὴν καμπύλην, ἥτις δὲν ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασιν εἰμὴ μόνον τῶν μηνιαίων διαταράξεων, ἥτις ὁμοῦς εἶναι μικρά, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν.

β) Ἐκλογὴ στατιστικῶν σειρῶν. Ὑψίστη σημασία ἀποδίδεται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν στατιστικῶν σειρῶν, αἰτίνας θὰ ἐπιτρέψουν τὴν παραγωγὴν τῶν καμπυλῶν. Κατ' ἀρχὰς ἐλάβομεν πλείστας ὅσας σειράς, περιορισθεῖσας κατόπιν εἰς 24, αἰτίνας περιλαμβάνοντες τὰς τιμὰς εἴκοσι σιδηροδρομικῶν μετοχῶν, ἀριθμὸν βιομηχανικῶν μετοχῶν, τοὺς τραπεζικοὺς συμψηφισμοὺς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, τὴν παραγωγὴν μεταλλευμάτων καὶ ἄλλα παρόμοια δεδομένα.

Ἡ σύγκρισις τῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω

(1) Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Babson ὡς ἀνωτέρω σελ. 133.

δεδομένων καμπυλῶν παρουσιάζει διὰ τινὰς ἐξ αὐτῶν ἰκανὴν ὁμοιότητα. Ἐνεκεν τούτου, πρὸς ἀπλοποίησιν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Harvard ἐλάμβανε τὰς καμπύλας τὰς ἐχούσας τοὺλάχιστον συσχέτισιν κατὰ 60%, ἀπέμειναν δὲ οὕτω πέντε ὁμάδες γραφικῶν καμπυλῶν. Μετὰ δὲ τὸν πόλεμον ἐφάνησαν ἔτι αὐστηρότεροι εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν σειρῶν, ἐξ οὗ καὶ ἀπέμειναν μόνον τρεῖς καμπύλαι, συνεννοῦσαι τὰς ἐξῆς στατιστικάς:

Καμπύλη Α (Κυβείας): 1) Τραπεζικὸι συμψηφισμοὶ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. 2) Τιμαὶ ὁρισμένων βιομηχανικῶν ἀξιών.

Καμπύλη Β (Ἐργασιῶν): 1) Τραπεζικὸι συμψηφισμοὶ ἐκτὸς Νέας Ὑόρκης. 2) Τιμαὶ ἀριθμοὶ δέκα ἐμπορευμάτων.

Καμπύλη Γ (Νόμισμα): Προεξοφλητικὸς τόκος ἐξήκοντα ἕως ἐννεήκοντα ἡμερῶν.

Ἀργότερον ὁμοῦς, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν παρουσιάζεν ἡ καμπύλη Α παρὰ τὸν κυκλικὸν ὁρισμὸν, ἐσκέφθησαν ὅτι δὲν θὰ ἀπέδιδεν ἐπακριβῶς τὰ ὑπὸ τῆς κυβείας

προκαλούμενα ἀποτελέσματα. Διὰ ταῦτα διεργούμηναι τοὺς πρὸς παραγωγὴν αὐτῆς ὑπολογισμοὺς—ἵνα προσεγγίσουν αὐτὴν περισσότερον πρὸς τὸν κυκλικὸν ὁρισμὸν—ὡς ἐξῆς: Ἀπέκλεισαν τὰ τραπεζικὰ παθητικὰ λογαριασμῶν Νέας Ὑόρκης, τὰς δὲ βιομηχανικὰς ἀξίας ἀντικατέστησαν διὰ σιδηροδρομικῶν, ὡς ἀποδιδούσας καλλίτερον τὰς κινήσεις τῆς κυβείας.

ΣΠ. ΑΝΤ. ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Προεξοφλήσεις

Ἐμπορικῶν
Γραμματίων

ΧΡΩΠΕΙ

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἀριθ. Τηλ. 208

Ἀριθμ. Τηλ. 71

ΓΡΑΦΕΙΑ: Λεωφόρος Μιαούλη 19, Πειραιᾶ. — (ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ)
καὶ ἐν τοῖς Ἐργοστασίοις (Φάληρον) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1883

ΣΑΛΟΕΙΝΗ

ΤΟ ΕΝΔΕΛΕΙΜΜΕΝΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΡΥΟΛΟΓΗΜΑΤΩΝ

ΡΟΝΟΚΕΦΑΛΟΝ

ΑΥΓΙΝΙΟΝ

ΟΛΟΝΤΑΓΙΟΝ

ΑΡΘΡΙΤΙΣΜΟΝ

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΝ

Κ.Τ.Λ.

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΗΓΕΤΙΔΟΣ ΤΑΞΕΩΣ

ΕΝΑ από τα μεγάλα ζητήματα που απασχολούν τους λαούς μεταπολεμικώς, αλλά και διαρκούντος ακόμη του πολέμου είχε τεθεί επί τάπητος, είνε και η μόρφωσις ηγέτιδος τάξεως εκάστου έθνους, μίας τάξεως επιλέκτων ή όποια να ήγηθή της αναγεννήσεως αυτού κατόπιν των τόσων και τόσων εν τού πολέμω καταστροφών. Τουτό υπήρξε μία επιτακτική ανάγκη διά τα μαχόμενα κράτη, τα όποια, βλέποντα άθρόως χανομένους τους επιλέκτους των, έπρεπε να μεριμνήσουν περί συντόνων άναπληρώσεως των κενών. Καί όπως ένα σπίτι όταν κορημίσση ξανακτίζεται επί νέου και καλλιτέρου σχεδίου, ούτω και η στρατολογία των εκλεκτών έπρεπε να γείνη μεθοδικώς, πράγμα το όποιον ούδέποτε άλλοτε είχε συμβή. Διότι τίνα σημασίαν έχουν οι επιλέκτοι διά την πρόοδον και αύτην την ύπαρξιν ενός έθνους, τό γνωρίζομεν έπαρκώς εκ της ιστορίας, άλλ' έχομεν και τό ζωντανόν παράδειγμα κράτους άλλοτε άκμάσαντος, τό όποιον περιήλθε σήμερον εις άφάνειαν και φρυζούσαν, λόγω τού ότι η 'Ιερά 'Εξέτασις είχε κατά μικρόν εξολοθρεύσει τους επιλέκτους του. 'Αλλά και κράτη μετασχόντα τού πολέμου ήκολούθησαν την όδόν της συστηματικής στρατολογίας των επιλέκτων. Διότι ή άλληλεξάσθησι των λαών είνε σήμερον τοιαύτη, ώστε ή πρόοδος εις έν εξ αυτών συνεπάγεται την παρακολούθησιν της και από τα άλλα, άφού στασιμότης σημαίνει διασποδόμωρυν, ή δέ διασποδόμωρυν άγει εις τελικήν άφάνειαν και καταστροφήν.

Είς την κίνησιν αυτήν προς δημιουργίαν εκλεκτών δεν ήτο δυνατόν να υποτεθήσονται και ήμεεις, αλλά ή κίνησις αυτή πορήλθεν εξ άλλων λόγων παρ' ήμιν. 'Εβλέπαμεν την παραγωγήν των σχολείων μας χειροτερεύνσαν κατά ποιόν μετατολεμικώς εις βαθμίδην ανησυχητικήν, διάφοροι δέ υπήρξαν οι λόγοι τούτου. 'Η άπότομος αύξησις τού πληθυσμού μας διά της δημιουργίας της Μεγάλης 'Ελλάδος και ή μακρά άπουσία λειτουργών της εκπαιδεύσεως εις τα πολεμικά μέτωπα είχε δημιουργήσει τοιαύτην έλλειψιν διδασκικού προσωπικού, ώστε οι άπόφοιτοι τού Γυμνασίου δεν είχαν μόρφωσιν ούδέ καν δευτέρας τάξεως αυτού. 'Η μικροασιατική καταστροφή ενόθηεν τό μορφωτικόν ποιόν των δημοδιδασκάλων, πράγμα τό όποιον επέδρασε και επί την μόρφωσιν των μαθητών. Αί παρασχεθείσαι έπειτα εύκολαί φοιτήσεως εις τούς στρατιωθέντας μαθητάς και φοιτητάς, αι όποιαί, όσον εύλογοι και αν έφάνοντο, τόσον επιζήμιοι εις την μόρφωσιν ήσαν, έδημιούργησαν άμαθούς και άκαταρτίστους των ανωτάτων σπουδών.

'Αλλά και ή πληθωρική δημιουργία Γυμνασίων, ή μέχρι και των τελευταίων τού

Κράτους γωνιών έπεκαθεύσα — έχομεν σήμερον 160 Γυμνάσια εκεί όπου, υπό την κρατούσαν μέθοδον διδασκαλίας, και 50 θά ήσαν ίσως πολλά — έσχε τό μέρος της εις την νόθευσιν της μορφώσεως των μαθητών, ένφ' εξ άλλων δεν υπάρχουν επαγγελματικά σχολεία εις τα όποια να διωχεύετο τό πλεονάζον των μαθητών. 'Αλλ' ήλάττωσε και τας γεωργικάς χειράς επί ζημία της εθνικής παραγωγής. Διότι τά τέκνα των γεωργικών μαζών, τά όποια σωρηδόν συνέρρεον εις τά Γυμνάσια, μη έχοντα τό υλικά μέσα προς εξακολούθησιν ανωτέρων σπουδών, έτρέποντο προς θεσπιθούσαν, μη καταδεχόμενα να έπιστρέψουν εις την γήν, ως μορφωμένοι πλέον πολίται. 'Οχι ότι αι άποροι τάξεις δεν έπρεπε να τυγχάνουν ανωτάτης μορφώσεως, άφού ούτε ήθικώς ούτε, πνευματικώς ύστεροιν των λοιπών κοινωνικών τάξεων εις έμφύτους προδιαθέσεις των τέκνων των, αλλά τό μέσον της πληθωρικής εξαπλώσεως των Γυμνασίων δεν ήτο τό ένδεδικνύμενον. Συνεπεία τούτου υπερεπληρώθη και τό Πανεπιστήμιον από φοιτητάς και ή κοινωνία από ανωτάτους επαγγελματίας, μη δυναμένους να άφομοιωθούν εις αυτήν, άπειλούμενον ούτω να δημιουργηθή και έντεϋθεν κοινωνικού ζητήματος.

Τρανά τεκμήρια της βαθείας καταπτώσεως της ποιοτικής παραγωγής των σχολείων μας έστωσαν ή πρωτοφανής άγραμματοσύνη των γυμνασίουπαίδων, ή άποκαλυφθείσα πρό τινων έτών, και αι πρόσφατοι διαμαρτυρίαι τού Πανεπιστημίου διά την άμάθειαν των προσερχομένων εις εισιτηρίους εξέτασεις. 'Η κατάσταση αυτή δεν ήμπορούσε να εξακολουθήσθ, ή δέ λύσις ήτο ένδεδικνύμένη εξ εαντής: μεταστροφή από της κλασικής μορφώσεως εις την επαγγελματικήν διά της ελαττώσεως τού αριθμού των Γυμνασίων και της δημιουργίας κατωτέρων επαγγελματικών σχολείων και μάλιστα γεωργικών. Περιορισμός τού αριθμού των φοιτητών. 'Ανόρθωσις της ποιοτικής παραγωγής των σχολείων μας και καλλιέργεια μίας τάξεως επιλέκτων ικανών να ήγη ή ή της αναγεννήσεως τού Έθνους.

Τό κυβερνητικόν περίπου τοϋτο πρόγραμμα ανέλαβε να έραρμόσθ ό ρέκτης 'Υπουργός της Παιδείας κ. Παπανδρέου, ως μέσον έν τούτοις σχηματισμού της ήγέτιδος εκείνης τάξεως έλαβε την αυστηρότητα των εξέτασεων. 'Αλλ' αι εξέτασεις, όσον αυστηραί και αν είνε, δεν δημιουργούν επιλέκτους. Τό πολύ πολύ ήμπορούν να συντελέσουν όλίγον εις την άπόκτησιν αυτών.

Αί εξέτασεις κρίνουν κυρίως την μνήμην και όχι την ικανότητα, επιλέκτος δέ θά ειπή πρό παντός άνθρωπος ικανός,

δηλαδή ού μόνον γνωρίζων, αλλά και δυνάμενος, πρό παντός δυνάμενος. Αί εξετάσεις — και οι συγγενείς με αυτούς διαγωνισμοί, των όποιων τόσην κατάχρησιν κάμνομεν σήμερον κατά την πρόσληψιν ύπαλλήλων εις δημοσίας και μη ύπηρεσίας και εις την παραδοχήν προς είσοδον εις ανωτέρας σπουδάς, και των όποιων τό πλεονέκτημα έγκειται κυρίως μόνον εις τό ότι άποτελούν τό προχειρότερον και όλιγώτερον όχληρόν μέσον στρατολογίας — εύνοούν εκείνους κατά προτίμησιν, οι όποιοι έχουν την περισσότεραν δύναμιν να συγκρατούν εις την μνήμην των τας γνώσεις, τας όποιας τοίς απαιτούν διά να έλθουν να τας παραγαλίσουν ένόπιον των εξέταστών των.

'Αλλ' ύπεράνω της μνήμης υπάρχουν άλλα ζηλευτότερα ψυχικά προσόντα: ή εύφυα, ή κρίσις, ή πρωτοβουλία, ή πρωτοτυπία, ή θέλησις, ή παρατηρητικότητα, ή δραστηριότητα, ή όρεξη προς ώρισμένον είδος γνώσεων κλπ., και ταύτα είνε εκείνα τά όποια χαρακτηρίζουν τους ικανούς, τους επιλέκτους.

Τούτους ήμπορούμεν να κατατάξωμεν εις δύο κατηγορίας: τους άπλως ικανούς και τους ιδιοφυείς.

Οι πρώτοι είνε οι εύφυεις, συνάμα δέ και επιμελείς, οι δεύτεροι οι έχοντες κλίσην προς ώρισμένας γνώσεις και προικισμένοι με ώρισμένα ψυχικά προσόντα. Τους πρώτους ήμπορούμεν να τάξωμεν εις μίαν σειράν των ένα κατόπιν τού άλλου, αναλόγως τού βαθμού της ικανότητός των ή μετάξ των διάκρισις είνε άρα ποσοτική. Οι δεύτεροι άποτελούν παραλήλους σειράς ποιοτικώς διαφερούσας, αναλόγως τού είδους της ιδιοφυίας. 'Η διάκρισις των πρώτων είνε πάντοτε εύκολος, των δευτέρων όχι πάντοτε. Πολλάκις απαιτείται δι' αυτούς παιδαγωγική εξέτασις φυσικώς και ψυχολογικώς.

Από τους άπλως ικανούς μαθητάς έξέρχονται χρήσιμοι πολίται και καταλαμβάνουν καλώς κοινωνικάς θέσεις. 'Αλλ' από τους ιδιοφυείς προέρχονται αι ειδικότητες, από αυτούς γεννώνται τά τάλαντα. 'Εκ δέ των πολύ ιδιοφυών, των έχόντων δηλαδή ίσχυροτάτην όρεξην προς έν είδος γνώσεων και προς ώρισμένας δεξιότητας, γεννώνται αι μεγαλοφυΐαι, αι όποιαί πολυλαχώς δι' έφευρέσεων και ανακαλύψεων καθίστανται εύεργέται της ανθρωπότητος και οδηγούν αυτήν εις την πρόοδον και τον πολιτισμόν. Οι ιδιοφυείς λοιπόν έχουν έξαιρετικήν κοινωνικήν σημασίαν, ή άπόκτησις των είνε εθνικόν κεφάλαιον.

Καλλιέργειαν ιδιοφυών όχι μόνον δεν άσκει τό σχολείον μας — τά κυριώτερα εύρωπαϊκά κράτη, μόλις από χθές, μεταπολεμικώς επεδόθησαν εις την καλλιέργειαν ταύτην — άλλ' άπ' εναντίας τους φονεύει έν σπέρματι καταπνίγον τας κλίσεις

Ο ΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΤΟ ζήτημα των Νηπιαγωγείων και των Διδασκαλείων των νηπιαγωγών αναγράφηκε για πρώτη φορά έφ'ετος άνάμεσα στα θέματα που δόθηκαν στους διευθυντές των Διδασκαλείων τού Κράτους για να συζητήσουν στο Συνεδριό τους. Αυτό δείχνει πως ή Πολιτεία αρχίζει να τό άντικρύζει σαν ένα ζωτικό πρόβλημα. Θάπρεπε όμως να τού δοθ ήλο τό πλάτος και τό βάθος μέσα στα όποια παρουσιάζεται τό πρόβλημα αυτό στους άλλους λαούς και ξεχωριστά σ' εκείνους που οι πρωτοπόροι σήμερα για την αναγέννηση τού σχολείου.

Στην γενικήν εισηγητικήν έκθεση για τα εκπαιδευτικά νομοσχέδια που κατατέθηκαν στην Βουλή από τον τώως ύπουργό της Παιδείας κ. Γόντικα, και τά όποια υιοθέτησε σχεδόν στο μεγαλύτερο μέρος τους ό τωρινός ύπουργός κ. Παπανδρέου, τονίζονται δύο κύρια άνάγκες για την ίδρυση των Νηπιαγωγείων: α) ή εθνική άνάγκη, για να εξυπηρετηθούν γλωσσικά οι ξενόφωνοι πληθυσμοί, β) ή κοινωνική άνάγκη για να εξυπηρετηθούν κοινωνικά οι άπορες τάξεις, όπου οι μέντες αναγκάζονται να δουλέψουν μέσα ή έξω από τό σπίτι τους, και τά παιδιά μένον στόν δρόμο.

'Αλλά και οι δύο αυτές άνάγκες άντικρύονται πάρα πολύ στενά έδώ στην 'Ελλάδα. Σήμερα ή κοινωνιολογική και ψυχολογική άποψη τού ζητήματος μάς έδωκε τό εξής αίτημα: Χρειάζόμαστε τά Νηπιαγωγεία όχι μόνο για τά άπορα παιδιά, όχι μόνο για τους ξενόφωνους πληθυσμούς, αλλά και για τά παιδιά όλων των κοινωνικών τάξεων.

'Ας δούμε τί μάς λέει πρώτα ή ψυχολο-

γία. Διότι αξιού ίσας γνώσεις από όλους άνεξαιρέτως τους μαθητάς, ένφ' ό ιδιοφυής απαιτεί εκείνας κατά προτίμησιν τας γνώσεις — αι λοιπαι πρέπει να τού χορηγούνται δευτερευόντως και συμπληρωματικώς, μη επιδιδώσαι επί την βαθμολογίαν — διά τας όποιας αισθάνεται κλίσην, άποστήρουν τας άλλας. 'Αν δέ παρ' όλα ταύτα έξέρχονται από τά σχολεία και τάλαντοϋχοι — τοιοϋτοι δεν απέλειπαν τον κόσμον ποτέ — είνε οι όλίγοι εκείνοι οι όποιοι, προικισμένοι με ίσχυρόν φρόν, διαφεύγουν την ίσοπεδωτικήν και στροβιλωτικήν επίδρασιν αυτών. 'Αλλά πόσοι άλλοι χάνονται ύποκύντοντες!

'Οθεν και αι εξέτασεις άποκρούουν τους ιδιοφυείς μαθητάς, και μάλιστα τόσον περισσότερον, όσον αυστηρότεροι είνε. Αιό και τό μέλλον των δεν είνε εύόλιον.

«'Η εξέτασις των κλίσεων, λέγει ό διαπρεπής 'Ελβετός παιδαγωγός *Clarapède*, είνε προωρισμένη να αντικαταστήσθ κατά τό μάλλον και ήτον τελείως τας συνήθεις σχολικάς εξετάσεις, αι όποιαί στηρίζονται κατά μέγα μέρος επί της μνήμης και δεν είνε ικαναί να μάς ειπουν κατά τίνα τρόπον ή εύφυα μαθητού τινος άνεπύχθη από τού ενός έτους εις τό άλλο. 'Αν δέ πρόκειται ιδίως περί εισιτηρίων εξέτασεων εις ειδικάς σχολάς, οίον τεχνικάς κλπ., ή εξέτασις των ειδικών κλίσεων, έν σχέσει προς την ειδικότητα των σχολείων τούτων, είνε απαραίτητος».

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Γερουσιαστής

γική έρευνα πάνω στο παιδί:

Μέσα στο μικρό παιδί ζή και άναπτύσσεται μία έντονη δυναμικότητα. Τό παιδί δεν είνε μικρόκοσμος. Είνε ένας όλόκληρος κόσμος, όργανικός, σύνθετος, ένιατος, άκατανίκητος. Προσπαθούμε ν' άντιληφθούμε τό μικρό παιδί από ό,τι έξωτερικά βλέπουμε. Μά τό παιδί για τον ένήλικο είνε terra incognita άν τόν ίδιο δεν μάς δώσθ τό κλειδί τού μυστήριου που κλείνει μέσα του.

'Ολόκληρο τό παιδί είνε μία πράξη, με πολλά πρόσωπα, με πολλές στιγμές, με πολλές μικρές πράξεις. 'Η κάθε του μερικώτερη πράξη έχει μία βαθύτερη σκοπιμότητα. Κάθε του στιγμή δεν είνε μόνο μία άντίδραση, αλλά και μία θέση, μία καινούρια τοποθέτησή του μέσα στο γύρω του κόσμο. Μέσα του μία πρωτόγονη όρμη, τυφλή, άκατάβλητη, ένα élan vital τό στρώχνει να κόψθ τον δρόμο του μέσα στην ζωή, να την άντιληφθ ή και την ζήσθ με τον δικό του προσωπικό ρυθμό.

Κι' όλας από τον 2ο χρόνο τό μικρό παιδί αρχίζει να ύψώνεται σε συλλογισμούς, μικρούς για μάς τους ένήλικες, μεγάλους, γόνιμους για τό ίδιο τό παιδί. Βλέπει πράγματα γύρω του. 'Ενώνοντας τίς έντυπώσεις του άντιλαμβάνεται μία κατάσταση, την άντικειμενική σχέση των πραγμάτων, και φτάνει στον βασικόν γενικό νόμο τού αίτιατος: κάθε πράγμα έχει μίαν αίτία. Και παραπέρα: οι ίδιες αίτίες έχουν τίς ίδιες συνέπειες. 'Από κει και πέρα ός την καθάρη μορφή των συλλογισμών δεν είνε παρά ένα άκόμα βήμα. Είνε ή έποχή των άπειρων έρωτήσεων, τού γιατί και πώς. Κάθε στιγμή κι' ένα πρόβλημα θέτει τό παιδί στον έαυτό του, σε μάς, εκμεινώντας μίαν άπόκρισή μας που άλλοτε τό ικανοποιεί κι' άλλοτε τό άπογοητεύει. Τί τεράστια δουλειά γίνεται μέσα σ' αυτό τό μικρό κεφαλάκι έμεις οι μεγάλοι δεν τό καταλαβαίνουμε.

Κι' όλη αυτή ή δουλειά δεν γίνεται έτσι καθαρά νοητικά. 'Ολες, και οι μικρότερες σκέψεις τού παιδιού αυτής της ηλικίας είνε συνοφασμένες, διαποτισμένες — σαν χυμοί και ρίζες μέσα στη γή — με μίαν έντονη συναισθηματική ζωή, τόσο έντονη που μόνο άρχότερα, στην έποχή της ήβης θά ξανασυναντήσουμε παρόμοιά της. 'Η μικρή αυτή ψυχή είνε ένας όλόκληρος κόσμος που πάλλεται, αγαπάει, μισεί, χαίρεται, άπογοητεύεται, ελπίζει. Γεγονότα μικρά για μάς, άσημάντα, ρίχνουν μέσα του βαθύεις ρίζες για υπέσταντες ή άντιπάθειες για τέτοια ή τέτοια ψυχροσύνησθ που θά εκδηλωθ ή άργότερα σε άντιδράσεις που θάνα ή ψυχικά γόνιμες, ή άρνητικά δυσκολοκίνητες, ή θά εκδηλωθ σε ψυχικούς διαστρεβλωτισμούς και ψυχικές άνωμαλίες που θάνα άποφασιστικές για τη ζωή του σαν έφηβου και σαν άντρα.

'Ετσι άντικρύζει σήμερα τό παιδί ή νεώτερη ψυχολογία, ή ψυχολογία, έπιστήμη που φανίζουν τον δρόμο για τον γονεϊό, τον παιδαγωγό, την κοινωνία, την πολιτεία. Μας λέν: Νά μία έποχή άποφασιστική για την δουλειά μας με τό παιδί. Μία όρμη φλογερή δίνεται στα χέρια σας, άντικρύστε την. Διοχετέψτε την, δώστε της μία φόρμα τέτοια που να ταιριάζη

στην έξωτερική της ποιότητα, στην δυναμικότητά της, στην συνθετική και ένιαία πορεία της. 'Οχι λοιπόν νηπιαγωγεία για τά φτωχά, αλλά για τά παιδιά όλων των τάξεων, άπ' τό παιδί τού σκαρτιά, ως τό παιδί τού προέδρου της Δημοκρατίας.

Κι' έρχεται τώρα ή κοινωνιολογική έρευνα και μάς λέει: Σήμερα ή οικογένεια δεν είνε σε θέση να σταθ ή ψυχικά κοντά στο παιδί της, όπως τον καλό παληό καιρό. Σήμερα ή ζωή είνε πολύ σκληρή, πολύ θορυβώδικη. 'Η άγωνία της ρίχνει σκιά παντού. Σήμερα ή μάνα είνε ή πολυάσχολη ή ματαιόσχολη. 'Η άγάπη της και ή στοργή παρουσιάζονται για τον φακό της νεώτερης ψυχολογίας, άκαθοδήγητες, άδιαφώτιστες, πολλές φορές παραστρατημένες τέλειαι. Σήμερα τό σπίτι γίνεται μία φυλακή για τό μικρό παιδί. Ξέρουμε πως όλη ή ζωή τού μικρού παιδιού είνε ένα παιχνίδι. Και τί θά π ή παιχνίδι παιδιού; Παιχνίδι θά π ή δουλειά σοβαρώτατη για την εξέλιξή του, με άρχή, με μέση, με λύση. Μά ή άστική μάνα φωνάζει: Μην άγγίξεις, μη σπάσης, μη λερωθής! Και ή λαϊκή μάνα άποτραβάει τό παιδί και τό δέρνει σαν τό ίδη να παίξη στον δρόμο πολλήν ώρα.

'Αλλά και ό δρόμος σήμερα δεν είνε πιό ό καλός παληός δρόμος, ό ήσυχος, που τά παιδιά έπαίζαν λούτερα για ώρες. Σήμερα και στο μικρότερο χωριό ό δρόμος γίνεται μέρα με την μέρα και πιό επικίνδυνος. Κάβρα, αυτοκίνητα, σκάνδαλα, μαχαρώματα μπρός στα μάτια τού παιδιού. 'Η πλατεία γιόμισε καρενεία που κουτσοπίνουν οι μπκμπάδες. Σήμερα ό δρόμος άποδιώχνει τό παιδί. Νά γιατί χρειάζεται τό νηπιαγωγείο, σαν τόπος ταχτοποιημένος, επίτηδες για να δώσθ στο παιδί χαρά, ζωή, παιχνίδι και σύγχρονα όλες τίς εύκαιρίες για να ικανοποιηθ ή κάθε ψυχική του άνάγκη, την συνολική του ψυχική εξέλιξη. Κι' εκεί μέσα πρέπει να υπάρχει ή γυναίκα, μάνα κι' επιστήμονας, που ν' άγαπά ή αλήθεια τό παιδί αλλά και να ξέρη τούς νόμους της ψυχικής του ζωής. Μία γυναίκα που να τό σεβασθ ή, να τό ίδη σαν έναν κινούμενο κόσμο, να τό άγαπήσθ, να τό παρασταθ ή.

'Επειτα στο νηπιαγωγείο βρίσκει τό παιδί μία μικρή κοινωνία. Βρίσκει συντρόφους για όλόκληρη τη μέρα του. Και άν δεν υπήρχαν νηπιαγωγεία θάπρεπε μόνο κι' αυτό τό τελευταίο να τά ιδρύσουμε. Τό παιδί χρειάζεται σαν ένα συμπληρωματικό του ψυχολογικό τό συνομήλικό του. 'Η διαφορά της ηλικίας μόνον άν δεν υπάρχει ή σαν είνε πολύ μικρή είνε γόνιμη: σαν είνε μεγάλη είνε καταπληκτική για τό παιδί. 'Η επίδραση πάνω στην όμαλή εξέλιξη τού παιδιού είνε πολύ πιεστική, άν δεν άντιρροπήσθ με μία παιδική συντροφία, που αυτή κύρια πλάθει χαρακτήρες παιδικούς.

Τό νηπιαγωγείο λοιπόν γίνεται ένα ψυχολογικό και κανονικό έργαστήριον. Γίνεται μία πρωτοβιβμίδα για τό σχολείο. 'Ενα συγχρονισμένο νηπιαγωγείο, έμπνευσμένο, με ψυχή, δίνει στο δημοτικό σχολείο ένα παιδί χαρούμενο, ζωντανό, εύλύγιστο, έργατικό, με μυαλό εύκίνητο, με χαρακτήρα προσωπικό, με άνεπτυγμένες τεχνικές δεξιότητες, με μάτι άσκημένο, με χέρι επιδέξιο, με κινήσεις coördonnées, με μία λέξη με έκφραση. 'Ενα δελτίο προσωπικό θά συνοδεύ ή κάθε παιδί που μπαίνει στο δημοτικό σχολείο, που θά βοηθ ή τον δάσκαλο να συνεχίξθ την δουλειά. 'Αν μάλιστα

σκεφτούμε πώς το λαϊκό σχολείο έχει σήμερα πρακτικές τάσεις να δώσει στην κοινωνία ένα παιδί με χειροτεχνικές δεξιότητες και ένα βασικό στοιχείο της μόρφωσής του. Και αν συλλογιστούμε σύγχρονα πώς μέσα στο σύγχρονο νηπιαγωγείο συστηματοποιείται και τονώνεται η έκφραση της ενεργητικότητας του παιδιού με ένα σωρό παιχνίδια, με βάση την δουλειά, τότε το νηπιαγωγείο κάμνει το 1/3 της δουλειάς του δημοτικού σχολείου.

Να γιατί όλα τα κράτη αγκάλιασαν σήμερα το νηπιαγωγείο, σαν βαθμίδα του δημοτικού σχολείου, σαν προσχολείο και τάκμα, τα περισσότερα, όργανο μέλος του δημοτικού σχολείου. Μάλιστα όλα για τον ένα ή άλλο λόγο δεν μπορούν ακόμα να εισαγάγουν την εφτάχρονη ή οχτάχρονη λαϊκή μόρφωση απλώς έτσι προς τα κάτω τα χρόνια της επιδράσεως τους με τα παιδιά. Σ' έμεινε, ένα λαό νότιο, που λέμε πως ώριμάζουμε νωρίτερα, ένα τέτοιο άπλωμα προς τα κάτω της λαϊκής μας εκπαίδευσης πρέπει να απασχολήσει σοβαρά τους ρυθμιστές της λαϊκής μας παιδείας. "Αν έχω το νηπιαγωγείο κάποιος εθνική αξία, ακριβώς η αξία αυτή είναι στο ότι πλατύνει και αυξάνει την λαϊκή μόρφωση. Το ξενόφωνο νηπιαγωγείο είναι ένα κομμάτι της εθνικής αυτής δουλειάς, ένας τύπος και αυτός σχολείου, που κοντά στο γενικό του άνωτερο ψυχολογικοκοινωνικό σκοπό θα επιδιώξει και έναν ειδικότερο, το να μάθει το ξενόφωνο παιδί την ρωμαϊκή γλώσσα. Μόνο δε με ένα τέτοιο διπλό σκοπό μπορεί το ξενόφωνο νηπιαγωγείο να γίνει ζωντανός παράγοντας γλωσσικής αφομοίωσης και ψυχικής πρόσκτησης των ξενόφωνων πληθυσμών. Γλώσσα δεν αποχτιέται αν δεν γίνει ψυχικό γεγονός, ένα κομμάτι ζωής. Δόστε στο ξενόφωνο παιδί ζωή, χαρά, παιχνίδι. Σκύψτε πάνω του, όπως και απάνω στο δικό σας παιδί. Και τούτο ν' αγαπήσει το σχολείο του και τον πολιτισμό που αντιπροσωπεύει το σχολείο αυτό.

Μέσα στο παιχνίδι, πάνω στη δουλειά το μίλημα έρχεται φυσικότερο γιατί βασίζεται πάνω στην ανάγκη έκφρασης του παιδιού, που προσδοκεί απ' τον δάσκαλο βοήθεια και συμπόρευση. Κι' έπειτα βλέπτε το σχολείο αυτό ανάμεσα σε άλλους εθνικούς παράγοντες. Η εθνική αφομοίωση είναι κάτι πολύ βαθύτερο και απαιτητικότερο. Απαιτεί συντονισμένες ενέργειες, στόμους πούναι προσωπικότητες έσωτερικά πλασμένες, συλλόγων κοινωνικών λογής λογής, ό-

γανώσεων μέσα ή έξω από την πολιτεία. Μόνο έτσι μπορείτε να εξασφαλίσετε κάποια επιτυχία.

Και τώρα που φωτίστηκε ψυχολογικά και κοινωνικά και ήθικα το ζήτημα των νηπιαγωγείων, έρχεται το ερώτημα:

Τά Διδασκαλεία των Νηπιαγωγείων βγάζουν νηπιαγωγούς άξιους για ένα τέτοιο βαρύ έργο;

Η απάντηση είναι αρνητική. Τα κορίτσια βγαίνουν απ' τα Διδασκαλεία Νηπιαγωγών 16 ετών, σ' ηλικία που η γυναίκα είναι ανώριμη ακόμα για κάθε δράση, πολύ δε λιγότερο για τέτοια βαρεία δουλειά. Γιατί η δουλειά με τα μικρά παιδιά—ξενόφωνα ή όχι—είναι πολύ δύσκολη. Δεν πρόκειται να αφήσουμε αντίθεση και απειθαρχία την ζωτική αυτήν όρμη των μικρών παιδιών. Πρόκειται να δουλέψουμε την παιδική ψυχή, έφέροντας τους νόμους της εξέλιξής της, διαπιστώνοντας την πορεία, τους σταθμούς, τις μορφές, τις πιθανότητες της διαμόρφωσής της. Και αυτό για τα ξενόφωνα δυσκολεύεται ακόμα παραπάνω με την απόκλιση των παιδιών αυτών από τον ελληνικό καθαρό παιδικό τύπο, πράμα που απαιτεί σχετικό προσανατολισμό και σχετική ψυχολογική έρευνα. Αυτό δεν μπορούν να το κάμουν οι σημερινές νηπιαγωγοί. Η μόρφωσή τους έχει παρά πολλές έλλειψεις και από άποψη γενικής μόρφωσης αλλά και από άποψη επαγγελματικού καταρτισμού. Για την ψυχολογική τους προπαρασκευή θάπρεπε να μελετήσουν ξεχωριστά, για 1-2 χρόνια τουλάχιστον, τα δεδομένα της ψυχολογικής έρευνας για το παιδί από 3-6 χρόνων και να ασκηθούν πειραματικά για να αντικύσουν και θέσουν ψυχολογικά τα καθάρια ελληνικά προβλήματα της ψυχής του παιδιού αυτής της ηλικίας, πράμα που γίνεται ανεπαρκέστατα. Έπειτα για την δουλειά στα νηπιαγωγεία προορίζονται όλα τα φτωχά κορίτσια, γιατί η νηπιαγωγός είναι μέσα στην εκπαιδευτική σκιά των εκπαιδευτικών λειτουργών στο χαμηλότερο σκαλί. Πέρνει τον μικρότερο μισθό και δεν έχει καμμία προαγωγή. Ανάλογη λοιπόν είναι και η ψυχολογική σύνθεση αυτών των κοριτσιών. Γι' αυτό και φεύγουν εύχρηστα από το επάγγελμα με την πρώτη ευκαιρία.

Έπειτα και από απόψεως μεθόδου δεν είναι πια οι νηπιαγωγοί στην Ελλάδα εκεί που τις θέλει η νεώτερη παιδαγωγική επιστήμη. Όταν ζούσε η Αικατερίνη Λαγκαρίδου, εξαίρετική γυναίκα που ίδρυσε και έμ-

ψύχωσε όλα τα Νηπιαγωγεία του τόπου μας, έφτανε η Φρεβελιανή διδακτική μέθοδος. Κι' αυτή επικρατούσε μονοπωλιακά πέρα για πέρα. Μα σήμερα ο Fröbel ή καλύτερα το σύστημά του δεν φτάνει πια. Καινούργια συστήματα—σαν το σύστημα Montessori, Deeryly, κλπ. π. χ.—παρουσιάζονται πιο προσαρμοσμένα στα σύγχρονα ψυχολογικά δεδομένα. Άλλα με αυτά τα συστήματα δεν δουλεύουν ακόμα οι σημερινές νηπιαγωγοί. Κι' αν μερικές καταπιαστούν καμιά φορά με κανένα απ' αυτά, τα ξεφυλλίζουν μέσα στα άμαθα χέρια τους. Γιατί για να εφαρμοσής ένα σύστημα δεν φτάνει μόνο να ξέρεις τις αρχές του, πρέπει και να τις ζήσης. Και στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ακόμα οι προϋποθέσεις για τέτοιο δημιουργικό ζήσιμο. "Αν θέλουμε λοιπόν να δημιουργήσουμε προσωπικά κατάλληλο για νηπιαγωγεία συγγραμμένα, τότε πρέπει να αλλάξουμε απ' τη βάση το σύστημα των Διδασκαλείων των Νηπιαγωγών.

Τά Διδασκαλεία των Νηπιαγωγών πρέπει να γίνουν τμήματα των Διδασκαλείων της Δημοτικής Εκπαίδευσης, με ισόχρονη μόρφωση, αλλά με ειδικοποίηση του παιδαγωγικού καταρτισμού των νηπιαγωγών για την δουλειά τους μέσα στα 2 τελευταία χρόνια. Έτσι τα χρόνια της μόρφωσής τους θάγιναι 6 χρόνια δημοτικό σχολείο όπως και για όλες τις δασκάλες και δασκάλους. Έτσι θάγιναι ισόβαθμες με τις δασκάλες και γι' αυτό θα πρέπει να είναι και ισόμισθες και να έχουν και την ίδια δυνατότητα προαγωγής. Έτσι θα γίνουν και κάποιες επιλογές. Νηπιαγωγοί θα γίνονται 8-σες θάχουν πραγματική κλίση για τα παιδιά αυτής της ηλικίας, της τόσο δυναμικής, γιατί θάχουν το δικαίωμα να διαλέξουν σε τι θα ειδικευθούν, για το προσχολείο ή το σχολείο;

Για το προσωπικό αυτών των τμημάτων πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη φροντίδα. Για την πρώτη οργάνωσή τους να χρησιμοποιηθεί εξαιρετικό υλικό. Γυναίκες ζωντανές που ξέρουν την ελληνική πραγματικότητα και σύγχρονα παρκαλοούθησαν και έζησαν στα οργανωμένα νηπιαγωγεία των άλλων λαών, που είναι όπως είπα πρόσκοποι στα εκπαιδευτικά ζητήματα, τα μεθοδολογικά προβλήματα της δουλειάς με παιδιά αυτής της ηλικίας των 3-6 χρόνων.

Όσο για τους ξενόφωνους πληθυσμούς, ένα μεγάλο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης με τμήμα σχετικό Νηπιαγωγι-

Η ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Γ

Η ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ

Φροντιστήρια—Έργαστήρια

Κανένα άσχοληθέντα με τα εν τω Πανεπιστημίου δεν διέφυγεν η μεγάλη έλλειψη της δεούσης προσοχής δια τα φροντιστήρια και τα εργαστήρια. Και είναι μὲν ἀληθές ότι τελευταίως η κατάσταση ηρ-χισε να βελτιούται, ἀλλ' ὅχι ἰσοσκελῶς ἐν σχέσει με τὰς ἐπιστήμας. Οὕτως ὁ ἐξετάζων θὰ παρατήρει ὅτι εἰς μὲν τὰς θετικές ἐπιστήμας—ὅπου ἄλλως τε οὐδὲν ἄνευ ἐργαστηρίου ἐπιτυγχάνεται—πράγματι ἐγένετο κάποια πρόοδος, ὅχι ὅμως καὶ εἰς τὰς θεωρητικές, καὶ διὰ τὴν Νομικὴν Σχολὴν ἥτις κυρίως κατηγορεῖται ὡς ἀκαταρτιστικῶς διπλωματούχους παράγουσα, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν τὰ φροντιστήρια ἀποτελοῦν, φαίνεται, πολυτέλειαν περιλαμβανομένην μὲν ἐν τῷ προγράμματι τῶν ὁρῶν, καταστρατηγούμενην δὲ πάντοτε, ἐξαιρέσει ὑπὸ εὐαρίθμων καθηγητῶν, οἵτινες τηροῦν τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις.

Τώρα με την αναδιοργάνωσιν του Πανεπιστημίου, τα εργαστήρια πρέπει να πλουτισθῶν δια τῶν ἀναγκαίων ὁργάνων καὶ αἱ ὥραι τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων ν' αὐξηθοῦν.

Ἄν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι σήμερον ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου προβλέπονται, δι' ἑξῶδα ἐργαστηρίων, ἐν συνόλῳ δρχ. 1.600.000 διὰ τοῦς 3500—4000 περίπου φοιτητὰς τῆς Ἰατρικῆς, Χημείας, Φιλοσοφικῆς, Ὀδοντιατρικῆς κλπ. κατ' ἑτος, δηλ. 400!!! δρχ. ἐργαστηριακὰ ἑξῶδα κατὰ φοιτητὴν, θὰ ἀντιληφθῇ πόσον ὀλίγω εὐρισκόμεθα εἰς τὸ σημείον αὐτὸ καὶ πόσον ἀνεπαρκὴς εἶνε τὰ ἐργαστήρια μας. Αἱ ὥραι τῶν φρον-

κὸ θάφθανεν γὰρ νὰ βγάξῃ καὶ νηπιαγωγὸς καὶ δασκάλες καταρτισμέναι καὶ ἐπιστημονικὰ καὶ μεθοδικὰ γὰρ τὰ ξενόφωνα σχολεῖα. Σ' αὐτὸ τὸ διδασκαλεῖο θάπρεπε νὰ λειτουργήσῃ καὶ οἰκοτροφεῖο, γὰρ κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ λειτουργήσῃ πλᾶϊ στοὺς ξενόφωνους γὰρ λόγους μελέτης ἐπιτόπιος τῆς κατὰστάσεως καὶ σύγχρονα τῶν παιδαγωγικῶν ἐφαρμογῶν. Ἐστὶ ἀντὶ πολλῶν ἀνοργάνων ἢ κακωργανωμένων τέτοιων διδασκαλείων θάχαμε ἕνα καὶ καλὸ, ἄξιο γὰρ τὸ σκοπὸ τοῦ.

Ὅσο γὰρ τὰ νηπιαγωγεία προτείνω νὰ ἱδρυθοῦν τέτοια παντοῦ, σὲ καθε γωνίᾳ τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Ἄν θάνα κρατικά ἢ κοινοτικά ἢ καὶ ἰδρύματα κοινωνικῶν συλλόγων αὐτὸ θάνα ζήτημα μελέτης καὶ συζήτησης. Τὸ βασικὸ ὅμως εἶνε τὸ νὰ γίνων ὁργανικὸ μέλος τῶν δημοτικῶν σχολειῶν γὰρ λόγους πού εἶπα παραπάνω.

Γὰρ τοὺς ξενόφωνους πληθυσμούς δὲν νομίζω πὼς φτάνουν ἀπλᾶ νηπιαγωγεία. Χρειάζονται ὁλόκληρα δημοτικά σχολεῖα, πού θάχουν τὸ νηπιαγωγεῖο γὰρ βάση πρώτη καὶ ὁργανική. Σ' αὐτὸ πρέπει νὰ στέλνωνται οἱ καλύτεροι νηπιαγωγοὶ καὶ δάσκαλοι, μὲ ἐνθουσιασμό, μὲ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι ἐσωτερικὰ πλασμένοι πού νὰ κυττᾶν κατὰματα τὸν σκοπὸ τους καὶ νὰ ξέρουν πὼς θὰ τὸν πετύχουν.

Μ. ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ—ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

τιστηριακῶν ἀσκήσεων πρέπει καὶ εἰς τὰς θεωρητικὰς σχολὰς νὰ πυκνωθοῦν. Δὲν ἐπιτρέπεται σήμερον τὸ φροντιστήριον νὰ θεωρητῇ ὡς πολυτέλεια, ἐν ᾧ εἶνε πρώτης ἀνάγκης, διότι ἀπὸ τὸ φροντιστήριον κυρίως διδίσκεται ὁ φοιτητής, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν παραδόξον. Εἰς τὴν τελευταίαν ὁ καθηγητὴς προχωρεῖ, ἀναλύων δὲ καὶ συνδένει φθάνει εἰς τὸ προδιαγεγραμμένον τέλος. Εἰς τὸ φροντιστήριον ὅμως δὲν βιάζεται· ἐκεῖ θὰ λύσῃ τὰς ἀπορίας τοῦ φοιτητοῦ καὶ θὰ συμπληρώσῃ τὰ κενὰ τῆς διδασκαλίας. Ἀποδείξει τῆς ὠφελείας τῆς ἐκ τῶν φροντιστηρίων εἶνε τὸ γεγονός ὅτι εἰς πολὺ μικροτέραν κλίμακα ἀπορρίπτονται οἱ φοιτηταὶ εἰς τὰ μαθήματα τὰ γενόμενα εἰς φροντιστήρια. Προτείνω μὲν τέλος, εἰς τὰ φροντιστήρια νὰ ἐφαρμοσθοῦν τὰ γραπτὰ καὶ καθ' ἑβδομάδα ἐπὶ 3—4 ὥρας. Ἐτι δέ, νὰ βαθμολογῶνται ὅλα ἀνεξαιρέτως, ἀνακοινομένης τῆς βαθμολογίας καὶ εἰς τοὺς φοιτητὰς. Αὕτῃ δ' ἡ βαθμολογία θὰ χρησιμεύῃ διττῶς· ὡς κίνητρον ἀμύλλης μεταξὺ τῶν φοιτητῶν, ὅσον καὶ ὡς τεκμήριον διὰ τὰς ἐξετάσεις, ὅπου οἱ εὐδοκίμοι μὲν κατὰ τὰ φροντιστήρια θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀπαλλάσσωνται τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων τοῦ μαθήματος εἰς ὃ ἠδοκίμησαν, ἐλαφρυνόμενης οὕτω τῆς ἀγωνίας τοῦ φοιτητοῦ κατὰ τὰς ἐξετάσεις. Συμφωνοῦμεν δηλ. ἐν τούτῳ τελείως με τὸν κ. Καρθεοδωρῆν. Θὰ παρατηρηθῇ ὅτι θὰ ἐπιβαρύνεται πολὺ ὁ καθηγητὴς με τὴν ἐξέτασιν τόσων γραπτῶν. Ὅρθῃ ἡ παρατήρησις. Ἀλλὰ δύνανται αἱ μεγάλαι τάξεις νὰ διαιρεθοῦν εἰς τμήματα. Δύνανται ἀκόμη νὰ βοηθήσων οἱ ὑφηγηταί, ἡ τέλος καὶ αὐτοὶ οἱ φοιτηταὶ ἀνωτέρου τάξεων, οἵτινες εἴτε κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἢ τὰ φροντιστήρια εἶχον διακριθῇ, καλούμενοι ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ, ὅστις θὰ ἐμελέτα μερικὰς ἀσκήσεις, θὰ διωρόθων καὶ βαθμολογῶνται αὐτάς, θ' ἀνέθετε δὲ κατόπιν εἰς φοιτητὰς τῆς ἐκλογῆς τοῦ νὰ μελετήσων μέρος τῶν ἀσκήσεων αὐτῶν καὶ νὰ τὰς διορθώσων καὶ βαθμολογήσων συμφώνως πρὸς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντα. Οὕτω δὲ καὶ διὰ τοὺς φοιτητὰς τῶν ἀνωτέρων τάξεων θὰ προέκυπεν ὠφέλεια, ὅτι θὰ διηκολύνοντο κατὰ τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις, ἔχοντες πρόσφατα τὰ μαθήματα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐξετασθοῦν.

Προαιρετικὰ μαθήματα

Εἰς προαιρετικὰ—ὑποχρεωτικὰ μαθήματα θὰ ἡδύναντο νὰ κηρυχθοῦν ὡρισμένα ἐκ τῶν ἀπασχολούντων ὑφηγητικὰς ἑδρας, ὡς π. χ. τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου. Λέγοντες προαιρετικὰ—ὑποχρεωτικὰ ἐννοοῦμεν ὅτι ταῦτα δὲν θὰ ἐξετάζωνται κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις ἀλλὰ μόνον κατὰ τὰς πτυχιακὰς, ὑποχρεωτικῶς καὶ ἰδίως δι' ἐκείνων ὅστις θὰ ἤθελε νὰ διδακτορεῖται. Διότι οὕτως φέρων τίτλων ἐνδεικτικῶν τῆς ἐπιστημονικῆς του ἐτιδέσεως ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἂν ὅχι πληρῇ, τοῦλάχιστον σαφῇ γενικὴν ἰδέαν ὅλων τῶν κλάδων τῆς ἐπιστήμης ἣς διδάσκει εἶνε. Καὶ τοῦτο ἵνα προσδώσωμεν εἰς τὸν

τίτλον πραγματικὴν ἀξίαν. Οὐκ ὀλίγη δὲ θὰ εἶνε ἡ ὠφέλεια καὶ τῶν παρακολουθούντων τὰς παραδόσεις τῶν τοιούτων μαθημάτων ἐξ ἄλλου ἐνδιαφερόμενοι.

Ἐδρα Ρητορικῆς εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν

Προτείνω μὲν καὶ τὴν ἰδρύσιν ἑδρας Ρητορικῆς εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν. Ποῖος, προκειμένου ν' ἀναθήσῃ ὑπόθεσιν τινα εἰς δικηγόρον, δὲν ἐξήτασε προηγουμένως ἂν ὁ δικηγόρος τοῦ ἔχει τὸ «λέγειν», ὅπως συνήθως ἀποκαλεῖ τὴν ῥητορικὴν δεινότητα ὁ λαός; Ἡ μήπως εἶνε ἀγνωστον ὅτι βαθεῖς νομομαθεῖς, χαντακῶνται πολλὰ καὶ χάνουν ὑποθέσεις δι' ἑλλειψιν ῥητορικῆς ἱκανότητος, ἀπέναντι κατωτέρας μὲν ἐπιστημονικῆς ἀξίας ἀντιπάλου, δεινοῦ ὅμως ῥήτορος;

Ξεναὶ γλώσσαι

Ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαίτερα σημασία εἰς τὰς ξέναις γλώσσαις, καὶ διὰ τὴν Γαλλικὴν καὶ Γερμανικὴν. Οὐδεὶς σήμερον ἐπιστήμων, ἄξιος τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ τίτλου, δύναται νὰ ἀναδειχθῇ ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ πεδίῳ ἐὰν δὲν γνωρίζῃ ξέναις γλώσσαις. Πὼς θὰ παρακολούθησῃ τί γίνεται ἔξω τῶν συνόρων τῆς πατρίδος τοῦ; πὼς θὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς σοφίας τῶν ξένων συγγραφέων; Πρέπει καλῶς νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο· πρέπει ἀπαραίτητος νὰ θεωρητῇ μία ξένη γλώσσα γλῶσσα· πρέπει κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις, ἡ Γαλλικὴ τοῦλάχιστον νὰ εἶνε ἐκ τῶν μαθημάτων εἰς ἃ θὰ δοκιμάζωνται οἱ εἰσερχόμενοι. Παραβαλλομένη πρὸς τὰ Λατινικὰ ἄτινα ἤδη ἐξετάζονται, ἡ Γαλλικὴ θὰ εἴχῃ νὰ ἐπιδείξῃ ὡς γλώσσα ἴσα δικαιώματα καὶ ἴσους τίτλους ἂν μὴ καὶ ἀνωτέρους.

Κατάρτις

Σπουδαιότατον ζήτημα, ἡ ἀριετιέρα δυνατὴ κατάρτις τῶν φοιτητῶν. Πανταχόθεν σήμερον διατυποῦνται παράπονα διὰ τὸ ἑλλεῖψ της κατάρτισεως. Ἄρα γε εἶνε δίκαια; καὶ ἡ κατηγορία τοῦ ἀκαταρτίστου ἀληθής; Ἀστυχῶς οἶ.

Δὲν καταρτίζονται καλῶς οἱ φοιτηταί μας. Καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς μεθόδου ἢ ὁποῖα ἠκολούθησεν, λόγῳ τῆς μὴ ἀλλαγῆς τῶν παμπάλαιων συνηθειῶν καὶ συστημάτων ἄτινα ἐπικρατοῦν. Ἄλλ' ὅς ἐξετάσωμεν ἰδιαίτερος τὰ καθέκαστον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν

Εἶνε βεβαίως μία καλὴ δικαιολογία διὰ τὴν μὴ ἀρίστην κατάρτισιν τῶν ὀμῆγας τῶν φοιτητῶν ἀριθμὸς, εἰς ὁρισμένας ἰδίαις σχολὰς ὡς τὴν Νομικὴν καὶ τὴν Ἰατρικὴν. Ἄς μὴ νομίζεταί ὅμως ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν ἀποτελεῖ καὶ τὴν μοναδικὴν αἰτίαν, καὶ ὅτι, περιοριζόμενον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν, ἀμέσως καὶ ἡ κατάρτις τῶν θὰ βελτιωθῇ. Καίτοι κατ' ἀρχὴν εἰμεθα ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν, δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον τὴν σοβαρὴν μελέτην τῆς ἀπόψεως τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἀρτίκα. Ἀλιβεζάνου, τῆς δημοσιευτικῆς ἐν κριτῷ ἄρθρῳ τῆς «Ἐστίας» τῆς 30ῆς Ἰουλίου ἐ. ἔ. Ἐν αὐτῷ ὁ ἀξιότιμος κ. καθηγητὴς ἐξεφράζετο ὅχι συμπαθῶς πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτητῶν, φρονῶν ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ κλεισίμον τῶν πυλῶν τῆς ἐπιστήμης ἐν τῷ 20ῷ αἰῶνι.

και προτείνει τον περιορισμό του αριθμού των επαγγελματιών επιτηδευμένων, δηλ. δικηγόρων, ιατρών κλπ., διά καθορισμού ανωτάτου αριθμού αυτών καθ' άπασαν την Ελλάδα.

Φροντιστήρια — Κλινικά — Διδασκαλία

Υπάρχουν όμως άλλοι λόγοι σοβαροί της μη άστίας καταρτίσεως των φοιτητών μας. Είς εξ αυτών είναι και η σκιά της ύπαρξης των φροντιστηριακών άσκήσεων. Είπομεν ήδη αρκετά περί αυτών γενικώς. Θα όμιλήσωμεν ενταύθα ειδικώς διά τὰ έργαστήρια και διά τὰς κλινικάς όπου πρακτικώς εξασκούνται οι φοιτηται της Ιατρικής και των συναφών κλάδων αυτής. Έκ του προϋπολογισμού διατίθενται κατ' έτος δοχ. 500.000 διά κλινικάς ές πρακτικώς εκπαιδεύονται περίπου 1500 ιατροί κλπ., άναλογεί δηλ. ποσόν 330 περίπου δοχ. κατά φοιτητήν. Έάν εις ταύτας προστεθούν δοχ. 400, άναλογικά έργαστηριακά έξοδα κατά φοιτητήν των ιατρικών γενικώς σχολών, φυσικομαθηματικών και χημικών, έχομεν δαπάνην δοχ. 730 περίπου ετησίως διά κλινικάς και έργαστήρια. Δεδομένου δέ ότι δαπανώνται διά κάθε φοιτητήν αναλογικώς περίπου 3.833 δοχ. κατ' έτος, βλέπομεν ότι διά κλινικάς, έργαστήρια κλπ. δαπανώνται μόλις τὸ πέμπτον της όλης δαπάνης. Τὰ φροντιστήρια πρέπει ν' αντικατίστησιν πολλὰς εβδομαδιαίας ώρας του προγράμματος. Άλλ' ή αντικατάστασις πρέπει νά είναι πραγματική, και όλοι οι καθηγηταί μας νά έννοήσων καλώς ότι από τὸ φροντιστήριο κυρίως μανθάνει ο ποιητής, εις τοῦτο καταρτίζεται θετικώς.

Κλινικά και Μουσεία.

Μεταξὺ των σοβαρωτέρων ελλείψεων των Ιατρικών Ιδία Σχολών είναι και ή έλλειψις μιάς μεγάλης συγχρονισμένης κλινικής. Ο κ. Καραθεοδωρής θεωρεῖ απαραίτητον μίαν τοιαύτην 600 κλινών, ήτις θά στοιχίσῃ περί τὰ 80.000.000.

Δέν έχομεν καμμίαν άπολύτως αντίρρησην. Άλλά δέν δυνάμεθα νά μή διατυπώσωμεν τήν έξής παρατήρησιν: "Όταν ο Έλληνικός Έρως Σταυρός έκτίζετο τὸ λαμπρόν του νέον Νοσοκομείον της Λεωφ. Κηφισίας, φυσικά ή ανάγκη της κλινικής αυτής ήφίστατο και τότε. Διαιτ' λοιπόν τὸ Πανεπιστήμιον δέν έπωφελέθη της ευκαιρίας, συνεργαζόμενον με τὸν Έρ. Σταυρόν νά άνεγειρῇ μίαν κοινήν κλινικήν μεγαλυτέραν άφ' ενός, άφ' έτέρου δέ στοιχίζουσιν δι' έκαστον των ενδιαφερομένων πολύ εὐθιγότερον τοῦ ό,τι έκόστισε και θά κοστίσῃ ή χωριστή άνέγερσις δύο κλινικῶν.

Ερχόμεθα τώρα εις τήν έλλειψιν φυσιοδιφικῶν Έργαστηρίων και Μουσείων πανεπιστημιακῶν Γεωλογίας, Παλαιοντολογίας, Ορνιθολογίας. Αί καλά συλλογαί αἰτίνες σήμεραν υπάρχουν εδρίσκονται εις ύπόγεια άνήλια, όπου τὸ φῶς της ήμέρας σπανιώτατα τολμᾷ νά εισέλθῃ και όπου ο ήλεκτρονικός λαμπτήρ έχει εγκαθιδρύσει άπόλυτον μοναρχίαν. "Ολίγοι μόνον προνομιοῦχοι είναι οι φοιτηται οι έπισκεφθέντες τὰ τόσον ενδιαφέροντα αὐτὰ μουσεία.

Δέν είναι όμως όσον νομίζεται σκόπιμος ή μεταφορά των εις Γουδί. Τὰ Μουσεία δέν είναι μόνον των επιστημονών κτήμα, αλλά και τοῦ λαοῦ, εκτός δέ τοῦτου αποτελοῦν κατά κανόνα μνημειώδη οίκοδομήματα, επομένως θά ήτο ορθότερον εις κεντρικόν σημείον της πρωτεύου-

σης νά εδρίσκωνται. Φθάνει ότι ο λαός μας άτυχῶς δέν ενδιαφέρεται διά τὰ μουσεία όσον θά έπρεπε. Διαιτ' λοιπόν εις τοὺς τόσους λόγους διαταγμῶν του νά τοῦ παρεμβάλωμεν και τήν άπόστασιν και τὸν κόπον της μεταφορᾶς;

Βιβλία — Συγγράμματα — Διθόγραφα.

Τὰ βιβλία!... Ποῖος εκ των παρακολουθησάντων τὰ τοῦ Πανεπιστημίου μας δέν ήκουσε τὸν παρόπονον αὐτὸ από τὰ φοιτητικά χείλη; Καί δικαίως. Δύο τινά συμβαίνουν: εις τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν εἶτε δέν υπάρχουν βιβλία των καθηγητῶν διά νά μελετήσουν οι φοιτηται, και συνεπῶς οὔτοι αναγκάζονται νά μελετήσουν διαφόρους προκατακλισμαίας συντάξεις φυλλάδας, εἶτε, όταν υπάρχουν εκδεδωμένα βιβλία, ύφίστανται συχνά μίαν άχαροκρήριστον εκμετάλλευσιν. Εἶνε αληθές ότι υπάρχουν και καθηγηταί μη βιάζοντες ποσῶς τοὺς φοιτητάς νά άγοράσουν τὰ συγγράμματα των, διδ' υπό των φοιτητῶν εκτιμῶνται μεγάλως.

Άλλ' άτυχῶς είναι εξίσου αληθές ότι υπάρχουν καθηγηταί, των θετικῶν ιδία επιστημῶν, καθυλώντες τήν προαγωγήν των εξεταζόμενων πρὸ παντός από τήν άγοράν των συγγραμμάτων των. "Αν ο φοιτητής είναι πτωχός και δέν δύναται ν' άγοράσῃ τὸ σύγγραμμα, δέν εξετάζεται ἂν ο μεγαλειέτερος άδελφός του έτυχε νά έχῃ τὸ βιβλίον και συνεπῶς έθεώρησεν ἄσκοπον τήν έπαναγοράν, δέν προκαλεῖ τήν προσοχήν. "Ός είπομεν όμως, συνήθως ο φοιτητής στερεΐται συγγράμματος τοῦ καθηγητοῦ του, γενικώτερον δέ στερεΐται και συναφῶν συγγραμμάτων εις τήν γλῶσσαν μας, εξ' ου και ή έλλιπής αὐτοῦ κατάρτισις. Ο κ. Καραθεοδωρής προτείνει τήν εκτύπωσιν 100 τυπογραφικῶν φύλλων, εἶτε λιθογράφων εἶτε μή, κατ' έτος υπό τοῦ Πανεπιστημίου βιβλίων συγγραμμένων υπό των καθηγητῶν ή ύφηγητῶν. Λαμπρά ιδέα. "Ετσι θά λειψῇ και ή εκμετάλλευσις ήτις, παρὰ τὰς άπεργίας και τὰς βεβαίωσεις της Κυβερνήσεως και της Πανεπ. Συγκλήτου, εξακολουθεῖ πάντοτε, εὐρύστα μάλιστα νέους τρόπους νά βασιλεύῃ.

Άλλ' όμως τί είναι 100 τυπογραφικά φύλλα και τί ανάγκης ήμποροῦν νά θεωραύουσιν αὐτά, καθ' ήν στιγμήν ολόκληροι Σχολαί στεροῦνται συγγραμμάτων σοβαρῶν ή τὰ υπάρχοντα είναι πεπαιωμένα και δέν ανταποκρίνονται εις τὰς σημερινὰς απαιτήσεις; "Ός παράδειγμα άναφέρομεν ότι από τὸ α' έτος της Νομικής Σχολῆς εκ των 3 διδασκόμενων μαθημάτων μόνον διά τὸ έν ύπάρχει σύγγραμμα τοῦ ειδικοῦ καθηγητοῦ. Εἰς τὸ β' έτος, ἐπὶ 6 μαθημάτων μόνον διά τὰ 3 υπάρχουν συγγράμματα. Πῶς λοιπόν απαιτεῖται από τὸν φοιτητήν τελεία κατάρτισις ἐν ᾧ βιβλία δέν έχει νά μελετήσῃ; "Η έλλειψις αὕτη ήνάγκασε διαφόρους φοιτητικούς συλλόγους, ὡς π.χ. τὸν της Φιλοσοφικής Σχολῆς, νά προβοῦν εις εκδόσεις λιθογράφων έστενογραφημένων παραδόσεων των καθηγητῶν, αἰτίνες φυσικά οὐχί σπανίως παρουσιάζουν έλλειψεις σημαντικωτάτας. Άλλ' εφαρμόζεται και ἐδῶ ή παροιμία: «Στήν αναβροχιά καλὸ και τὸ χαλάει.»

Άλλ' ερωτᾶται: Δέν υπάρχει Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη; Υπάρχει, αλλά ελλιπεστάτη. Διαιτ' εὐνόητον. Αἱ 200.000 δοχ. αἰτίνες ετησίως διατίθενται υπό τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δι'

άγοράν βιβλίων και περιοδικῶν πῶς εἶνε δυνατόν νά επαρκέσουν; "Η σημερινή λοιπόν Πανεπ. Βιβλιοθήκη πρέπει νά συμπληρωθῇ διά νά καταστῇ αξία τοῦ προορισμοῦ της. Εἵμεθα δηλ. και εις τὸ σημείον αὐτὸ σύμφωνοι άπολύτως με τὸν κ. Καραθεοδωρῆν. Μόνον εις τήν σύμπυξιν των βιβλιοθηκῶν Πανεπιστημίου και Πανεπ. Λέσχης διαφωνοῦμεν. "Η Π. Λέσχη δύναται νά διατηρήσῃ τήν βιβλιοθήκην της ήτις κυρίως εἶνε εγκυκλοπαιδική, και τὸ πολὺ πολὺ νά δώσῃ εις τήν Πανεπιστημιακήν τοιαύτην τὰ συγγράμματα άτινα τυχόν έχει, αλλά νά μή καταργηθῇ. Οὐδεμία Λέσχη εἴς εκείνον ποὺ δέν έχουεν ὡς προορισμόν τὰ χαρτιά και τὰ τυχερά παιγνίδια στερεΐται βιβλιοθήκης. Διαιτ' νά στερεῖται ταύτης ή Πανεπιστημιακή;

Αἱ εξετάσεις

Με τὸ σήμεραν ακολουθούμενον υπό της πλειονότητος των καθηγητῶν σύστημα, αἱ εξετάσεις εἶνε συνήθως ζήτημα τύχης ή ψυχραιμίας. Συνέβη πολλάκις, φοιτηταί κατηγοριζόμενοι λαμπρῶς ν' άπορρίπτονται διότι αἱ 2 εκ των 3 έρωτήσεων ἂς ο καθηγητῆς τοὺς άπητύθωνε έτυχε νά τοὺς διαφεύγουν τήν στιγμήν αὐτήν ή και νά μή είχαν επισύρει τήν προσοχήν αὐτῶν. Τοῦτο επιφέρει άπώλειαν της ψυχραιμίας των, σκοτισμόν της τετραραγμένης διανοίας των, και οὕτως ο λαμπρὸς κατηγοριζόμενος φοιτητής άπορρίπτεται υπό τοῦ καθηγητοῦ, κατ' επιφάνειαν μὲν δικαίως, πράγματι όμως αδικίως. Άπειρα εἶνε τὰ κομικοτραγικά άνέκδοτα των εξετάσεων καθ' ἂς τελείως άκατάρτιστοι, άστοιχείοι και μη γνωρίζοντες οὐδὲ τὸ χρώμα τοῦ βιβλίου, προσελθόντες εις τὰς εξετάσεις με μόνον ἐφόδιον τήν θρασυτητα και ετοιμολογίαν επέτηγον, ἐνῶ τοῦναντίον ἐξηντηλημένοι εκ της πολλῆς μελέτης φοιτηταί άπερρίφθησαν ζαλισθέντες τήν τελευταίαν στιγμήν. Τῆς εισόδου άλλως τοῦ φοιτητοῦ εις τήν αἴθυσαν των εξετάσεων προηγούνται τόσα έννευριστικά πράγματα, — σπορῶξιμον, συνωστισμός, — και πολλάκις οἱ καθηγηταί παίζουν με τήν στενοχωρίαν των φοιτητῶν, αναβάλλοντες τὰς εξετάσεις ήμέρας ή αιφνιδίως και άτίκτως καλοῦντες τοὺς φοιτητάς εις εξετάσιν, ὥστε νά καθίσταται συνήθης ή εκ κακοτυχίας άπόρριψις φοιτητῶν καλῶς κατηγορησμένων. Δι' ο ήμεῖς θά έπρετεινομεν αἱ εξετάσεις νά γίνωνται γραπτῶς. "Όταν ένας φοιτητής εἶνε μελετημένος και έχῃ εις τήν διάθεσίν του τὸν απαιτούμενον χρόνον, θ' άπαντήσῃ εις τὰ ζητήματα διότι θά άνεύρῃ τήν τυχόν χαμένην ψυχραιμίαν. "Επὶ πλέον... scripta manent. "Εν ᾧ με τὸ σύστημα των προφορικῶν εξετάσεων και αδικία γίνονται και σφάλματα οὐκ όλίγα. Πρόσφατον παράδειγμα εἶνε τὸ επισυμβάν εις φοιτητήν της Νομ. Σχολῆς, ὅστις προσελθὼν εις μάθημά τι, καίλαβὼν προβιβάσιμον βαθμόν δν εἶδεν ἰδίως ὅμοιοι τὸν καθηγητήν νά σημειῶνῃ, κατά τήν έκδοσιν των άποτελεσμάτων έφάετο, οὔτε λίγο οὔτε πολύ,... ὡς μή προσελθὼν εις εξετάσιν, και επομένως ὑποχρεοῦται εις επανεξέτασιν. Θα συνέβαινεν αὐτὸ ἂν ἐγίνοντο γραπταί αἱ εξετάσεις; "Ετι μᾶλλον, θά ἐξητουσάμεν αἱ περίοδοι αἱ εξεταστικάί, και μετὰ τήν αναδιοργάνωσιν, νά εξακολουθήσουν παρμένονσαι ὅπως και τώρα, ἂν μή συμπληρωθοῦν εις τρεῖς μὲν, αλλά δι' ὅλα τὰ μαθήματα.

Α. Κ. ΣΦΑΕΛΛΟΣ

Η ΖΩΗ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΠΕΤΡΙΔΗ Μ.: Τραγούδια της Γυναικας

Ο κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ έβαλε ὡς σκοπό του νά παρουσιάσει στὰ ποιήματά του διάφορους τύπους γυναικῶν: τὴ μητέρα, τὴν άρραβωνιασμένη, τὴν έθελόδουλη ποῦ ὑποτάσσεται με ήδονή στὸν άντρα, τὴν κολογία, τὴ δουλεύτρα, τὴν άβουλη ποῦ δέν μπορεῖ νά εὔρει τήν ισορροπία της μέσα στὴ σύγχρονη ζωή ή ὅποια κλόνισε πολλές πολλές ἀπὸ τίς ἴσχυες πηδῆς άγνωρισμένες αξίες, τὴ μοντέρνα ποῦ έχει άπολυτρωθεῖ ἀπ' ὅ,τι θεωρεῖ προλήψεις και ποῦ νιώθει ἐν τούτοις κάποτε νά γεννιέται στὰ σπλάχνα της ή νοσταλγία γιὰ τὰ παλιά, και ποθεῖ νά ξαναρθεῖ στὸ λιμάνι ὅδε ξεκλίνσης κτλ. Σὲ καθέναν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τύπους ο κ. Πετρίδης άφιερώνει ἀπὸ ένα ποίημα. Εἶνε ὁλοφάνερη ή προσπάθειά του νά μείνει ἀντικειμενικός ζωγράφος, άμερόληπτος θεατής, νά μή δείξει καμμία προτίμηση ή συμπάθεια.

Φοβούμαι ὅτι ο κ. Πετρίδης έχει βασική παρεξήγησις τὸ νόημα και τὴν οὐσία της τέχνης. Σὲ διάφορα ἄρθρα και μελέτες του έχει συχνά κηρυχθεῖ ἐναντίον κάθε άνησχίας, ἐναντίον κάθε άναζήτησης ποῦ εἶνε γι' αὐτὸν ἀναπόσπαστες ἀπὸ τὴ σκοτεινότητα, και έχει ἐξυμνήσει τὸ φωτεινὸ κλασσικισμό. Δίνει ὅμως και στὸν ὅρο κλασσικισμό μίαν ἔννοια ἐξαιρετικῶς περιορισμένη. Κλασσικὸ με τὴν πλατύτερη, τὴν ἀπόλυτη ἔννοια της λέξης εἶνε, ἐντελὸς άνεξάρτητα ἀπὸ τὴν τεχντροπία του, κάθε ἔργο ποῦ πρέζιζε, ποῦ ἐπιβλήθηκε μέσα στὸ χρόνο και στὸ διάστημα, ποῦ σημειώνει ένα σταθμὸ της ἀνθρωπίνης καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς. "Επειδὴ ὅμως οἱ πρώτοι ποῦ άναγνωρίσθηκαν και ὀνομάσθηκαν κλασσικοί εἶνε οἱ άρχαῖοι "Ελληνες, συνήθισμα συμβατικά νά συνταυτίζομε τὸν ὅρο κλασσικός με τὴ διαύγεια, τὴν ισορροπία, τὴ λιτότητα. "Η συμβατικότητα αὕτη εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ ὅσους σταματοῦν στὶς λέξεις, και δέν έχουν τὴ δύναμη νά έρευνῶν οἱ ἴδιοι, αδιάκωτα, τὸ περιεχόμενό τους. "Απ' αὐτὴν ἀπέρρευσε ο ψευτοκλασσικισμός, δηλαδή ή ἀντίληψη ὅτι μία ἀπλή μίμηση της μορφῆς ἀρκεῖ γιὰ νά ἀποκτήσουν αὐτόματα και τὰ νέα κατασκευάσματα τὴν αξία των παλιῶν ἔργων, ὅτι ή μορφή εἶνε κάτι σχεδὸν άνεξάρτητο κι' αὐτοτελές ἀπὸ τὸ δημιουργικὸ παλμὸ ποῦ τὴν ἐπλάσσαν σάν ένα ἄρμονικὸν ποῦ πρόβλημα, και της ἔδωσε τὴν ὁμορφιά της.

Τὰ κλασσικά ἔργα ἐπειδὴ δέν ἐκφράζουν τὴ δική μας ἐποχή και τὴ δική μας ψυχὴ ἔπασαν ἀναγκαστικά νά μᾶς συκλονίζουσιν και νά μᾶς συγκινοῦν ἄμεσα. Τὰ συλλαμβάνει και τὰ θαυμάζει πιά μόνον τὸ πνεῦμα μας. Ο κ. Πετρίδης φαντάσθηκε ὅτι ή ψυχρότητα αὕτη ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον στοιχείο της οὐσίας και της αξίας τους, ὅτι προξενούσαν και στὴν ἐποχή τους τὴν ἴδια ἐντύπωση ὅπως σήμερα, ὅτι οἱ κλασσικοὶ συγγραφεῖς είχαν ὑπερνηκίσει κάθε πάθος. "Αν ὅμως εἶχε εισδόξει βαθύτερα μέσα στὸ νόημα των ἔργων ποῦ τιμοῦν τὸν ἄνθρωπο θά είχε ἀνακαλύψει ὅτι μόνον τὸ πάθος, καθωδηγημένο φυσικά ἀπὸ τὸ νοῦ, συλλαμβάνει τὴν τέχνη. "Όταν ο συγγραφεὺς δέν ἐκφράζει μέσ' ἀπὸ τὸ ἔργο του τὸν ἐκνὸ του, ὅταν δέν ἐκδηλώνει τὴ δική του συγκίνηση και τίς δικές του δυνάμεις ἀπὸ τὸ θέμα της ζωῆς,

ὅταν δέν ὑποβάλλει τὴ δική του κοσμοθεωρία, ὅταν δέν ζητεῖ νά δώσει μία δική του προέλευση και δυναμικότητα στὶς σκιές ποῦ παρουσιάζει, ὅταν δέν δημιουργεῖ, δέν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ θεματογραφία. Εἶνε πιθανόν ὁ συγγραφεὺς νά μή τὸ ἀντικλινῇ και πραγματοποιήσιμον ἐναρμόνισιν των ἐθνικιστικῶν και διεθνιστικῶν τάσεων των λαῶν και ἀναλύει τὴν ἰδέαν της ἀνθρωπότητος ὡς τὸ ἀνώτατον των ἐπὶ γῆς ἰδεωδῶν της εκπαιδεύσεως ὅλων των λαῶν, ἰδεώδες πανανθρώπινον ποῦ οἱ ἄνθρωποι ήμποροῦν νά λατρεύουν χωρὶς νά καταρροφθοῦν τὰ ἐθνικά ἰδεωδῆ των λαῶν. "Απ' ἐναντίας θεωρεῖ ἀπαράτητον τὴν ὑπαρξίν των, αλλά και τὸν μεθοδικὸν συντονισμόν των, τὴν συνεργασίαν και ὑποταγὴν των πρὸς τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἰδεώδες της ἀποκρυσταλλουμένης βαθμιαίας εἰς «ἰδεοπνευματικὴν ἐνότητα» ἀνθρωπότητος. "Η μόρφωσις αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ έχει ὑψίστην ἀσθητικήν σημασίαν, έχει σχέση με τὴν αἰσθητικήν παράστασιν τοῦ κόσμου γενικῶς, εἶναι ή εἰκὼν της Θεότητος συγκεκριμένη ἐπὶ της γῆς. Δέν δύναται τις νά φαντασθῇ ὀραιώτερον ἰδεώδες ἀπὸ μίαν ἀνθρωπότητα ὡργανωμένην, ἀγαπήμενην, ἀλληλοβοηθουμένην, ἄρμονικὴν. Φύσις — Ζωή — Πνεῦμα: εἰς τὴν τριάδα αὐτὴν συνίσταται ή αἰωνία ἀνακύκλωσις της λειτουργίας και κινήσεως τοῦ κόσμου. "Αν τὸ μῖσος και ή διχόνοια εἶνε δυνατώτερες της ἀνθρωπίνης φύσεως, τίς δύναται νά ἀρνηθῇ ὅτι και ή ἀγάπη και ή ἄρμονία εἶνε τοῦλάχιστον ἰσοδύναμοι; "Αν ἐπιστεῦσαμεν μέχρι τοῦδε εἰς τὰς πρώτας, διαιτ' νά μή πιστεύσῃ ή ἀνθρωπότης ἀκαρδάντως και εἰς τὰς δευτέρας, ὅτε ἐξάπαντος θέλει ἐξεγερθῇ ή θέλησις πρὸς καλλιέργειαν, ἐκμετάλλευσιν και πραγματοποίησιν ἐν τῷ κόσμῳ της ἀγάπης και της ἄρμονίας; Τὸ συναίσθημα και ή βούλησις εἶναι δυνάμεις, ψυχικά λειτουργία, αἰτίνες ἔμμεναι ἀτροφαί, παρημελήθησαν ὑπὸ της μέχει τοῦδε ἐντελεκαυλιστικῆς ἀγωγῆς. "Όταν θά ριφθοῦν τελειότερον ἀνεπτυγμένοι ἐπὶ της πλάστειρας τοῦ μέχρι τοῦδε διανοητικοῦ πολιτισμοῦ, ἀνοοῦμεν ὅποιον διαμόρφωσιν θά λάβῃ ή ἀνθρωπότης ζωῆ. Δέν εἶναι μόνον οἱ ὀλιγοὶ ή οἰκονομικοὶ παράγοντες οἱ διαμορφώνοντες τὴν ζωὴν, αλλά πρὸ παντός αἱ λαμβάνονσαι ὁδοὶ και ὁδοὶ ἰδέαι, αἱ ἰκανότητες τοῦ πνεύματος.

Τὸ βιβλίον λοιπὸν τοῦτο ζητεῖ τὴν χειραφέτησιν της παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ἀπὸ τὴν πολιτικήν, διότι ἐπιστήμη, ήτις δέν θεραπεύει τὴν ἀλήθειαν, δέν εἶνε ἐπιστήμη. Ο κ. Ἀντωνόπουλος εὐχεται ἐπίσης τὴν ἰδούση Γραφεῖον Πα' κοσμίον ἐκπαιδευτικῆς ἐνώσεως παρὰ τὴ Κοινωνία των Ἑθνῶν και ἐποδεικνύει ὅς μόνον ὁδὸν άγουσιν εἰς τὴν ἀνωτέραν ζωὴν, εἰς τὴν κοινωνικὴν τελειότητα, τὴν εὐσυνείκη ή ήθικὴν ἐλευθερίαν των λαῶν και των ἀτόμων. "Η εὐσυνείκη, ἐλευθερία σημαίνει ἀδιόλυστον. "Η δέ ἀγωγή ὅς λειτουργία εἶνε αὕτη αὕτη ή ἰδέα της εὐσυνείκης ἐλευθερίας και της λυτρώσεως. Οὐδεμία κοινωνικὴ τελειοποίησις εἶνε δυνατή ἀνευ ἄρμονίας. Οὐδεμία ἄρμονία ἀνευ πολιτισμοῦ. Οὐδεὶς πολιτισμὸς ἀνευ ἐργασίας. Διὰ τοῦτο ο κ. Ἀντωνόπουλος πᾶλλει ὡραῖον ὕμνον πρὸς τὴν ἐργασίαν και τὸ κατῆκον.

Ἰδοὺ αἱ κεντρικαί ἰδέαι τοῦ βιβλίου

Μέσα σ' ὅλη τὴ συλλογὴ μπορεῖ νά μᾶς σταματήσει ένα μόνο ποίημα: τὸ ποίημα γιὰ τὴ μοντέρνα γυναικία ποῦ νοσταλγεῖ τὸ παρελθόν. "Εκεῖ, χωρὶς νά τὸ θέλει ο κ. Πετρίδης ἐξεδήλωσε κάποια ὑποκειμενικὴ του κλίσῃ: μία ἄρνησή του τοῦ μοντερνισμού. Δέν ἔλαβε ὅπ' ὅλη του ὅτι ὁ τύπος αὐτός—τὸν ὁποῖο ζωγράφει κι' αὐτὸν ἐντελῶς σχηματικά—εἶνε μεταβατικός, ὅτι δέν μποροῦσε παρὰ νά ἐμφανισθεῖ σὲ μία μεταβατικὴ ἐποχή, και τὸν παρουσιάζει σάν ένα τύπο ποῦ πρέπει νά μᾶς κάνει σκεπτικὸς γιὰ τὴν αξία της ἐξέλιξης. Δέν σημαίνει. Ἀρκεῖ ὅτι αὐτὸ τὸ ποίημα έχει κάποιον ἀτομικὸ παλμὸ. Δέν συμφωνοῦμε με τὴν ἀντίληψή του κ. Πετρίδης, ἀλλά ξεχωρίζομε αὐτὸ τὸ ποίημα...

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ: «Παιδαγωγικαί κατευθύνσεις ἐν τῇ ζωῇ των Διδασκάλων».

Πρόκειται περὶ μιάς ἀξιολόγησης συγκεντρώσεως θαυμασίων πραγματικῶς παιδαγωγικῶν μελετῶν και διαλέξεων τοῦ ἐπιφανοῦς μας καθηγητοῦ κ. Ἀντωνόπουλου. Δι' αὐτοῦ τοῦ ἔργου, ὁ συγγραφεὺς θέτει τὴν ἀγωγήν ὑπὸ νέον φῶς, ἀπικλαμπάνεται αὐτὴν ὡς λειτουργίαν γενικήν της βελ-

τούτου, το οποίον αποτελεί έργον ανωτέρας πνευματικής και παιδαγωγικωκοινωνικής δημιουργίας. Έν τῷ συνόλῳ του εἶνε μία βαθεῖα καὶ ζωντανή σύλληψις τοῦ δυσκολωτάτου προβλήματος τῆς ἀγωγῆς, προκαλοῦσα τὸ ἐνδιαφέρον ὅχι μόνον παιδαγωγῶν, ἀλλὰ καὶ γονέων, πολιτευομένων, καὶ παντὸς διανοουμένου. Εἶδε οἱ ἀσθενεῖς παιδαγωγικοὶ παλμοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους δονεῖται, νὰ μεταβληθοῦν εἰς ὑψηλὸς κυματισμοὺς ἱκανοὺς νὰ διευκολύνουν τὴν ἐξέλιξιν τῶν νέων ἑλληνικῶν γενεῶν!

Δ. Μ.

Σ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΕΑ: "Έρευνα ἐπὶ τῆς σταφιδικῆς καταστάσεως τῆς Καλλιφορνίας καὶ Αὐστραλίας.

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Καλογερέα, εἰς ἐποχὴν μεγάλων διενέξεων μεταξὺ Α. Σ. Ο. καὶ σταφιδοπαγωγῶν, ἔρχεται νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ διδάξῃ ἀμφοτέρους τὰς μερίδας ταύτας καθὼς καὶ τοὺς περὶ τὰ σταφιδικὰ ἀσχολουμένους. Εἰς τὰς 100 σελίδας του περιλαμβάνει μὲ ἐπιστημονικὴν ἀκριβείαν καὶ ἐπιμέλειαν ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῆς καλλιέργειας ἐν Καλλιφορνίᾳ, τὰς μεθόδους συσκευασίας, καθὼς καὶ τὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν ναπῶν σταφυλῶν. Εἶνε δὲ καὶ μεθοδικῶς καὶ ἀπλῶς γραμμένον, ὥστε νὰ καθίσταται εὐχρηστον εἰς πάντας.

* * *

Ἑλάβομεν: τὸ «The Thesaurus» τοῦ 1930, τὴν θανμασίαν ἐπετηρίδα τοῦ ἀξιολόγου Κολλεγίου Ἀθηνῶν.

Τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «ΑΗΕΡΑ».

Τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Έρευνα» μὲ περιεχόμενον «τὰ διδακτικώτερα πορίσματα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους» Κ. Παπαρηγοπούλου (δρχ. 20).

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

— Ταμιευτήριο —

ΤΑΧΙΣΤΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ

ΠΕΛΑΤΕΙΑΣ

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝ. ΕΤΑΙΡΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

● ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ●

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΣΤΑΔΙΟΥ 25

Χημικὰ Λιπάσματα
Ἀπλὰ καὶ Σύνθετα.
Ὁξέα ἐν γένει.
Γεωργικὰ φάρμακα.

Υαλοουργεῖα λευκῆς καὶ
πρασίνης ὑάλου, διὰ πᾶ-
σαν χρῆσιν.

ΥΕΛΟΠΙΝΑΚΕΣ

ΕΠΙΠΛΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΞΙΑΣ ΕΙΣ ΧΑΜΗΛΗΝ ΤΙΜΗΝ

Διότι πωλούνται εἰς τὰ Ἐργοστάσια ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν πελάτην. Δαπάναι Πρα-
τηριῶν καὶ Ἐκθέσεων διατίθενται ὑπὲρ τῆς ποιότητος καὶ εἰς μείωσιν τῆς τιμῆς

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ—ΕΚΘΕΣΙΣ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ: Παρὰ τὸν φέρον διόδον. Τηλ. 69

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ)

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΑΝΩΛΑ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 37Α

(Νέα Στοά, ἀριθ. Γραφ. 14-14α-15)

Ἀριθ. Τηλ. 71-57

ΧΡ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

Ἑκλεκτὰ Ἀγγλικά Ὑφάσματα
Καλλιτεχνικὴ Ἑργασία
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ, ΑΡΙΘ. 22 Β

Εργάζεσαι ὅλην μέρα! Ἀλλὰ διὰ νὰ σχημαλί-
σης μίαν περιουσίαν πρέπει νὰ καθιθέλης
τὰς οἰκονομίας σου εἰς τὸ
Ταμιευτήριο τοῦ λαοῦ
ΤΗΝ
ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝ ΜΕΓΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ

Κύριε Διευθυντά,

Δὲν ἐξήρθη διὰ τοῦ Τύπου ὅσον ἔ-
πρεπεν ἡ σκέψις καὶ ἡ πρωτοβουλία
τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Παπα-
νδρέου, περὶ ἀπαλλαγῆς τῆς Ἑλλάδος
ἀπὸ τὴν πληγὴν τῶν ποικίλων ξένων
προπαγανδῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐκ τῶν περά-
των τῆς γῆς ἐξορμήσασαι, ὑπονομεύουν
τὴν παναρχαίαν Ἑλληνικὴν φιλοσοφι-
κὴν καὶ θερησκευτικὴν συνείδησιν καὶ
παράδοσιν, καὶ προσπαθοῦν νὰ ὑψώ-
σουν τὰ ἀμαρτωλὰ οικοδομήματα αὐτῶν
ἐπὶ τῶν ἐρείπων τοῦ περικαλλοῦς καὶ
παναρμονίου πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ
ἑλληνικοῦ οικοδομήματος, τὸ ὁποῖον
ὑπῆρξεν ὁ κεντρικὸς πυρὴν τοῦ παγκο-
σμίου πολιτισμοῦ. Ἡ Ἑλλάς, ἀπὸ πολ-
λοῦ χρόνου κατέστη ἔρμαιον τῶν ἐνα-
γῶν προσπαθειῶν ἀπειραρίθμων ξένων
θερησκευτικῶν αἰρέσεων, αἵτινες ἐνφ' ὧς
Χριστιανικαὶ ὁργανώσεις καὶ θεωρίαι
δὲν εἶνε εἰμὴ ἐστὶν ὑπονομεύσεως καὶ
ἀνατροπῆς τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας,
ὡς κοινωνικαὶ καὶ ἀνθρωπιστικαὶ δῆθεν
ὁργανώσεις, ὅπως παρουσιάζονται εἰς
τὴν Ἑλλάδα, εἶνε διαλυτικαὶ πάσης κοι-
νωνικῆς, πνευματικῆς καὶ ψυχολογικῆς
ἐναρμονίσεως, ἀνατρεπτικαὶ τῆς ἑλληνι-
κῆς ἐθνικῆς συγκροτήσεως. Γνωρίζετε
τί εἶνε ὁ Χιλιασμός, ὁ ἀριθμῶν χιλιάδας
Ἑλλήνων μεταξὺ τῶν ὁπαδῶν του;
Εἶνε ἐβραϊκὴ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ
σκοπιμότης, ὑπὸ μορφὴν συγχρονιστικῆς
καὶ προοδευτικῆς δῆθεν ἐρημνείας τῶν
Γραφῶν! Τί εἶνε οἱ Εὐαγγελισταί; Ἀνα-
τροπὴ αὐτῶν τῶν βάσεων τῆς Χριστιανι-
κῆς Θεολογίας. Ἀλλὰ μήπως ἔχομεν νὰ
κάμωμεν μόνον μὲ τοὺς Χιλιαστὰς καὶ
τοὺς Εὐαγγελιστὰς; Ὑπάρχουν καὶ οἱ
Πεντηκοστιανοί, καὶ οἱ προχθὲς ἀνακα-
λυφθέντες Σαββατισταί, ὑπάρχουν καὶ
οἱ τῆς λεγομένης Πρωτογόνου Ἐκκλη-
σίας, ὑπάρχουν καὶ οἱ Μορμόνοι, ὑπάρ-
χουν καὶ αἱ περίφημοι Χριστιανικαὶ
Ἐνώσεις, ἄλλη ὑποπτος καὶ διασπα-
στικὴ συγκρότησις, ἐκτὸς τῶν Ὀνιτῶν,
τῶν φοικαλέων σχολῶν τῶν ποικίλων
νύμων Καθολικῶν Ταγμάτων, σχολῶν
δι' ἄρρενας καὶ θήλειαι. Ὁ κ. Παπα-
νδρέου εἶνε ἀληθῶς ἄξιος ἐθνικῆς εὐ-
γνωμοσύνης διὰ τὸ κτύπημα τὸ ὁποῖον
ἔδωκε κατὰ τοῦ πολυκεφάλου ὄφεως
τῆς ξένης προπαγάνδας. Εἶνε ὁ Ἡρα-
κλῆς, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε νὰ ἐκκαθαρίσῃ
τὴν Χώραν ἀπὸ τὴν Αὐγειον κόπρον
τῶν ξένων δλεθρίων θερησκευτικῶν καὶ
κοινωνικῶν ἰδεολογιῶν. Προσῆκει αὐτῷ
πᾶσα εὐφημία καὶ πᾶς ἔπαινος, εὐγνω-
μοσύνη πανελληνίως.

Μετ' ἄκρας ἐκτιμήσεως

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κύριε Διευθυντά,

Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ σημερινὸν
παιδαγωγικὸν σύστημα εἶνε ἐσφαλμένον.
Ἐὰν ἡ κοινωνία δὲν βοηθῇ ἄλλ' ἀν-
τιστρατεύεται τὸ ἔργον τοῦ σχολείου,
ἐὰν ἡ μαθητικὴ νεότης ἀντιπαθῇ τὸ
σχολεῖον, ἐὰν ὁ μέγας ἡθικὸς σκοπὸς

ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Υπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Πέτρου Ἀπο-
στολίδου, τέως λυκειαρχοῦ ἐν Κων)πόλει.

Ὁ Ἑθνικὸς Ἐκπαιδευτικὸς Σύνδεσμος σκοπὸν αὐτοῦ
ἔθετο τὴν ἴδρυσιν καὶ διοίκησιν, ἥδη ἐν Ἀθήναις, καὶ
εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος βραδύτερον, σχολῶν
ἀρρένων καὶ θηλέων, πρὸς ἑλληνοπρεπεῖ μὀρφωσιν τῶν
νέων. Τελεία ἐκμάθησις τῆς γαλλικῆς.

Πληροφορίαι δίδονται καθ' ἐκάστην, ὁδὸς Καψάλη 4 (Πλατεῖα
Φιλικῆς Ἑταιρείας) εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου
τῶν Γυμναστικῶν Σωματείων.

τῆς μορφώσεως ἀνετράπη καὶ ἀντ' αὐτοῦ
ἐτέθη ἡ συμφεροντολογία, εἰς αὐτὸ δὲν
πταῖον οὔτε οἱ μαθηταὶ οὔτε ἡ κοινω-
νία, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ σχολεῖον τὸ
ὁποῖον μὲ τὸ σύστημά του τὸ ἥμισυ
παιδαγωγικόν, κατέστη ἀντιπαθητικόν.
Ὅχι, βεβαίως, ἀπὸ σκοποῦ ἀλλὰ διὰ τὸν
βεβιασμένον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἠθέ-
λησε νὰ ἐπιτύχῃ τὸν μέγαν αὐτοῦ σκο-
πὸν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐσφαλμένην ἀρχὴν
ὅτι ἡ πνευματικὴ ἐργασία καὶ μὀρφωσις
ἀρκεῖ νὰ ἡθικοποιήσῃ μόνον τὸν ἀνθρω-
πον καὶ ὅτι εἶνε ὁρθὸν πᾶν μέσον ἄγον
εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἔστω καὶ ἂν ἀντι-
βαίῃ εἰς τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπίνης
ψυχῆς, τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἡθικῆς.

Δι' αὐτὸ ἔκαμε μὲν πολλοὺς διανοου-
μένους ἀλλὰ ἐλαχίστους τεχνίτας καὶ
καλλιτέχνας, δλιγωτέρους δὲ ἀνθρώπους
μὲ νοῦν ὑγιᾶ εἰς σῶμα ὑγιές.
Ἀλλὰ τὸ παρὸν σχολικὸν σύστημα τὸ
ὁποῖον μὲ βεβιασμένα καὶ ἀντιφυσιολο-
γικὰ μέσα ἐπιδιώκει τὴν πνευματικὴν
ὑπερτροφίαν ἀπέτυχε καὶ εἰς αὐτὸν τοῦ-
τον τὸν ἄμεσόν του σκοπὸν, διότι ἡ
ἀνώμαλος αὐτὴ ὑπερτροφία ἐπέφερε τὸν
κόρον καὶ ὁ κόρος τὴν ἀποστροφὴν, καὶ
ἐντεῦθεν ἡ σημερινὴ ἡμιμάθεια, χειρο-
τέρα καὶ αὐτῆς τῆς τελείας ἀμαθείας,
διότι εἰς αὐτὴν μὲν ἐνυπάρχει ἡ κλίσις
τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν μάθησιν ἐνφ' ἡ
μὲ τὴν ἡμιμάθειαν τοῦ παρόντος συστή-
ματος ἐνεκωρόθη ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκτίμη-
σις πρὸς τὰ γράμματα.

Χρειάζεται, ἐπομένως, μία ριζικὴ με-
ταρρύθμισις εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ σύστημα,
εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχικὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ
πνευματικὴ μὀρφωσις μόνη ἀρκεῖ νὰ
ἡθικοποιήσῃ ἡ νὰ μὀρφώσῃ τὸν ἀνθρω-
πον, εἰς τὴν ἐγωιστικὴν ἀντίληψιν ὅτι
ἕνας ἐγγράμματος εἶνε ἀνώτερος τῶν
λοιπῶν μελῶν τῆς κοινωνίας καὶ ὡς
τοιοῦτος ἄξιος μεγαλειότητος ἀμοιβῆς καὶ
ἐκτιμήσεως, ἀντίληψιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν
προήλθεν ἡ ἀντιπάθεια μεταξὺ τῶν κοι-
νωνικῶν τάξεων, τὴν ὁποίαν ἡ καλὴ
παιδαγωγικὴ ἀποκορύπει.

Τὸ νέον σύστημα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ'
ὄψιν τρία τινά: Πρῶτον, ὅτι κοινὴ ἐν
τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πο-
λὺ. Δεύτερον, ὅτι τὰ παιδαγωγικὰ μέσα
πρέπει νὰ εἶνε ἀπολύτως φιλελεύθερα,

φυσιολογικὰ καὶ ὁμαλά. Τρίτον, ὅτι ὁ
σκοπὸς τοῦ σχολείου καὶ πάσης ἐν γένει
παιδαγωγικῆς ὀφείλει νὰ εἶνε πρωτί-
στος ἡθικὸς. Ἡ ἡθικοποίησις τοῦ παι-
δὸς πρέπει νὰ προηγηθῇ πάσης μορφώ-
σεως. Ταύτης ἐπιτυχανομένης, ἡ ἀγωγή
θεωρεῖται ὁρθὴ, ταύτης ἀποτυχούσης,
καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς λοιπῆς μορφώ-
σεως, ἡ ἀγωγή εἶνε ἐσφαλμένη.

Ε. ΒΑΛΑΟΥΡΗΣ

ΟΥΝΙΤΩΝ "ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ,"

Κύριε Διευθυντά,

Ἀπὸ τίνος διαρκῶς γίνεται θόρυβος
διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικὴν ἐθνι-
κὴς καὶ θερησκευτικῶς δοῶσιν τῶν περι-
φήμων Ὀνιτῶν, ἀναστατώνεται ἡ κοινὴ
γνώμη, καὶ ὅπως οὗτοι δὲν παρενοχοῦν-
ται οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον. Τούναντίον
μάλιστα, ἔπειτα ἀπὸ κάθε ἀνακίνησιν
τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἐργάζονται, δύνα-
ται τις εἰπεῖν, ἐντονώτερον καὶ... ἀπο-
τελεσματικώτερον. Τὸ εἰς τὸ τέρας τῆς
δοδοῦ Ἀχαιῶν μέγαρόν των, ἐν τῷ
δοιῷ ἡ ἐκκλησία των, ἡ σχολὴ καὶ τὸ
οικοτροφεῖον, βρῖθει καὶ βομβεῖ ἀπὸ
τοὺς ἀγγελιδὸν παρασυρομένους καὶ ἐγ-
καθιστωμένους ἐκεῖ Ἑλληνοπάδας, οἱ
ὁποῖοι εἶνε ὅλοι οἰκότροφοι, συντηρου-
μένων μάλιστα ὑπὸ τῆς προπαγάνδας ἐξ
ὁλοκλήρου καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν
πτωχοτέρων ἐξ αὐτῶν. Διὰ τὸ ἔτος δὲ
τοῦτο οἱ Ὀνιτῆται καυχῶνται ὅτι δὲ ἔχουν
περισσότερον ἀριθμὸν μαθητῶν-θυμά-
των,—ὄντες ἀπολύτως βέβαιοι, ὅτι δὲ
δυνήσονται νὰ ὑπερπηρήσουν ὅλους τοὺς
φραγμοὺς τοὺς ἐκ τῶν τελευταίων περὶ
ξένων σχολῶν Διαταγμάτων τοῦ κ. Πα-
πανδρέου. Καὶ πῶς νὰ μὴ ἔχουν τὴν
πεποίθησιν αὐτὴν, ἀφοῦ εἰς τέως Ἑπί-
τροπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλά-
δος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπεδείχθη πανηγυ-
ρικῶς ὅτι ἔλαβε μέγα χρηματικὴν ποσὸν
παρὰ τῆς ὀνιτικῆς προπαγάνδας ὅπως
τὴν συγκαλύπτῃ καὶ τὴν ὑπερασπίξῃ,
ἐκπεσὼν ἔνεκα τούτου τῆς θέσεώς του
ταύτης, ὅχι μόνον δὲν ἐπιμωρήθη προση-
κόντως διὰ τὴν καταπόδοσιν αὐτῆς τῶν
καθηκόντων του, ἀλλὰ καὶ διορίσθη
εὐθὺς κατόπιν εἰς ἀνωτέραν διοικητικὴν

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΩΝ

Ἡ Γενική Ἐνωση Κων) πολιτῶν πληροφορεῖ τὰ μέλη αὐτῆς ὅτι συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 287 ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς 9ης Αὐγούστου ἔ. π. πάντες οἱ ἐκ τῆς περιφέρειας τῆς Κων) πόλεως, τῆς ἐξηρημένης τῆς ἀνταλλαγῆς, Ἑλληνες Ὀρθόδοξοι, Τούρκοι ὑπὸ κηδεμονίᾳ, μὴ ἀνταλλάξιμοι, οἱ ἐγκαταλείψαντες τὴν Κων) πόλιν χωρὶς νὰ εἴναι ἐφωδιασμένοι διὰ διαβατηρίων ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, ὀφείλουσι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὰ δημοτολόγια ἀρρένων, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος τῆς Νομοθεσίας περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων, ὡς καὶ εἰς τὰ Μητρώα, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας.

Ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν εἰς τὰ δημοτολόγια καὶ τὰ μητρώα ἀρρένων εἶναι ἐπιτακτική, καθόσον ἀπὸ τῆς 24 Ἰουλίου, ἡμέρας ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμφωνίας (ἄρθρον 28) θεωροῦνται ὡς Ἑλληνες ὑπὸ κηδεμονίᾳ, εἰς ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Ἑλλήνου πολίτου.

Πλὴν τούτου ὅμως, ὁ κανονισμὸς τῆς θέσεως αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ Κράτους ἐπιβάλλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι τὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν ἀστυνομικά δελτία οὐδεμίαν ἔχουσι πλέον ἀξίαν καὶ διὰ τὸν λόγον τὸν ἐπικείμενων ἀποζημιώσεων, καθόσον ἐνδεχόμενον κατ' αὐτὰς νὰ θεωρηθῇ καὶ τοῦτο ὡς ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἀποζημιώσεως.

Ἡ Γ. Ε. Κ. πρὸς διευκόλυνσιν τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ παντὸς Κων) τακτικού, διατελοῦντος εἰς τὴν ἄνω κατηγορίαν, ὡς καὶ παροχὴν περὶ σποστέων πληροφοριῶν τῶν ἀπὸ τῆς στρατολογικῆς αὐτῶν τακτοποίησιν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων, θέτει εἰς τὴν διάθεσιν πάντων τῶν Κων) πολιτῶν τὰς γραφεῖς αὐτῆς, Πλατεία Μητροπόλεως, ὁδὸς Μπενιζέλου 11, ἔνθα προσερχόμενοι θὰ λαμβάνωσιν αὐτάς. Ὡραὶ πληροφοριῶν 10.30' - 12 π. μ. καὶ 6-7.30' μ. μ.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Γ. Ε. Κ.)

θέσιν παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, παραμένον καὶ μέχρι σήμερον τοιοῦτος! Καὶ πότε; Καθ' ὃν χρόνον ἄλλοι ἐντιμύναται καὶ τὰ μάλιστα φιλότιμοι ἄνδρες παραμένον παρηγανόμενοι μακρὰν πάσης καρποφόρου καὶ ἐθνοφελούς δράσεως. Ἀποφεύγουμεν, ἐξ ἀνθρωπιστικῆς λεπτότητος, νὰ ὀνομάσωμεν τὸ ἐναγὲς αὐτὸ πρόσωπον. Ἀλλ' ὁ θέλων νὰ πεισθῇ περὶ τῆς ἀπολύτου ἀληθείας τῶν λεγομένων μας, δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ ἀσφαλεστάτας πληροφορίες ἐκ τῶν Γραφείων τῆς Ἑρῶς Συνόδου.

Μετὰ τιμῆς

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΚΑΤΖΗΒΑΣΙΔΕΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐκπαιδευτικὸν Διοικητικὸν
Συμβούλιον Μέσης Ἐκ-
παιδεύσεως.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ὁ διαγωνισμὸς πρὸς ἀποστολὴν ὑποτρόφων εἰς Εὐρώπην θὰ ἐνεργηθῇ ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς μαθήμασι μόνον γραπτῶς, τῶν μὲν φιλόλογων τὴν 24ην Σεπτεμβρίου ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 9 μ. μ. τῶν δὲ φυσικῶν, μαθηματικῶν καὶ θεολόγων τὴν 25ην Σεπτεμβρίου ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βαρβακειοῦ ἐν ταῖς ξέναις δὲ γλώσσαις γραπτῶς καὶ προφορικῶς τὴν 26ην καὶ 27ην Σεπτεμβρίου ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ.

Ὁ διαγωνισμὸς θὰ ἐνεργηθῇ κατὰ ἐπιστήμης, θὰ περιλαμβάνῃ δὲ θέματα ἀναγόμενα εἰς διαφόρους κλάδους μιᾶς ἐκάστης ἐπιστήμης, ὑποχρεωτικὰ εἰς πάντας τοὺς ἀνήκοντας εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην, θὰ παρέχεται ὁμῶς διὰ τούτων ἡ εὐκαιρία ὅπως ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων ἀναπτύξῃ ἐκτενέστερον τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τῶν θεμάτων εἰς τὰ ὁποῖα εἰδικώτερον ἔχει ἀσχοληθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Σεπτεμβρίου 1930
(Ἐκ τῶν Γραφείων)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

Αἱ Ἑταιρεῖαι ΤΖΩΝ ΜΟΝΚΣ ΚΑΙ ΥΙΟΙ - ΓΙΟΥΛΕΝ ΚΑΙ ΣΙΑ ἐνεργοῦσαι ὡς ἐντολοδόχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τῶν πεδιδῶν Σερρῶν καὶ Δράμας προκηρύσσουν διημόσιον μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν κάτωθι ὑλικῶν:

Ἐκατὸν (100) ἑλκυομένων φορῶν
Ὁ διαγωνισμὸς θέλει ἐνεργηθῇ τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1930 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 10 1/2 π. μ. εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις γραφεῖα τῶν ἐταιρειῶν, ὁδὸς Ἡπείρου 10, δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν.

Οἱ βουλόμενοι δύναται νὰ λάβωσιν ἀντίγραφον τῶν συγγραφῶν ὑποχρεώσεων, ἀπευθυνόμενοι εἰς τὰς ὡς ἄνω γραφεῖα κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας ἀπὸ 11ης π. μ. μέχρι μεσημβρίας, ἐναντι καταβολῆς ποσοῦ δρχ. 200, ὅπερ θέλει ἐπιστραφῇ εἰς πάντα μειοδότην, ὅστις θὰ ὑποβάλῃ προσφορὰν, συμφώνως πρὸς τὰς προδιαγραφὰς μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐγγυήσεως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται τὰ Αὐτοκίνητ. Σωματεῖα ὅτι συμφώνως πρὸς τὸ ἀπὸ 2 - 9 - 30 Π. Δ. «περὶ διορισμοῦ ἀντιπροσώπων τῶν εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτοκινήτων (Ἐφ. Κυβ. 309 Α) ὀφεί-

λουσιν ὅπως μέχρι τῆς 16ης Ὀκτωβρίου ὑποβάλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας (Δ)σιν Σ)μων) τὰς ἐξῆς δύο δηλώσεις:

Μίαν ἐν ἣ θὰ ὀρίξῃ τὸν προκρινόμενον ἀντιπρόσωπον διὰ τὸ παρὰ τῇ ὡς ἄνω Δ)σει Συμβούλιον αὐτοκινήτων μετὰ βεβαιώσεως τοῦ οἴκειου Πρωτοδικείου ὅτι τυγχάνει ἀνεγνωρισμένον καὶ ἐτέραν ἐν ἣ θὰ ὀρίξῃ τὸν προκρινόμενον ἀντιπρόσωπον διὰ τὸ ἐν τῇ ἔδρᾳ Ν)κοῦ Τοπικῶν Αὐτοκινήτων Συμβουλίου.

Αἱ δηλώσεις αὗται δεόν ἀπαραίτητως νὰ φέρωσι τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Σωματείου. Ὁ προτεινόμενος ἀντιπρόσωπος διὰ μὲν τὸ ἐν Ἀθήναις Συμβούλιον δεόν νὰ εἴναι μόνιμος κάτοικος Ἀθηνῶν, διὰ δὲ τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μόνιμος κάτοικος τῆς πόλεως ἐνθα ἐδρεύουσι τὰ γραφεῖα Ν)κῶν καὶ τὰ γραφεῖα Ἐπιθεωρήσεως Σ)μων καὶ Μ)κὰ τοιαῦτα τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Δηλώσεις ὑποβαλλόμεναι πέραν τῆς 16ης Ὀκτωβρίου δὲν θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας)

**ΣΥΦΙΛΙΔΙΚΑ
ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ
ΝΟΣΗΜΑΤΑ
Γ. Ν. ΠΑΡΙΣΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ**

Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς Παρίσιους ἐκπαιδευθεὶς εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Saint Louis, Necker καὶ Lariboisière.

Ἡ τελευταία ἐφαρμογὴ τῆς Διαθερμίας (Diathermie) καὶ χημικοθεραπείας διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῶν ἀνω νοσημάτων.

**ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ**

8 - 1 1/2 καὶ ἐπὶ συνεντεύξει.
ὁδὸς Γερανίου 43, Ὁμόνοια. Τηλ. 61-90

ΙΔΙΩΤΕΡΑ ΛΕΙΟΥΣΑ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

Ἡ μεγαλύτερα καὶ τελευταία Κλινικὴ εἰς τὸ εἶδος τῆς.

ΙΩΑΝ. ΓΕΩΡΓ. ΛΟΥΪΖΙΑΝΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Διπλωματοῦχος τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς Παρίσιον Ε.Δ.Ρ.

ΕΠὶ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΝ ΕΙΔΙΚΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΘΕΙΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ Ἐργασθεὶς ἐπ' ὀρεκτὸν ἐν τοῖς νοσοκομείοις τῶν Παρίσιον Lariboisière, St-Antoine καὶ Pitié.

Ὀλιγοήμερος ἀνώδυνος καὶ ἡγυγμένην θεραπεία παθήσεων στοματός καὶ ὀδόντων.

Ἐπιστημονικὴ ἐφαρμογὴ Γεφυρῶν καὶ Ὀδοντοστοιχιῶν.

Τελεία καὶ ριζικὴ θεραπεία ΟΥΛΙΤΙΔΟΣ, ΠΥΘΡΟΡΙΩΣ ΚΑΙ ΔΥΣΟΣΜΙΑΣ

44 ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 44
(Ὁμόνοια)
Τηλέφωνον 71-73

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Πολυτελής ἐνοικίασις τῆς ἐμπορίας τοῦ ποσίου ἱαματικῶν ὑδάτων τῶν δημοσίων ἱαματικῶν πηγῶν Τσάγεζι «Κόκκινο Νερό» ἐπαρχίας Ἀγυαῖς.

Προκειμένου νὰ παραχωρηθῇ, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2992 καὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ αὐτοῦ Διατάγματος τῆς 3ης Ἀπριλίου 1923, τὸ δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐμπορίας τοῦ ποσίου ἱαματικῶν ὑδάτων τῶν ποσίων ἱαματικῶν πηγῶν Τσάγεζι «Κόκκινο νερό» τῆς ἐπαρχίας Ἀγυαῖς δι' εἰκοσι πέντε ἔτη, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας ν' ἀναλάβωσι τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτὴν νὰ ὑποβάλωσιν ἐντὸς προθεσμίας τριῶν μηνῶν τὰς προτάσεις των.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύναται νὰ λάβωσι πλείονας πληροφορίας ὡς καὶ γνῶσιν τοῦ ἐλαχίστου τῶν ἀξιώσεων τοῦ Δημοσίου, προσερχόμενοι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ὑπηρεσίας Ξένων καὶ Ἐκθέσεων (Τμήμα ἱαματικῶν Πηγῶν). Ἀθῆναι 10 Σεπτεμβρίου 1930 Ὁ Ὑπουργὸς Π. ΒΟΥΡΛΟΥΜΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΛΟΝΔΙΝΟΥ					
ΔΑΝΕΙΑ	ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ	ΑΓΓΛΙΑΣ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ
5% 1881.....	74	74	74	74	74
5% 1884.....	74	74	74	74	74
4% 1887.....	60	61	61	61	61
4% 1889.....	59	60	60	60	60
5% 1890.....	74	74	74	74	74
5% 1893.....	72	72	72	72	72
4% 1902.....	61	61	61	61	61
5% 1907.....	87	87	87	87	87
4% 1910.....	62 1/2	62 1/2	62 1/2	62 1/2	62 1/2
5% 1914.....	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2	77 1/2
7% 1924.....	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2	103 1/2
6% 1928.....	89 1/2	89 1/2	89 1/2	89 1/2	89 1/2
Κτηματικῆς...	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2
Παραγωγικῶν...	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2	87 1/2
Ἀνταλλαξιμῶν...	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2	98 1/2

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ					
ΕΙΣ ΓΑΛΙΚΑ ΦΡ.	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
Δάνεια 1924...	—	—	—	—	1930
Ἀνατολῆς.....	325	319	310	315	—
Ὀλίον.....	247	250	253	251	251
Λαθρία.....	8	7	8	8	8
Ἡλεκτρικῆς...	125	124	126	126	126
Σ. Θεσσαλίας...	244	251	251	256	253
Σ. Π. Α. Π.....	233	233	233	—	—

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ					
ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
Ἀθηνῶν Φρ. Χ.	41 1/2	41	40 1/2	40 1/2	40 1/2
Ἀνατολῆς...	64 1/2	63	62	62	62
Ἀνταλλ. Γρ. Δ.	249	248	248	248	249

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ					
ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	ΣΑΒΒΑΤ.	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
Ἀθηνῶν Φρ. Χ.	41 1/2	41	40 1/2	40 1/2	40 1/2
Ἀνατολῆς...	64 1/2	63	62	62	62
Ἀνταλλ. Γρ. Δ.	249	248	248	248	249

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ	ΤΑΡΑΧΗ	ΣΑΒΒΑΤΟΝ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ	ΤΑΡΑΧΗ	ΣΑΒΒΑΤΟΝ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ
5% 1881	5.530	5.530	5.575	5.575	5.575	5.605	18% 1881	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1884	5.540	5.540	5.585	5.585	5.585	5.615	18% 1884	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
4% 1887	4.550	4.550	4.550	4.550	4.550	4.620	18% 1887	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
4% 1889	4.490	4.490	4.490	4.490	4.490	4.510	18% 1889	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1890	5.550	5.550	5.550	5.550	5.550	5.600	18% 1890	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1893	5.320	5.320	5.320	5.320	5.320	5.320	18% 1893	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1898	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	18% 1898	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
4% 1902	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	18% 1902	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1907	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300	4.300	18% 1907	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
4% 1910	4.630	4.630	4.630	4.630	4.630	4.650	18% 1910	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
5% 1914	5.775	5.775	5.785	5.785	5.785	5.775	18% 1914	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
7% 1924	7.760	7.760	7.785	7.785	7.785	7.790	18% 1924	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
7% 1924	36.500	36.500	36.500	36.500	36.500	36.500	18% 1924	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
8% 1925	81.500	81.500	81.500	81.500	81.500	81.700	18% 1925	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
6% 1928	6.735	6.735	6.735	6.735	6.735	6.735	18% 1928	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50
6% 1928	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	37.000	18% 1928	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50

ΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

ΤΡΑΠΕΖΙΚ.													ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚ.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
Ἐθνικῆς....	69.500	69.300	69.000	69.100	69.250	68.800	68.500	68.200	67.900	67.600	67.300	67.000	66.700	66.400	66.100	65.800	65.500	65.200	64.900	64.600	64.300	64.000	63.700	63.400	63.100	62.800	62.500	62.200	61.900	61.600	61.300	61.000	60.700	60.400	60.100	59.800	59.500	59.200	58.900	58.600	58.300	58.000	57.700	57.400	57.100	56.800	56.500	56.200	55.900	55.600	55.300	55.000	54.700	54.400	54.100	53.800	53.500	53.200	52.900	52.600	52.300	52.000	51.700	51.400	51.100	50.800	50.500	50.200	49.900	49.600	49.300	49.000	48.700	48.400	48.100	47.800	47.500	47.200	46.900	46.600	46.300	46.000	45.700	45.400	45.100	44.800	44.500	44.200	43.900	43.600	43.300	43.000	42.700	42.400	42.100	41.800	41.500	41.200	40.900	40.600	40.300	40.000	39.700	39.400	39.100	38.800	38.500	38.200	37.900	37.600	37.300	37.000	36.700	36.400	36.100	35.800	35.500	35.200	34.900	34.600	34.300	34.000	33.700	33.400	33.100	32.800	32.500	32.200	31.900	31.600	31.300	31.000	30.700	30.400	30.100	29.800	29.500	29.200	28.900	28.600	28.300	28.000	27.700	27.400	27.100	26.800	26.500	26.200	25.900	25.600	25.300	25.000	24.700	24.400	24.100	23.800	23.500	23.200	22.900	22.600	22.300	22.000	21.700	21.400	21.100	20.800	20.500	20.200	19.900	19.600	19.300	19.000	18.700	18.400	18.100	17.800	17.500	17.200	16.900	16.600	16.300	16.000	15.700	15.400	15.100	14.800	14.500	14.200	13.900	13.600	13.300	13.000	12.700	12.400	12.100	11.800	11.500	11.200	10.900	10.600	10.300	10.000	9.700	9.400	9.100	8.800	8.500	8.200	7.900	7.600	7.300	7.000	6.700	6.400	6.100	5.800	5.500	5.200	4.900	4.600	4.300	4.000	3.700	3.400	3.100	2.800	2.500	2.200	1.900	1.600	1.300	1.000	700	400	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ΑΝΑΡΓΥΡΕΙΟΣ & ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ ΣΠΕΤΣΩΝ

Ἡ Σχολὴ Σπετσῶν κεῖται εἰς μίαν τῶν ὠραιότερων πευκοφύτων τοποθεσιῶν τῆς νήσου παρὰ τὴν θάλασσαν. Τὰ νεόδμητα καὶ διασκευασθέντα μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς κτίρια ἀνταποκρίνονται πρὸς ὅλους τοὺς ὑγιεινοὺς καὶ παιδα-

τῶν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἀγγλικήν.

Μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων τῆς Σχολῆς σπουδαίαν κατέχουν θέσιν καὶ αἱ ἀθλητικαὶ παιδία (φουτ μπόλ, μπάσκετ μπόλ, βόλλεϋ μπόλ, τέννις,

τῶν ἀγγλικῶν μετεκλήθησαν ἐξ Ἀγγλίας δύο ἔτι καθηγηταὶ τῆς ἀγγλικῆς οἵτινες θὰ διδάξουν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Ἐπίσης ἐνισχύεται καὶ ἡ διδασκαλία τῆς γαλλικῆς δι' αὐξήσεως τῶν ὥρων τῆς διδασκαλίας αὐ-

Τὰ παραθαλάσσια μέγαρα τῆς Ἀναργυρείου καὶ Κοργιαλενείου Σχολῆς.

γωγικοὺς ὅρους τῶν τελειότερων σχολικῶν κτιρίων, μὲ τέλειον σύστημα κεντρικῆς θερμάνσεως καὶ ὑδραυλικῶν ἐγκαταστάσεων.

Διατελοῦσα δὲ ἡ Σχολὴ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ἀγγλου διευθυντοῦ, καὶ Ἑλληνος συνδιευθυντοῦ, συνεργαζομένων μετὰ ἐκλεκτοῦ προσωπικοῦ καθηγητῶν, σκοπὸν ἔχει τὴν ὑπὸ τοῦ γυμνασίου παρεχομένην ἐλληνοπρεπῆ παιδευσιν, ἐπὶ πλέον δὲ τὴν εὐρύτεραν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν χαρακτήρων τῶν τροφίμων αὐτῆς ὡς καὶ τὸν ἄρτιον καταρτισμὸν αὐ-

κωπηλασία, κολύμβημα), αἵτινες ἀποσκοποῦν οὐχὶ μόνον τὴν σωματικὴν ἀσκήσιν καὶ προαγωγὴν τῶν μαθητῶν καὶ τὴν πρόσκτησιν διανοητικῆς εὐστροφίας καὶ ἐτοιμότητος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάπτυξιν πολυτίμων ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, ὅσων τοῦ πνεύματος ἀλληλεγγύης καὶ συνεργασίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦ καὶ τιμοῦ παιγνιδίου.

Τὸ καθηγητικὸν σῶμα συνεπληρώθη διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰδικοῦ καθηγητοῦ τῶν μαθηματικῶν καὶ ἑνὸς ἔτι φιλόλογου. Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διδασκαλίας

τῆς, διορίζεται δὲ καὶ νέος Ἑλβετὸς καθηγητῆς. Ἡ Σχολὴ ἐπροικίσθη διὰ νέων ὀργάνων πρὸς διδασκαλίαν τῆς φυσικῆς καὶ τῆς χημείας ὡς καὶ δι' ἐπιδασκοπίου καὶ πολυτίμου συλλογῆς πλακῶν διὰ φωτεινὰς προβολὰς πρὸς ἐποπτικώτεραν διδασκαλίαν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς γεωγραφίας.

Κατὰ τὸ προσεχές σχολικὸν ἔτος θὰ λειτουργήσουν ἐκ μὲν τοῦ κλασσικοῦ τμήματος αἱ τάξεις α', β', γ', δ', καὶ ε', ἐκ δὲ τῆς ἐμπορικῆς σχολῆς ἡ α' καὶ ἡ β'.